

การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทย
เรื่อง โหด และ เขี้ยวไม้เงียบ โดย สุวิทย์ ขาวปลอด

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2552

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทย

เรื่อง โทค และ เหี้ยมไม่เจียบ โดย สุวิทย์ ขาวปลอด

นายอาร์มภ์ เอี่ยมละออ
ผู้วิจัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพุมาวดี จำหิรัญ, M.A.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์สุจริตถักมณต์ คีศคง, Ph.D.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

อาจารย์กฤตยา อกนิษฐ์, M.A.
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริศ, M.D.
คณบดี
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

อาจารย์สิรินทร พิบูลภาณุวัฒน์, Ph.D.
ประธานกรรมการบริหารหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและ
การพัฒนา
สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย
มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทย

เรื่อง โหด และ เขี้ยวไม้เจียบ โดย สุวิทย์ ชาวปลอด

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคำหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

วันที่ 25 พฤศจิกายน พ.ศ. 2552

.....
นายอาร์มภ์ เอี่ยมละออ

ผู้วิจัย

.....
ศาสตราจารย์คุณหญิงแม่นมาศ ชวลิต, M.A.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพมาวดี จำหิรัญ, M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
รองศาสตราจารย์สุจริตลักษณ์ คีฬาคูง, Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
อาจารย์กฤตยา อกนิษฐ์, M.A.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริศ, M.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....
ศาสตราจารย์ประสิทธิ์ วัฒนาภา, M.D.

รักษาการผู้อำนวยการ

สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเชีย

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ ผศ.สุชมาวดี จำหริธู ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำแนะนำและตรวจแก้ วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความทุ่มเทมาโดยตลอด ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.สุจิตต์ลักษณ์ ดีผดุง และ อ.กฤตยา อภินิษฐ์ กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่างๆ อันมีค่าต่อ งานวิจัยในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์คุณหญิง แม้นมาส ชวลิต ที่ได้กรุณาสละเวลามา ช่วยตรวจวิทยานิพนธ์และให้เกียรติมาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังให้ คำแนะนำอันมีประโยชน์ต่อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ โครงการสนับสนุนทำวิทยานิพนธ์บางส่วนสำหรับ นักศึกษามัธยมศึกษาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้พิจารณาอนุมัติสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์จน สำเร็จลุล่วง

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณสุวิทย์ ขาวปลอด ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการให้คำแนะนำและ ข้อคิดดีๆ ในการแปลภาพพจน์ รวมทั้งการแปลนวนิยายจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยอีกด้วย

ขอขอบคุณอาจารย์ธีรชารัต ที่ช่วยตรวจแก้บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ ตลอดจน เพื่อนๆ ทุกคนในวิชาเอกการแปล รวมทั้งสาขาวิชาอื่นที่ได้ให้คำปรึกษาและให้กำลังใจมาโดยตลอด และขอขอบคุณพี่ๆ ห้องบริการการศึกษาและพี่ๆ ห้องสมุดที่คอยให้ความช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก เป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดาและมารดา ที่ได้ให้การเลี้ยงดูผู้วิจัยเป็นอย่างดี และยังได้ให้อิสรระในการตัดสินใจด้านการศึกษาของผู้วิจัย รวมทั้งเป็นผู้ที่คอยผลักดันให้ผู้วิจัยได้ ทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนเสร็จสมบูรณ์

อารัมภ์ เอี่ยมละออ

การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจี๊ยบ โดย
สุวิทย์ ขาวปลอด

A STUDY OF TRANSLATING FIGURATIVE LANGUAGE IN THE THAI VERSIONS OF
RED DRAGON AND *THE SILENCE OF THE LAMBS* BY SUWIT KHAOPLOD

อาร์มภ์ เขี้ยวมละออ 4936112 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุขุมาวดี ขำหิรัญ, M.A., สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D.,
กฤตยา อกนิษฐ, M.A.

บทคัดย่อ

การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจี๊ยบ
โดยสุวิทย์ ขาวปลอด ซึ่งแปลมาจากเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* ที่แต่งโดยโทมัส
แฮร์ริส มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดประเภทของภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายทั้งสองเล่มและเพื่อศึกษา
กลวิธีการแปลภาพพจน์จากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย

ผลการศึกษาพบว่าในนวนิยายต้นฉบับเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs*
รวมทั้งนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจี๊ยบ มีการใช้ภาพพจน์ 4 ประเภท ตามการแบ่งประเภท
ของ เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน คือ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และนามนัย ซึ่งมีการ
เปรียบเทียบกับสื่อเปรียบที่เป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรม 4 ประเภท คือ นิเวศวิทยา วัตถุ สังคม และศาสนา
นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบว่า สุวิทย์ ขาวปลอด ได้ใช้กลวิธีการแปลภาพพจน์ 2 กลวิธี คือ การแปลโดยใช้
ภาพพจน์และการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ ซึ่งการแปลโดยใช้ภาพพจน์แบ่งออกเป็นสองกลวิธีย่อย คือ
การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับและการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น นอกจากนี้ ยัง
พบว่าผู้แปลได้ใช้การละไม่แปลในบางกรณีด้วย กลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ส่วนใหญ่ คือ การแปลเป็น
ภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ นอกจากนี้สุวิทย์ ขาวปลอดจะแปลภาพพจน์โดยยึดตามประเภทของ
ภาพพจน์ในต้นฉบับแล้ว เขายังคงรักษาความหมายของภาพพจน์ไว้ตรงตามต้นฉบับอีกด้วย

คำสำคัญ : การแปล / ภาพพจน์ / สุวิทย์ ขาวปลอด / โหด / เขี้ยวไม่เจี๊ยบ

A STUDY OF TRANSLATING FIGURATIVE LANGUAGE IN THE THAI
VERSIONS OF *RED DRAGON* AND *THE SILENCE OF THE LAMBS* BY SUWIT
KHAOPLD

ARAM IAMLAOR 4936112 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SUKUMA-VADEE KHAMHIRAN, M.A.,
SUJARITLAK DEEPADUNG, Ph.D., KRITTAYA AKANISDHA, M.A.

ABSTRACT

The objectives of this qualitative research are to study and analyze the techniques of translating figurative language in the Thai versions of *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs* by Suwit Khaoplod which were written by Thomas Harris.

According to the findings, there were 4 devices of figurative language which were categorized by Murray Knowles and Rosamund Moon, used in *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs* – simile, metaphor, personification, and metonymy. In addition, vehicles were used in figurative language in 4 categories of cultural words, including ecological, material, social, and religious words. Suwit Khaoplod used the following techniques of translating figurative language from English into Thai: translating into figurative language and translating into non-figurative language. In addition, translating into figurative language is categorized into 2 sub-techniques – translating into the same category of figurative language and translating into different categories of figurative language. However, the translator also omitted some figurative language in the Thai version. It was found that the translator mostly translated figurative language by translating into the same category of figurative language. Obviously, the translator did not only maintain the original figurative language, but also conveyed the same meaning in the Thai version.

KEY WORDS: TRANSLATION / FIGURATIVE LANGUAGE / SUWIT
KHAOPLD / RED DRAGON / THE SILENCE OF THE LAMBS

125 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อ	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น	4
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปล	6
2.2 คำนิยามและประเภทของภาพพจน์	11
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์	14
2.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	22
3.1 ประเภทของการวิจัย	22
3.2 แหล่งข้อมูล	22
3.3 วิธีดำเนินการวิจัย	23
บทที่ 4 ประเภทของภาพพจน์ในนวนิยายเรื่อง <i>Red Dragon</i> และ <i>The Silence of the Lambs</i>	26
4.1 อุปมา (simile)	26
4.1.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา	26
4.1.1.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับสัตว์	27
4.1.1.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับพืช	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.1.1.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับภูมิศาสตร์	29
4.1.1.4 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับฤดูกาล	30
4.1.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ	31
4.1.2.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ	31
4.1.2.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับอาหาร	33
4.1.2.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับสถานที่	34
4.1.2.4 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องแต่งกายหรือ เครื่องประดับ	35
4.1.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม	36
4.1.3.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับกีฬาหรือเกม	36
4.1.3.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ	37
4.1.3.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีชื่อเสียง	38
4.1.4 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา	39
4.1.4.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับ ศาสนา	39
4.2 อุปลักษณ์ (metaphor)	40
4.2.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา	40
4.2.1.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับสัตว์	40
4.2.1.2 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับพืช	41
4.2.2 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ	42
4.2.2.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ	42
4.2.2.2 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับสถานที่	43
4.2.3 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม	44
4.2.3.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์ หรืออาชีพ	44
4.2.4 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา	45

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2.4.1 อุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์	45
4.3 บุคลาธิษฐาน (personification)	46
4.3.1 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา	46
4.3.1.1 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับภูมิศาสตร์	46
4.3.2 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม	47
4.3.2.1 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ	47
4.4 นามนัย (metonymy)	49
4.4.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา	49
4.4.1.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับพืช	49
4.4.2 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ	50
4.4.2.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ	50
4.4.2.2 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับสถานที่	51
4.4.3 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม	51
4.4.3.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ	51
บทที่ 5 กลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง โทด และ เข็มไม้เจียบ	57
5.1 การแปลโดยใช้ภาพพจน์	57
5.1.1 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ	57
5.1.1.1 การแปลอุปมาเป็นอุปมา	57
5.1.1.2 การแปลอุปลักษณะเป็นอุปลักษณะ	59
5.1.1.3 การแปลบุคลาธิษฐานเป็นบุคลาธิษฐาน	61
5.1.1.4 การแปลนามนัยเป็นนามนัย	63
5.1.2 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น	65
5.1.2.1 การแปลอุปมาเป็นอุปลักษณะ	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.1.2.2 การแปลอุปสรรคเป็นอุปมา	66
5.1.2.3 การแปลบุคลาธิษฐานเป็นอุปมา	68
5.2 การแปลโดยไม่ใช่ภาพพจน์	69
5.2.1 การแปลอุปมาเป็นภาษาธรรมดา	69
5.2.2 การแปลอุปสรรคเป็นภาษาธรรมดา	71
5.2.3 การแปลบุคลาธิษฐานเป็นภาษาธรรมดา	74
5.2.4 การเปลี่ยนนามนัยเป็นภาษาธรรมดา	77
ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์	78
บทที่ 6 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	86
6.1 สรุปผลการศึกษา	86
6.2 อภิปรายผลการศึกษา	89
6.3 ข้อเสนอแนะ	91
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	93
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	101
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก	112
ภาคผนวก ก ประวัติผู้เขียน	113
ภาคผนวก ข ประวัติผู้แปล	114
ภาคผนวก ค เนื้อเรื่องย่อของนวนิยายเรื่อง <i>Red Dragon</i>	120
ภาคผนวก ง ตัวละครหลักในนวนิยายเรื่อง <i>Red Dragon</i>	122
ภาคผนวก จ เนื้อเรื่องย่อของนวนิยายเรื่อง <i>The Silence of the Lambs</i>	123
ภาคผนวก ฉ ตัวละครหลักในนวนิยายเรื่อง <i>The Silence of the Lambs</i>	124
ประวัติผู้วิจัย	125

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างประเภทภาพพจน์กับประเด็นทางวัฒนธรรม	54
2 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างประเด็นทางวัฒนธรรมกับประเภทภาพพจน์	55
3 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างกลวิธีการแปลกับประเภทภาพพจน์	82
4 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างประเด็นทางวัฒนธรรมกับกลวิธีการแปล	83

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของหัวข้อ

ภาพพจน์ (figurative language) ถือเป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยสร้างเสน่ห์และความงดงามของภาษาให้เกิดขึ้นในงานวรรณกรรม เนื่องจากในงานวรรณกรรม ผู้แต่งได้ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนให้ผู้อ่านได้รับรู้ และเกิดอารมณ์คล้อยตาม นอกจากนี้ความรู้สึกนึกคิดที่ผู้แต่งถ่ายทอดผ่านงานของตนเองแล้ว อีกสิ่งหนึ่งที่ผู้แต่งถ่ายทอดออกมาในงานวรรณกรรม คือ “จินตนาการ” หรือ “ภาพภายในใจ” ของผู้แต่งเอง การที่ผู้แต่งจะสามารถทำให้ผู้อ่านเกิดจินตนาการหรือเห็นภาพเหล่านี้ได้เช่นเดียวกับผู้แต่งนั้น ผู้แต่งจำเป็นต้องเลือกใช้ถ้อยคำ สำนวน และการเปรียบเทียบที่ทำให้ผู้อ่านนึกถึง “ภาพ” เดียวกับผู้แต่งหรือใกล้เคียงกันกับผู้แต่งมากที่สุด ซึ่งก็คือการใช้ภาพพจน์นั่นเอง โดยที่ภาพพจน์ คือ การนำเสนอสารโดยการพลิกแพลงภาษาที่ใช้ในการสื่อสารให้แปลก หรือผิดไปจากความหมายตามตัวอักษร ซึ่งทำให้ผู้อ่านเกิดภาพในใจ เกิดความประทับใจ หรือเกิดความรู้สึกสะเทือนใจ เพื่อให้เห็นภาพอย่างชัดเจน ภาพพจน์นั้นย่อมมีอยู่ในทุกๆ ภาษา ซึ่งในแต่ละภาษาอาจมีการใช้ภาพพจน์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น โครงสร้างทางภาษา ประวัติศาสตร์ ศาสนา ความเชื่อ วัฒนธรรม ประเพณี และสิ่งแวดล้อม เป็นต้น ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ภาพพจน์เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความงดงามของแต่ละภาษา หรือความสามารถทางภาษาของแต่ละชนชาติที่มีจินตนาการและความสามารถในการเล่นกับภาษาของตนเอง ซึ่งทำให้เกิดสุนทรียทางภาษาและสะท้อนถึงสิ่งต่างๆ ในสังคมของชนชาตินั้นๆ

ด้วยเหตุนี้ ในปัจจุบันนี้ การแปลได้เข้ามามีบทบาทในการสื่อสารทุกประเภท เนื่องจากมนุษย์จำเป็นต้องมีการแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ เทคโนโลยี ตลอดจนความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพของตนเองและของสังคม โดยที่การแปลนั้นจะมีจุดประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกัน เช่น เพื่อการติดต่อทางธุรกิจ เพื่อการศึกษาหาความรู้และข้อมูลในศาสตร์ต่างๆ และที่ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลาย คือ การแปลงานวรรณกรรมหรือนวนิยาย ซึ่งเป็นการแปลเพื่อความบันเทิง โดยที่หัวใจสำคัญของการแปลงานวรรณกรรม คือ การรักษาความหมายดั้งเดิมตามต้นฉบับไว้ให้ได้ครบถ้วน รวมทั้งการรักษาอรรถรสของเนื้อเรื่องให้ได้ตรงตามต้นฉบับ

มากที่สุด ผู้อ่านงานวรรณกรรมฉบับแปลควรได้สัมผัสถึงความหมาย อรรถรส ลีลาและความงดงามของภาษาที่เทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับวรรณกรรมต้นฉบับมากที่สุด ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้แปลว่าจะมีทักษะและความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใดในการถ่ายทอดภาษาต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปล รวมทั้งยังต้องเป็นผู้มีความเข้าใจภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลเป็นอย่างดีอีกด้วย

ในความเป็นจริง การแปลมิได้เป็นเพียงการแปลรหัสระหว่างภาษาเท่านั้น แต่เป็นการถ่ายทอดวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง การแปลแต่ละครั้ง ผู้แปลจำเป็นต้องคำนึงถึงบริบททางวัฒนธรรมของต้นฉบับและวัฒนธรรมของงานแปลซึ่งเป็นวัฒนธรรมปลายทางด้วย การแปลจึงถือเป็นการเรียบเรียงตัวบทเสียใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่กำหนดไว้และจัดเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมปลายทางดังนั้นการแปลภาพพจน์จึงเป็นการแปลด้วยที่ผ่านการเรียบเรียงให้เข้ากับวัฒนธรรมของภาษาฉบับแปล มิใช่การแปลจากวัฒนธรรมต้นฉบับโดยตรง ยกเว้นในกรณีที่ภาพพจน์นั้นเป็นการเปรียบเทียบสิ่งที่ทั้งสองวัฒนธรรมมีเหมือนกัน อย่างไรก็ตาม สิ่งที่ผู้แปลไม่รู้หรือเข้าใจนี้ ก็จะเป็นเครื่องกำหนดการรับรู้ของผู้อ่านฉบับแปลตามผู้แปลไปด้วย ผลลัพธ์คือผู้อ่านฉบับแปลจะได้รับรู้เนื้อความที่ผ่านการคัดแปลงให้เข้ากับวัฒนธรรมภาษาฉบับแปลซึ่งอาจผิดเพี้ยนไปจากภาษาต้นฉบับในบางประการ

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2531: 55-61) กล่าวว่าภาพพจน์มีอยู่ในทุกภาษา ความหมายของภาพพจน์ต่างๆ เกิดจากการตกลงร่วมกันของชาติผู้ใช้ภาษานั้นๆ โดยที่ผู้คนในสังคมนั้นยอมรับและเข้าใจความหมายตรงกัน ส่วนในภาษาเองก็มีค่าเปรียบเทียบอยู่มากมาย เช่น หวานปานน้ำตาล เมืองเพชร นอนหลับเป็นตาย เจ็บเป็นเป่าสาก เปียกราวกับลูกหมาตกน้ำ เป็นต้น ซึ่งค่าเปรียบเทียบเหล่านี้ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการแปล ดังนั้น ผู้แปลจึงต้องทราบและเข้าใจถึงความคิดและค่านิยมทางวัฒนธรรมของชาติผู้ใช้ภาษาอังกฤษด้วย เพื่อให้ทราบถึงความหมายที่แท้จริงของการเปรียบเทียบ แล้วจึงพยายามหาการเปรียบเทียบที่มีความหมายเทียบเคียง และหลีกเลี่ยงการถ่ายทอดอย่างตรงไปตรงมา

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2540: 107-108) ได้อธิบายว่าการใช้ภาพพจน์ในภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะคำอุปมานั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับในภาษาไทย เพราะเป็นการเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นการเน้นความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจอย่างลึกซึ้ง หรือไม่ก็เป็นการแสดงอารมณ์ของผู้แต่งเอง โดยปกติแล้ว สิ่งที่เป็นหลักของอุปมาหรือการเปรียบเทียบควรจะเป็นสิ่งที่รู้จักกันดีทั่วไปว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ขาวเหมือนสำลี ดำเหมือนตอตะโก เป็นต้น สิ่งต่างๆ ที่นำมาใช้ในคำอุปมาจนเป็นเรื่องปกติแล้วนั้นอาจกลายเป็นสิ่งที่คนในสมัยต่อมาหรือสมัยปัจจุบันนี้ไม่รู้จัก ส่วนคำอุปมาที่เปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติจะยังใช้อยู่ในทุกยุคทุกสมัย เช่น แจ่มเหมือนหิน ร้อนเป็นไฟ เป็นต้น

ลีทซา ฟินิจูวอล (2532: 31-37) กล่าวว่า สำนวนภาษาและคำเปรียบเทียบส่วนมากได้แฝงอุดมคติ ความเชื่อ และขนบธรรมเนียมประเพณีไว้หลายแง่มุม ซึ่งบางอย่างก็เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย จึงทำให้เป็นอุปสรรคต่อการแปล ดังนั้นผู้แปลจึงต้องคำนึงถึงความสำคัญนี้ด้วย

การจะถ่ายทอดภาพพจน์จากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสของถ้อยคำและใจความได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และน่าประทับใจนั้น จำเป็นต้องอาศัยความสามารถหลายอย่างของผู้แปล คือ ผู้แปลต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปล มีความรอบรู้ลึกซึ้งในด้านเนื้อหาและวัฒนธรรม รวมทั้งมีศิลปะในการถ่ายทอดความหมายได้อย่างสละสลวย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกที่จะศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายสมัยใหม่ที่ผู้แปลมีกลวิธีในการแปลภาพพจน์อย่างไรที่จะทำให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจและเห็นภาพได้ตามจินตนาการของผู้แต่ง รวมทั้งกลวิธีการแปลนั้นสามารถรักษาความหมายภาพพจน์ในต้นฉบับไว้ได้มากน้อยเพียงใด การแปลภาพพจน์ในงานวรรณกรรม ซึ่งก็คือการถ่ายทอดภาพหรือจินตนาการของผู้แต่งไปสู่ผู้อ่านฉบับแปลนี้ อาจถือได้ว่าเป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากภาพพจน์ที่อยู่ในต้นฉบับย่อมวางอยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างทางภาษา ความรู้ ประสบการณ์ วัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมในสังคมปัจจุบันของผู้แต่งเอง ดังนั้น การถ่ายทอดสิ่งเหล่านี้จากทัศนะของผู้แปลไปยังผู้อ่านฉบับแปลจึงน่าสนใจในการศึกษา

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาการแปลภาพพจน์จากนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจียบ แปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด จากนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* ของ โทมัส แฮร์ริส (Thomas Harris) นักเขียนนวนิยายชาวอเมริกัน นวนิยายสองเล่มนี้เป็นนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนที่มีชื่อเสียงมาก เนื่องจากมีการดำเนินเรื่องที่น่าตื่นเต้นเร้าใจ และมีความโดดเด่นในการบรรยายถึงความคิดและพฤติกรรมของตัวละคร เนื่องจากผู้แต่งมีความเชี่ยวชาญในด้านจิตวิทยา นวนิยายสองเล่มนี้เป็นภาคต่อกัน แต่เรื่อง *The Silence of the Lambs* ประสบความสำเร็จมากกว่าเรื่อง *Red Dragon* ที่เป็นภาคแรก เนื่องจากได้รับสองรางวัลในปี ค.ศ. 1989 คือรางวัล Bram Stoker Award สาขานวนิยายยอดเยี่ยม และรางวัล Anthony Award สาขานวนิยายยอดเยี่ยม เช่นเดียวกัน รวมทั้งยังได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล World Fantasy Award ในปีเดียวกัน ส่วนผู้แปลนวนิยายสองเล่มนี้เป็นภาษาไทย คือ สุวิทย์ ขาวปลอด ถือว่าเป็นนักแปลที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่งของไทย จึงเป็นประเด็นศึกษาที่น่าสนใจ ประกอบกับยังไม่มีผู้ใดศึกษามาก่อน ผลการศึกษาในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการวิจัยในประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อจัดประเภทของภาพพจน์ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* แต่งโดย Thomas Harris

1.2.2 เพื่อศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจียบ โดยสุวิทย์ ขาวปลอด ซึ่งแปลจากนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs*

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.3.1 ทราบถึงประเภทของภาพพจน์ที่อยู่ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs*

1.3.2 ทราบถึงกลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจียบ โดยสุวิทย์ ขาวปลอด

1.3.3 เป็นแนวทางในการแปลภาพพจน์ให้กับผู้แปลงานด้านบันเทิงคดีต่อไป

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษานวนิยายเรื่อง *Red Dragon* (355 หน้า) และ *The Silence of the Lambs* (352 หน้า) ซึ่งแต่งโดย Thomas Harris ของ ฉบับตีพิมพ์ปี ค.ศ. 1993 โดยสำนักพิมพ์ Arrow Books

1.4.2 ผู้วิจัยศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง โหด (668 หน้า) โดยสำนักพิมพ์วารินทร์พิบูลิเคชั่น และ *เขี้ยวไม่เจียบ* (398 หน้า) ฉบับตีพิมพ์ พ.ศ. 2544 โดยบริษัท นานามีบุ๊กส์ จำกัด ซึ่งทั้งสองเล่มแปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด

1.4.3 ในส่วนของการวิเคราะห์อุปลักษณ์ในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะ อุปลักษณ์สร้างสรรค์ (creative metaphor) ตามการแบ่งประเภทของ Murray Knowles และ Rosamund Moon แต่ไม่ศึกษาอุปลักษณ์สามัญ (conventional metaphor)

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

1.5.1 ชื่อตัวละครบางตัวในฉบับแปลอาจไม่ได้ใช้การถ่ายเสียงตามการบัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน เช่น “เกรแฮม” ซึ่งต้องถ่ายเสียงว่า “เกรหัม” เป็นต้น ดังนั้น เพื่อไม่ให้เกิดความสับสน ผู้วิจัยจึงใช้การถ่ายเสียงชื่อตัวละครตามที่ปรากฏในฉบับแปล

1.5.2 ในการอภิปรายเรื่องการใช้ภาพพจน์ในบทที่ 4 และบทที่ 5 นั้น ผู้วิจัยจะใช้คำว่า สารระ (tenor) และสื่อเปรียบ (vehicle) ตามที่ราชบัณฑิตยสถาน (2545: 431) ได้ให้ความหมายไว้ว่า “สารระคือความคิดที่แสดงออกมาหรือเรื่องหรือสิ่ง (subject) ที่เป็นความคิดหลัก ส่วนสื่อเปรียบ คือ ภาพลักษณ์ต่างๆ ซึ่งนำไปสู่ความคิดหรือเรื่องหรือสิ่งที่ต้องการกล่าวถึง”

1.5.3 การอ้างอิงเลขหน้าจากต้นฉบับเรื่อง *Red Dragon* ใช้อักษร R. ตามด้วยเลขหน้า เช่น R. 14

1.5.4 การอ้างอิงเลขหน้าจากต้นฉบับเรื่อง *The Silence of the Lambs* ใช้อักษร S. ตามด้วยเลขหน้า เช่น S. 18

1.5.5 การอ้างอิงเลขหน้าจากฉบับแปลเรื่อง *โหด* ใช้อักษร ห. ตามด้วยเลขหน้า เช่น ห. 14

1.5.6 การอ้างอิงเลขหน้าจากฉบับแปลเรื่อง *เหยียบไม่เจ็บ* ใช้อักษร ม. ตามด้วยหมายเลข เช่น ม. 18

ในบทที่ 2 จะเป็นการทบทวนวรรณกรรมที่มีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลภาพพจน์ และเป็นฐานในการวิเคราะห์

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดและทฤษฎีการแปลของนักวิชาการทั้งต่างประเทศและของไทย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์การแปลภาพพจน์เรื่อง โทค และ เข็มไม่เสียบ โดยได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ประเด็นดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปล
- 2.2 คำนิยามและประเภทของภาพพจน์
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์
- 2.4 งานวิจัยเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปล

นักวิชาการชาวต่างประเทศได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลไว้ดังต่อไปนี้ ยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) ได้แบ่งปัญหาในการแปลตามประเด็นทางวัฒนธรรมออกเป็น 5 ประเภท ดังต่อไปนี้

1) วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา (Ecological culture) - วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาเกี่ยวข้องกับคำศัพท์ที่บ่งบอกถึงลักษณะทางนิเวศวิทยา เช่น ฤดูกาล สภาพภูมิศาสตร์ และลักษณะทางแผนที่ คำศัพท์ทางนิเวศวิทยาบางคำอาจเป็นที่เข้าใจสำหรับผู้คนในบางภูมิภาค เนื่องจากผู้คนในภูมิภาคอื่นอาจไม่เคยเห็นสิ่งแวดล้อมทางนิเวศวิทยาเช่นนั้น ดังนั้น จึงเป็นการยากสำหรับผู้แปลที่จะหาคำศัพท์ที่มีความหมายเทียบเคียงกับลักษณะทางนิเวศวิทยาได้

2) วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material culture) - ไนดาได้กล่าวว่าการหาคำที่มีความหมายเทียบเคียงสำหรับวัฒนธรรมทางวัตถุนั้นยากยิ่งกว่าวัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาเสียอีก เนื่องจากในบางสถานการณ์ ทั้งสองวัฒนธรรมอาจมีวัฒนธรรมทางวัตถุที่คล้ายกันแต่ก็ยังคงมีความแตกต่างกันอยู่หลายอย่างระหว่างทั้งสองสิ่ง วัฒนธรรมทางวัตถุอาจรวมถึงการเพาะปลูกและเกษตรกรรม ซึ่งมีความแตกต่างกันในทุกๆ ภูมิภาค

3) วัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) - วัฒนธรรมทางสังคมประกอบไปด้วยคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรทางสังคมและการควบคุมทางสังคม เช่น คำศัพท์ที่บ่งบอกถึง ชนชั้น

วรรณะ สถานภาพการสมรส และกฎหมาย ปัญหาในการแปลวัฒนธรรมทางสังคมคือการตีความ และการหาคำที่มีความหมายเทียบเคียง

4) วัฒนธรรมทางศาสนา (Religious culture) - วัฒนธรรมทางศาสนาเกี่ยวข้องกับนามของพระเจ้า คำที่เกี่ยวกับสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และความศักดิ์สิทธิ์ การใช้คำในภาษาฉบับแปลหรือภาษาต้นฉบับที่มีความหมายเทียบเคียงไม่สามารถทำให้เกิดความเทียบเคียงที่เหมาะสมได้ เนื่องจากคำในภาษาฉบับแปลอาจเป็นคำที่มีความหมายกว้าง จึงทำให้การแปลนั้นฟังดูไม่เหมาะสม ขณะที่การใช้คำในภาษาต้นฉบับก็อาจทำให้เกิด “ความแปลก” ที่ทำให้รู้สึกว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับบริบท

5) วัฒนธรรมทางภาษาศาสตร์ (Linguistic culture) – ปัญหาในการแปลด้านนี้มี ความเกี่ยวข้องกับ ความแตกต่างด้านภาษาศาสตร์ระหว่างภาษาหนึ่งกับอีกภาษาหนึ่ง เนื่องจากภาษาต่างๆ ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรม ขณะที่การแปล ผู้แปลต้องเผชิญกับปัญหาที่เกิดขึ้นจาก ลักษณะเฉพาะของภาษา ความแตกต่างทางภาษาศาสตร์อาจมีผลจาก ระบบของภาษา โครงสร้างทางภาษา รูปแบบการเรียงคำในประโยค และปัจจัยด้านคำศัพท์

เก.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (K.G.L. Barnwell, 1980: 8-15) กล่าวว่า ภาษาแต่ละภาษามีระบบของตัวเองที่จะเชื่อมโยงเสียงและความหมายเข้าด้วยกัน ซึ่งระบบดังกล่าวจะประกอบไปด้วย คำศัพท์ ไวยากรณ์ และเสียง โดยที่ความหมายจะแสดงออกผ่านรูปแบบของภาษา ซึ่งอาจจะ เป็น คำศัพท์ ไวยากรณ์ หรือเสียง

บาร์นเวลล์ยังได้กล่าวอีกว่า การแปลเป็นเรื่องของความหมายและรูปแบบ ความหมาย เป็นสิ่งสากลที่ทุกภาษาย่อมมีเหมือนกัน แต่มีสิ่งที่แตกต่างกัน คือ รูปแบบของภาษาที่แต่ละภาษา ต่างก็มีรูปแบบของตนเอง การแปลจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบบ้าง โดยที่ยังคงความหมายเดิมเอาไว้ ถ้าหากผู้แปลพยายามจะถ่ายทอดความหมายโดยไม่ปรับเปลี่ยนรูปแบบเลย จะทำให้งานแปล เป็นงานแปลที่ยากต่อการทำความเข้าใจ หรืออาจแปลผิดความหมายไปเลย ดังนั้น ขั้นตอนการแปล จึงควรเริ่มจากการวิเคราะห์ความหมายของภาษาต้นฉบับ และถ่ายทอดความหมายในรูปแบบของ ภาษาฉบับแปลที่เป็นธรรมชาติที่สุดเท่าที่จะทำได้

นอกจากนี้ บาร์นเวลล์ ยังได้กล่าวถึงคุณสมบัติของนักแปลที่ดีว่าต้องประกอบไปด้วย ส่วนสำคัญ 3 ประการ คือ

- ความถูกต้อง (Accuracy) ผู้แปลควรแปลให้ได้ความหมายใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด
- ความชัดเจน (Clear) ผู้แปลควรเลือกวิธีการเสนอความหมายที่ทำให้ผู้อ่านสามารถ เข้าใจความหมายได้อย่างชัดเจนที่สุด

- ความเป็นธรรมชาติ (Naturalness) ผู้แปลควรใช้ภาษาที่เป็นธรรมชาติมากที่สุด เพื่อให้ไม่ให้อ่านรู้สึกรู้ว่ากำลังอ่านงานแปลอยู่

ผู้แปลควรแปลโดยยึดหลักทั้ง 3 ประการนี้ หากในกรณีที่ไม่สามารถแปลโดยยึดหลักทั้ง 3 ประการนี้ได้พร้อมๆ กัน ผู้แปลก็ควรคำนึงถึงความถูกต้องเป็นอันดับแรก

ส่วนนักวิชาการชาวไทยได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลไว้ดังต่อไปนี้

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 165) กล่าวว่า “การแปลเป็นงานศิลปะที่ต้องใช้ความสามารถในการใช้ภาษาอย่างสูง เพราะผู้แปลจะต้องสามารถอ่านภาษาอื่นเข้าใจและจะต้องสามารถนำมาถ่ายทอดเป็นภาษาไทยที่ไพเราะสละสลวย เข้าใจง่าย มีอรรถรส และมีน้ำเสียงตรงตามภาษาเดิม” ซึ่งการใช้ภาษาในการแปลนั้น ผู้แปลควรปฏิบัติดังนี้

- ใช้ภาษาที่ไพเราะสละสลวย ไม่ขัดต่อวัฒนธรรมของคนไทย
- รักษา น้ำเสียง (tone) หรือบรรยากาศ (atmosphere) รวมทั้งอรรถรสของเรื่องให้ตรงตาม ภาษาเดิมมากที่สุด
- รักษาเนื้อหาสาระให้ตรงตามภาษาต้นฉบับ และไม่ตัดทอนหรือต่อเติมจนผิดไปจากต้นฉบับ
- หากเป็นเรื่องที่ทำความเข้าใจยาก ควรมีหมายเหตุอธิบายไว้ให้อ่านตามความเหมาะสม
- ควรใช้เครื่องหมายวรรคตอนตามความจำเป็นในภาษาไทย โดยที่ไม่จำเป็นต้องใช้ตามต้นฉบับเดิมทั้งหมด
- การเรียงลำดับความและการเรียบเรียงประโยค ควรคำนึงถึงความถูกต้องตามหลักภาษาไทยและคำนึงถึงความสะดวกในการสื่อความหมายเป็นหลัก

สัญญาวิ สายบัว (2542: 21-57) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแปลว่า การแปลเป็นเรื่องของการถ่ายทอดความหมายจากบทต้นฉบับลงสู่บทที่เป็นฉบับแปล ความหมายจึงเป็นเป้าหมายสำคัญสำหรับผู้แปลที่จะต้องรักษาไว้ให้ได้จากต้นฉบับ และได้กล่าวถึงกระบวนการแปลเป็นขั้นตอน ดังนี้

- การศึกษาต้นฉบับ ผู้แปลต้องวิเคราะห์ความหมายทางไวยากรณ์ ได้แก่การวิเคราะห์คำหรือสำนวนที่จัดเรียงเข้าเป็นประโยคหรือหน่วยที่ใหญ่กว่าประโยค และวิเคราะห์ความหมายของคำและสำนวน โดยวิเคราะห์ความหมายอ้างอิง ความหมายโดยอุปมา และความหมายแฝง นอกจากการวิเคราะห์ต้นฉบับแล้ว ผู้แปลควรหาข้อมูลเกี่ยวกับผู้เขียน และศึกษางานเขียนอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้ได้สารที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอด

- การตีความและเข้าใจความหมายของต้นฉบับ คือ การถ่ายทอดความหมายของผู้เขียนต้นฉบับมาเป็นความหมายของผู้แปล ซึ่งความหมายอาจคาดเคลื่อนได้ เนื่องจากผู้แปลขาดความรู้หรือภูมิหลังในเรื่องที่จะแปล หรือธรรมชาติของภาษาที่ทำให้ตีความผิดพลาด

- การถ่ายทอดเป็นภาษาฉบับแปล คือ การพิจารณาจุดมุ่งหมายเดิมของผู้เขียนต้นฉบับและความมุ่งหมายของผู้แปล รวมทั้งต้องพิจารณาถึงกลุ่มผู้อ่านงานแปลด้วย แล้วจึงค่อยตัดสินใจเลือกวิธีการแปล ได้แก่ การแปลตรงตัวเพื่อรักษารูปแบบของการเสนอความหมาย ซึ่งหมายถึง การรักษาระเบียบวิธีการเรียงคำเป็นกลุ่มคำ เป็นประโยค และการเรียงประโยคเข้าเป็นข้อความที่ใหญ่ขึ้น หรือการแปลแบบเอาความ คือการแปลที่เปลี่ยนรูปแบบไปจากเดิม มีการเรียบเรียงลำดับความคิดใหม่เพื่อให้งานแปลสามารถสื่อความหมายได้ดี

- การทดสอบงานแปล เพื่อพิจารณาว่างานแปลนั้นสร้างผลตอบสนองได้เช่นเดียวกับต้นฉบับหรือไม่ โดยที่มีประเด็นในการทดสอบ ได้แก่ ความถูกต้องด้านความหมาย ความยากง่ายของระดับภาษา และทำนองการเขียน

นอกจากนี้ สัจฉวี สายบัว (2542: 63-78) ยังได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการปรับบทแปลว่า การที่ผู้แปลต้องพยายามรักษาความหมายเดิมไว้ให้มากที่สุดนั้น ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอไปบ้างตามความเหมาะสม โดยที่ผู้แปลอาจใช้วิธีการปรับบทแปล ซึ่งไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบทแปลให้ผิดไปจากต้นฉบับ แต่เป็นการทำโดยความจำเป็นเพื่อให้บทแปลนั้นอ่านเข้าใจได้ และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับความหมายในต้นฉบับ ซึ่งการปรับบทนั้นทำได้ 2 ระดับ ดังต่อไปนี้

1) การปรับบทแปลระดับคำ ทำได้โดยวิธีการต่อไปนี้

- การเติมคำอธิบาย โดยการเติมลงไปในเรื่องย่อ หรือใส่คำอธิบายในรูปแบบของเชิงอรรถหรือหมายเหตุ ซึ่งการเติมคำอธิบายลงในเนื้อหานั้นจะดีกว่าการทำเชิงอรรถ เพราะจะไม่ทำให้กระบวนการความคิดของผู้อ่านสะดุด ซึ่งจะทำงานแปลนั้นเสียรสชาติไป และยังทำให้ฉบับแปลมีความกระชับมากกว่า

- การใช้วลีหรือประโยคแทนคำ ซึ่งเป็นการใช้ลักษณะของสิ่งใดๆ มาแทนคำศัพท์นั้น

- การใช้คำอ้างอิงถึงความหมายที่กว้างขึ้นแทนคำที่อ้างอิงถึงสิ่งที่เฉพาะกว่า

- การเติมตัวเชื่อมระหว่างกลุ่มความคิดต่างๆ ซึ่งเป็นการใช้คำหรือสำนวนที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์นั้นๆ เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายได้ชัดเจนขึ้น

- การตัดคำหรือสำนวนทิ้งไป ในกรณีที่ไม่สามารถหาคำ หรือสำนวนในฉบับแปลที่มีความหมายอ้างอิงถึงสิ่งที่กล่าวถึงในต้นฉบับได้ และคำนั้นไม่ได้มีความหมายที่สำคัญของต้นฉบับ ผู้แปลจึงสามารถทำการละคำนั้นได้

2) การปรับบทแปลระดับโครงสร้างของภาษา วิธีการนี้จะนำมาใช้ในกรณีที่ต้องการให้ลักษณะภาษาที่ใช้ในบทแปลเหมาะสมกับบริบท และมีลักษณะที่ไม่ขัดกับธรรมชาติของภาษาฉบับแปล ซึ่งการปรับระดับโครงสร้างของภาษานี้สามารถทำได้ 4 ระดับ ดังนี้

- ระดับเสียง คือ การใช้ตัวอักษรในภาษาฉบับแปลที่แทนเสียงได้ตรง หรือใกล้เคียงกับเสียงของคำในต้นฉบับได้ หรือที่เรียกว่า การทับศัพท์

- ระดับโครงสร้างของคำ คือ การเปลี่ยนโครงสร้างของคำใหม่ให้เหมาะสมและถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ของภาษาฉบับแปล และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับต้นฉบับ

- ระดับประโยค คือ การปรับโครงสร้างของประโยคเมื่อโครงสร้างของประโยคในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยสำหรับผู้อ่านฉบับแปล เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาการไม่เข้าใจความหมาย และเป็นการทำให้ลักษณะภาษาสละสลวย และรื่นหู

- ระดับที่สูงกว่าประโยค คือ การปรับทำนองการเขียน ซึ่งเป็นการเรียงลำดับกลุ่มความคิดให้เป็นระเบียบ แต่มีวิธีเรียงประโยคในบทแปลแตกต่างไปจากต้นฉบับ

สิทธา พิณีภูวคด (2542: 1-37) ได้ให้คำจำกัดความเกี่ยวกับการแปลว่า “การแปล คือ การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งโดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝงซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก”

นอกจากนี้ สิทธา พิณีภูวคด ยังได้กล่าวถึงขั้นตอนในการแปลเพื่อให้งานแปลมีคุณภาพประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ

- วิเคราะห์ต้นฉบับ ผู้แปลต้องรู้ว่า ลักษณะของต้นฉบับที่แปลคืออะไร เช่น ข่าว สารคดี นวนิยาย ฯลฯ ต้นฉบับเน้นหนักในด้านใด เช่น ด้านประวัติศาสตร์ ด้านศาสนา ฯลฯ และมีจุดมุ่งหมายอย่างไร เช่น เพื่อสอน เชิญชวน ฯลฯ ประการสุดท้ายคือ วิเคราะห์ว่าผู้อ่านคือใคร

- การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ ผู้อ่านต้องเข้าใจรายละเอียดของเนื้อเรื่อง จำนวนภาษา ความคิด และสิ่งต่างๆ ที่แฝงอยู่ โดยวิธีที่จะตรวจสอบความเข้าใจต้นฉบับ คือ ตั้งคำถามว่าใครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด ทำไม แล้วจัดสรุปเนื้อเรื่องย่อไว้

- การผละจากภาษา วิธีการผละจากภาษา คือ การอ่านซ้ำๆ จนเข้าใจอย่างถ่องแท้ และเห็นภาพความคิดอย่างชัดเจน จนสามารถทำให้ผู้แปลหาถ้อยคำในภาษาฉบับแปลมาใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ โดยไม่ติดอยู่กับคำในภาษาต้นฉบับ ซึ่งนับว่าเป็นขั้นตอนที่ยากที่สุดของการแปล

- การเขียนบทแปล คือการถ่ายทอดความหมายของต้นฉบับมาเป็นภาษาไทย ผู้แปลต้องพยายามเขียนบทแปลภาษาไทยด้วยภาษาไทยที่เป็นธรรมชาติ ไม่แปลคำต่อคำ หรือประโยคต่อประโยคอย่างตายตัว โดยต้องคำนึงถึงบริบทในประโยค และสถานการณ์ด้วย นอกจากนี้ผู้แปลต้องคำนึงถึงความหมายของคำที่ไม่เท่ากัน และวัฒนธรรมภาษาที่แตกต่างกันด้วย

2.2 คำนิยามและประเภทของภาพพจน์

คำว่า “ภาพพจน์” เป็นศัพท์บัญญัติมาจากคำว่า “figurative language” หรือ “figure of speech” ซึ่งพจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: อังกฤษ - ไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545: 182) อธิบายความหมายของ “ภาพพจน์” ไว้ว่า “figure of speech ภาพพจน์ สำนวนภาษารูปแบบหนึ่ง เกิดจากการเรียบเรียงถ้อยคำด้วยวิธีการต่างๆ ให้ผิดแผกไปจากการเรียงลำดับคำหรือความหมายของคำตามปกติ เพื่อให้เกิดภาพหรือให้มีความหมายพิเศษ”

นอกจากนี้ จากการศึกษาแนวคิดของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญทั้งหลายเกี่ยวกับคำนิยามและความสำคัญของภาพพจน์ พบแนวคิดต่างๆ ดังนี้

ปรีชา ช่างขวัญยืน (2517: 70) กล่าวถึงความหมายของ “ภาพพจน์” ไว้ว่า “ภาพพจน์ แปลว่าคำพูดที่ทำให้เกิดภาพ เกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบสิ่งสองสิ่ง เป็นการพูดถึงสิ่งหนึ่งโดยอาศัยอีกสิ่งหนึ่ง”

ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522: 86) ได้ให้ความหมายของภาพพจน์ไว้ว่า “กลวิธีในการประพันธ์ที่ทำให้เกิดภาพขึ้นในใจผู้อ่าน หรือทำให้เกิดความซาบซึ้งประทับใจมากกว่าการเขียนอย่างธรรมดา” ภาพพจน์มีความสำคัญต่องานประพันธ์ดังนี้

- ช่วยให้งานประพันธ์มีรสชาติไม่จืดชืด
- ช่วยให้เกิดความรู้สึกรื่นเริงและจินตนาการ ได้ลึกซึ้งมากกว่าการเขียนแบบธรรมดา
- ช่วยให้เกิดความประทับใจและซาบซึ้งในงานประพันธ์
- ช่วยให้เกิดความไพเราะสละสลวยทั้งในด้านเสียงและความหมาย

กุหลาบ มัลลิกะมาส (2529: 126) อธิบายความหมายของ “ภาพพจน์” ไว้ว่า “ภาพพจน์ คือถ้อยคำที่เรียบเรียงอย่างใช้โวหาร ไม่กล่าวอย่างตรงไปตรงมา ทั้งนี้โดยมีเจตนาให้มีประสิทธิภาพต่อความเข้าใจและต่อความรู้สึกยิ่งขึ้นกว่าการใช้ถ้อยคำบอกเล่าตามธรรมดา”

ดวงมน จิตรจันงค์ (2541: 118) กล่าวว่า “ภาพเปรียบเทียบหรือความเปรียบ (imagery หรือ figures of speech) คือ ลักษณะต่างๆ ที่ผู้ประพันธ์จงใจสร้างขึ้นให้ผิดแผกจากโครงสร้าง ความหมายหรือการเรียงลำดับของภาษาโดยปกติ จุดประสงค์ของการใช้ความเปรียบคือการให้พลังและความสดใสน่าสนใจแก่การแสดงออกและเพื่อให้เกิดผลกระทบต่ออารมณ์ภาพ”

กาญจนา วิชญ์ปกรณ์ (2542: 102) เสนอแนะเกี่ยวกับภาพพจน์ในวรรณกรรมว่าเป็นศิลปะในการใช้ภาษาอย่างหนึ่งที่ใช้วิธีการเปรียบเทียบ เพื่อให้ถ้อยคำและความหมายเกิดพลัง เกิดภาพที่แจ่มชัด และลึกซึ้งขึ้นในใจของผู้อ่าน นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการตอบสนองทางอารมณ์ตามที่ผู้เขียนต้องการ ดังนั้นภาพพจน์จึงมีความหมายไม่เพียงไปตามตัวอักษร และมีการเรียง ลำดับความคิดแตกต่างไปจากภาษาธรรมดาทั่วไป

ยูวาฬ ชัยศิลป์วัฒนา (2542: 21) ให้นิยามคำว่า “ภาพพจน์” (figurative language) หรือ “ภาษาโวหาร” ไว้ว่า คือ “การใช้ภาษาเปรียบเทียบ ความหมายของภาษาโวหารจึงไม่ตรงกับตัวอักษร ภาพพจน์ส่วนใหญ่จะใช้ลักษณะสำคัญของภาพพจน์ในการเปรียบเทียบอันเป็นวิธีการที่ผู้แต่งเลือกใช้เพื่อพยายามทำให้สิ่งที่ป็นนามธรรมหรือเป็นที่รู้จักน้อยหรือลางเลือน ให้มีความเป็นรูปธรรมเป็นที่รู้จักและมีความชัดเจนขึ้น โดยผู้แต่งมักนำไปเปรียบกับสิ่งที่เป็นที่รู้จักกันคืออยู่แล้ว การใช้ภาษาโวหารทำให้ผู้อ่านเกิดความรู้สึกได้ลึกซึ้งกว่าการกล่าวอย่างตรงไปตรงมา เพราะภาษาโวหารให้สุนทรียะทางอารมณ์ด้วยเป็นภาษาที่สร้างสรรค์ มีความน่าสนใจและจุดประกายความคิดและจินตนาการให้ผู้อ่าน”

ถนอมนวล โอเจริญ (2548: 240) กล่าวว่า “ในงานวรรณคดีนั้น นักประพันธ์ส่วนใหญ่แสดงอัจฉริยภาพทางภาษาเพื่อสะท้อนความคิดและอารมณ์ที่ซับซ้อน การแสดงออกบางครั้งเป็นนามธรรม จึงจำเป็นต้องใช้ภาพเปรียบเทียบเพื่อให้ผู้อ่านรู้สึกซาบซึ้งใจ”

ส่วนนักวิชาการชาวต่างประเทศได้ให้คำนิยามของภาพพจน์และแบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ ดังต่อไปนี้

เอ็ม. เอ็ม. ลิเบอร์แมนและอี.อี. ฟอสเตอร์ (M.M. Liberman and E.E. Foster, 1968: 53) ได้ให้คำนิยามและข้อสังเกตเกี่ยวกับภาพพจน์ไว้ว่า นอกจากภาพพจน์จะเป็นการเปรียบเทียบของสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งแล้ว ยังเป็นการใช้ภาษาที่สื่อความหมายโดยนัยอีกด้วย นอกจากนี้ ภาพพจน์ยังไม่ใช่เพียงแต่การใช้ภาษาเพื่อให้อ่านเกิดจินตนาการหรือภาพขึ้นในขณะที่อ่านวรรณกรรม แต่เป็นการทำให้อ่านเกิดความรู้สึกร่วมไปกับงานชิ้นนั้นๆ ด้วย รวมทั้งยังเป็นการเพิ่มคุณภาพของวรรณกรรมอีกด้วย

เอ็ม. เอช. อาบรัมส์ (M.H. Abrams, 1996: 96) ได้ให้ความหมายของภาพพจน์ไว้ว่า “การใช้ภาษาที่แตกต่างไปจากภาษามาตรฐานอย่างชัดเจน ในด้านความหมายของคำหรือการเรียงลำดับคำ เพื่อให้เกิดความหมายหรือผลกระทบเป็นพิเศษ ภาพ (figures) ดังกล่าวมักใช้ในบทร้อยกรอง และอันที่จริงแล้วภาพเหล่านั้นมีความจำเป็นอย่างยิ่งไม่เฉพาะในแต่บทร้อยกรองเท่านั้น แต่ยังจำเป็นในการพูดหรือเขียนแบบอื่นๆ ด้วย”

เมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006: 3-6) ได้ใช้คำว่าอุปมาอุปไมย (metaphor) แทนคำว่าภาพพจน์ (figurative language) โดยให้นิยามว่า “การใช้ภาษาเพื่ออ้างถึงสิ่งอื่นนอกเหนือจากความหมายดั้งเดิมหรือความหมายตามตัวอักษรเพื่อที่จะเสนอความเหมือนหรือสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสองสิ่ง”

นอกจากนี้ เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูนยังได้แบ่ง “ภาพพจน์” หรือที่เรียกว่า “อุปลักษณ์” ออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

- อุปลักษณ์สร้างสรรค์ (Creative metaphors / Novel metaphors) คือ สิ่งที่ผู้เขียนหรือผู้พูดสร้างขึ้นเพื่อแสดงความคิดหรือความรู้สึกเฉพาะในบริบทที่ผิดแปลกไปจากปกติ ซึ่งผู้อ่านหรือผู้ฟังจำเป็นต้องใช้การตีความเพื่อทำความเข้าใจความหมายนั้น

- อุปลักษณ์สามัญ (Conventional metaphor) คือ อุปลักษณ์ที่มักพบอยู่เป็นประจำในการใช้ เพื่อหมายถึงบางสิ่งโดยเฉพาะ ซึ่งอุปลักษณ์ชนิดนี้ถูกทำให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบภาษาดังนั้นคนส่วนใหญ่จึงไม่ค่อยได้สังเกตหรือคิดว่าอุปลักษณ์ประเภทนี้เป็นอุปลักษณ์เมื่อได้พบเห็น ซึ่งอุปลักษณ์ประเภทนี้สามารถแบ่งออกเป็นสองประเภทหลักๆ คือ สำนวนและสุภาษิต

เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006: 6-9) ได้แบ่งประเภทของภาพพจน์ไว้ดังนี้

- **อุปลักษณ์ (metaphor)** คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร โดยมีความเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะ ซึ่งถ้าหากตีความตามตัวอักษรแล้วจะไม่มี ความหมาย เป็นไปไม่ได้ หรือไม่เป็นความจริง การเปรียบเทียบของอุปลักษณ์นี้ จะมีความหมายที่บอกเป็นนัย ถ้าหากเรากล่าวว่าใครสักคนเป็นสุนัขจิ้งจอก หรือกล่าวว่าบางสิ่งเป็นเพชรพลอย นั้นหมายความว่าเรากำลังเปรียบเทียบคนๆ นั้นและสิ่งของนั้นกับสุนัขจิ้งจอกหรือเพชรพลอย และเพื่อสื่อความหมายว่าทั้งสองอย่างนั้นมีคุณสมบัติบางอย่างที่เกี่ยวข้องกับสุนัขจิ้งจอกหรือเพชรพลอย

- **บุคลาธิษฐาน (personification)** คือ การทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตมีคุณสมบัติของมนุษย์ หรือสามารถทำกริยาอาการได้เหมือนมนุษย์ เช่น *to take arms against a sea of troubles* คำว่า *troubles* ถูกทำให้เป็นศัตรูของมนุษย์ อีกตัวอย่าง เช่น *outrageous fortune* และ *cells* กับ *micro-organisms* ในตัวอย่างนี้ *the white blood cells which help to fight off invading micro-organisms*.

- **อุปมา (simile)** คือ การเปรียบเทียบที่คล้ายกับอุปลักษณ์แต่มีความแตกต่างตรงที่การเปรียบเทียบนั้นจะชัดเจน โดยมีการใช้คำต่างๆ เช่น *like, as, compare, resemble* เป็นการบ่งบอก ถ้าหากเรากล่าวว่าใครสักคนเป็นสุนัขจิ้งจอก (He is a fox.) นั้นเป็นการใช้อุปลักษณ์ แต่ถ้ากล่าวว่าเขาเหมือนสุนัขจิ้งจอก (They are like a fox.) จะเป็นการใช้อุปมา ความแตกต่างของอุปลักษณ์กับอุปมานั้นมีเพียงเล็กน้อย คือทั้งสองต่างกันเพียงที่การใช้ถ้อยคำเท่านั้น

- **นามนัย (metonymy)** คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนทั้งหมด คำที่มีความหมายว่าส่วนหนึ่งของบางสิ่งถูกใช้เพื่อหมายถึงส่วนทั้งหมด หรือส่วนทั้งหมดถูกใช้เพื่อหมายถึงบางสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง ตัวอย่างของประเภทแรก คือ *hand* ที่ใช้เพื่อหมายถึง *a worker* โดยเฉพาะ *a manual worker* ตัวอย่างในบริบทอื่น

เช่น นักพากย์ฟุตบอลกล่าวถึงผู้เล่นตัวสำรองว่า *a fresh pair of legs* และ การเรียกนักวิทยาศาสตร์ที่เก่ง นักวิชาการ และนักคิดว่า *the brain drain* ส่วนตัวอย่างในประเภทที่สอง คือ คำว่า *stage* ที่ถูกใช้เพื่อหมายถึงอาชีพนักแสดงละคร และการแสดงละคร

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีการแปลภาพพจน์ของนักวิชาการทั้งไทย และต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2540: 108-109) ให้ข้อคิดแก่นักแปลทั้งในการแปลจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ และจากภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทยไว้ว่า “นักแปลจะต้องคำนึงอยู่เสมอว่าในกรณีส่วนใหญ่ทั้งสองภาษานี้ต่างก็มีคำอุปมาซึ่งนับว่าเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งในภาษาอยู่แล้ว ซึ่งอาจมีความผิดแผกแตกต่างกันอยู่มาก หรือในบางกรณีบังเอิญมาใกล้เคียงกันเข้า ในการถอดโวหารอุปมามาจากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่งจึงต้องใช้คำอุปมาตามแบบอย่างในภาษาที่เป็นคำแปล เช่น ถ้าจะแปลจากภาษาไทยว่าคำเหมือนตอตะโกเป็นภาษาอังกฤษ ก็จะต้องหาคำอุปมาที่เกี่ยวกับ คำ ในภาษาอังกฤษที่เขาใช้กันอยู่มาเทียบกัน มิใช่แปลโวหารในภาษาไทยตามตัวอักษรออกไปเป็นภาษาอังกฤษ เพราะจะไม่ได้รสชาติและไม่เป็นภาษาอังกฤษ”

สัญญาวิ สายบัว (2542: 99-102) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์ไว้ว่า การแปลภาพพจน์นั้น ผู้แปลจำเป็นต้องเลือกรูปแบบการแปลที่สามารถสื่อความหมายจากต้นฉบับให้ตรงที่สุด โดยรูปแบบการแปลที่ผู้แปลมักเลือกใช้ มีดังต่อไปนี้

- การแปลแบบตรงตัว หมายถึงการเลือกใช้คำที่มีความหมายอ้างอิงตรงกับคำในต้นฉบับ ในกรณีนี้ คำและความหมายของภาพพจน์ที่เลือกใช้นั้นต้องเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในหมู่อ่านฉบับแปล

- การแปลแบบตีความ หมายถึงผู้แปลต้องตีความหมายเปรียบเทียบแล้วใช้ความหมายที่ตีความได้นั้นมาถ่ายทอดในฉบับแปล การแปลในรูปแบบนี้มักใช้กับต้นฉบับที่ผู้เขียนใช้คำและสำนวนที่ผู้อ่านฉบับแปลไม่สามารถเข้าใจได้ นอกจากนี้ การแปลแบบตีความนี้ยังใช้กับคำหรือสำนวนใหม่ ที่ไม่มีคำหรือสำนวนในภาษาฉบับแปลมาใช้แทนหรือเทียบเคียงได้

- การแปลแบบตรงตัวประกอบการตีความ หมายถึงการแปลที่ผู้แปลเลือกใช้คำ และสำนวน เดิมในต้นฉบับมาใช้ในฉบับแปลและตีความหมายเพิ่มลงไป เพื่อให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจความหมายของคำและสำนวนที่ใช้ในการเปรียบเทียบได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- การแปลด้วยโวหารเทียบเคียง หมายถึงการแปลที่ผู้แปลตีความหมายของภาพพจน์ในต้นฉบับ แล้วสร้างหรือหาคำหรือสำนวนโวหารในภาษาฉบับแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกันมาใช้

แทน การแปลรูปแบบนี้ใช้ในกรณีที่การถ่ายทอดภาพพจน์ตามรูปแบบเดิมอย่างตรงตัวไม่สามารถสื่อความหมายให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจได้ หรือในกรณีที่การถ่ายทอดความหมายโดยการตีความทำให้เสียอรรถรสของต้นฉบับ และกรณีที่ภาพพจน์ใหม่ที่เลือกใช้นั้นมีความหมายบรรยากาศและรสชาติเทียบเคียงได้กับภาพพจน์เดิมในต้นฉบับและผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจได้

มณีรัตน์ สวัสดิวัตน์ ณ อยุธยา (2548: 168-176) กล่าวว่า “การสื่อความหมายนั้นมีความสำคัญกับการแปล โดยเฉพาะเมื่อต้องการสื่อความจากข้อความที่ไม่ให้ความหมายและการสื่อความที่ตรงไปตรงมา ดังเช่น คำอุปมาอุปไมย คำที่มีความหมายแฝง ลำนวน คำพังเพย และสุภาษิต การสื่อความหมายที่มีลักษณะในเชิงอ้างอิง แฝง หรือเปรียบเทียบ โดยเฉพาะถ้ามาจากแนวคิดวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน จะทำให้เกิดความยุ่งยากในการแปล ทั้งในขั้นตอนการอ่านให้เข้าใจจนถึงการเลือกคำ หรือข้อความเพื่อสื่อให้ตรงความหมายตามที่ผู้แต่งเขียนไว้”

มณีรัตน์ได้ให้แนวทางการแปลคำหรือข้อความนัยประหวัดหรืออ้างอิง ซึ่งได้แก่ คำที่สื่อให้เห็นภาพ (figurative) การทำสิ่งไม่มีชีวิตให้เป็นบุคคล (personification) คำผสมหรือกริยาวลี (collocation) การใช้ความตรงข้าม (antithesis) การใช้ความเปรียบเทียบในทำนองเดียวกันกับสิ่งที่คุ้นเคย (simile) ความหมายแฝง (implied) การโยงความคิดจากสิ่งหนึ่งไปอีกสิ่งหนึ่ง (metonymy) การใช้คำเกินความจริง (hyperbole) การเล่นคำ (pun) และการใช้คำบาลลงหรือสุภาพขึ้น (euphemism) ไว้ดังนี้

- **แปลเหมือนของเดิม** เช่น He has a lion heart. เขามีหัวใจสิงห์ ซึ่งการจะหาถ้อยคำและความหมายพร้อมทั้งการสื่อความเหมือนเดิมนั้นค่อนข้างยาก การแปลด้วยวิธีนี้เป็นการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมต้นทาง (source-oriented) และเป็นารับวัฒนธรรมต้นทางมา ซึ่งในบางกรณีนั้น การคงต้นฉบับไว้ก็เพื่อให้รู้ว่าเป็นการแปล

- **แปลใหม่** การแปลแบบนี้เป็นการให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมปลายทาง (target-oriented) เป็นการแปลให้สอดคล้องกับวัฒนธรรมของผู้รับ แต่รักษาการสื่อความหมายไว้ เช่น His behavior is like window-dressing. ผักชีโรยหน้า

- **แปลมีนัยเป็นไม่มีนัย** เช่น She has moved from Phuket and put down roots here. เธอย้ายมาจากภูเก็ต และอาศัยอยู่ที่นั่นเป็นการถาวร โดยไม่แปลเป็นอุปมา ทั้งที่มีอุปมาที่เทียบเคียงกันได้คือ “ฝังรกราก” ในกรณีนี้อาจเป็นเพราะผู้แปลมองว่า “ฝังรกราก” เป็นถ้อยคำที่คนสมัยใหม่อาจไม่เข้าใจ

- **มีนัยแต่ไม่แปล** ผู้แปลอาจเลือกที่จะไม่แปลอุปมาที่ปรากฏในต้นฉบับ เพื่อไม่ทำให้การสื่อความทั้งความหมาย และนัยเสียไป หรือถ้าแปลอาจทำให้ยึดถือโดยไม่จำเป็น เพราะบางครั้ง

อาจหาการเปรียบเทียบที่เหมาะสมไม่ได้ เช่น เป็นการเปรียบเทียบที่ลำสมัย หรือต้องอธิบายความเพิ่มเติมอีก

- คำหรือข้อความธรรมดา แปลให้มีนัย เช่น หนังสือที่น่ากลัวจัง อาจแปลให้มีนัยเป็น This film is spine-chilling. ว่าน่ากลัวจนเย็นสันหลังวาบ ผู้แปลควรเลือกใช้คำเปรียบเทียบที่สอดคล้องกับวัยของผู้อ่านและวัฒนธรรมปลายทาง

- ไม่มีนัยแต่แปลให้มีนัย (เพิ่มเติมจากตัวบท) เช่น ค่อมหิวชก ผู้แปลอาจเพิ่มเติมตาม วัฒนธรรมของผู้รับเป็น Tom is as hungry as a hawk. เพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมของผู้อ่าน

- การแปลอุปมาให้เป็นข้อความธรรมดาที่ง่ายขึ้น (simplified) ยกตัวอย่างเช่น ย่างก้าวของหนังสือพิมพ์ไทย อาจแปลให้เข้าใจง่ายเป็น The development of the press in Thailand. เพื่อปรับสำนวนที่ใช้ในสาขาวิชาเฉพาะที่อ่านยากให้เป็นถ้อยคำธรรมดา เข้าใจง่าย

มณีรัตน์ (2548: 176) สรุปว่า “การแปลคำมีนัยหรืออ้างถึงเป็นเรื่องยาก เพราะเป็นการสื่อให้เห็นความหมายหรือภาพ หรือการตัดแปลงอย่างใดอย่างหนึ่งหรือทั้งสองอย่าง โดยอยู่ที่บริบท ความสำคัญของนัยที่มีอยู่ในตัวบท การแปลนัยที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม จะยากกว่านัยที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย เพราะนัยเหล่านี้ได้ข้ามวัฒนธรรมมาแล้วและมีความเป็นสากลแล้ว ผู้แปลต้องทำความเข้าใจ ดังเช่น อาจต้องค้นคว้าหาที่มา เพื่อพิจารณาเลือกวิธีการแปลที่เหมาะสม การพิจารณานี้ แม้จะขึ้นกับผู้แปลและหลักการในการแปล แต่เมื่อวิเคราะห์ให้ดีแล้วจะเห็นว่า ควรยึดหลักสอดคล้องหรือการยอมรับในวัฒนธรรมปลายทาง ซึ่งก็ตรงกับการแปลให้เป็นธรรมชาติในภาษานั้นๆ”

ส่วนนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญชาวต่างชาติได้เสนอแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปล ภาพพจน์ไว้ ดังต่อไปนี้

เก.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (K.G.L. Barnwell, 1980: 101-122) ได้ให้ความเห็นว่า การแปลภาพพจน์นั้นผู้แปลต้องเข้าใจความหมายที่แท้จริงของภาพพจน์ และวัตถุประสงค์ที่ต้นฉบับต้องการจะสื่อ ซึ่งส่วนใหญ่คือเพื่อขยายความให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ข้อความนั้นจับใจผู้ฟัง หรือเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด

บาร์นเวลล์ยังได้กล่าวถึงการแปลอุปมาและอุปลักษณ์ว่า ผู้แปลต้องพิจารณาองค์ประกอบ 3 อย่าง ดังนี้

- สิ่งที่น่ามาเปรียบ (topic)
- สิ่งที่ถูกนำมาเปรียบ (illustration)
- ประเด็นของการเปรียบเทียบ (point of similarity)

ผู้แปลจะสามารถแปลได้อย่างถูกต้อง ถ้าหากสามารถจับประเด็นของการเปรียบเทียบ และจับความหมายที่แฝงมากับถ้อยคำได้ เนื่องจากการใช้สำนวนเปรียบเทียบเป็นส่วนที่ช่วยเพิ่มรสชาติและบรรยากาศให้กับเรื่อง ดังนั้น ผู้แปลจึงจำเป็นต้องรักษาความหมายและอารมณ์ของต้นฉบับเอาไว้ เพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสตามที่ผู้เขียนต้องการสื่อ รวมทั้งผู้แปลยังจะต้องตระหนักว่าผู้รับสารนั้นมีวัฒนธรรมที่ต่างไปจากวัฒนธรรมของผู้ส่งสาร บางสิ่งอาจไม่มีในวัฒนธรรมของผู้รับสาร ซึ่งเป็นเรื่องยากที่จะสามารถอธิบายให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจถึงสิ่งที่ผู้เขียนต้นฉบับต้องการจะสื่อ

ปีเตอร์ นิวมาร์ค (Peter Newmark, 1981: 88) ได้แนะนำวิธีการแปลอุปมาอุปไมยไว้ดังนี้

- ถอดความภาพพจน์ในต้นฉบับ ให้มีภาพพจน์เหมือนกับภาพพจน์ในภาษาฉบับแปล
- เลือกใช้ถ้อยคำที่มีภาพพจน์คล้ายกับภาพพจน์ในภาษาต้นฉบับ โดยที่ไม่ขัดกับวัฒนธรรมของภาษาในฉบับแปล
- ใช้อุปมา (simile) ในการเปรียบเทียบอุปลักษณ์ (metaphor) เพื่อให้มองเห็นภาพพจน์ได้ชัดเจน เพราะผู้อ่านฉบับแปลจะสามารถทำความเข้าใจได้ง่ายกว่า
- เพิ่มคำที่แสดงความหมายนัยประหวัดของภาษาฉบับแปล
- ใช้ถ้อยคำอื่นที่มีความหมายโดยนัยคล้ายกับภาพพจน์ในต้นฉบับ
- ตัดคำภาพพจน์นั้นทิ้ง หากไม่สามารถหาความหมายที่ถูกต้องหรือเทียบเคียงกับภาพพจน์ตามต้นฉบับได้ และภาพพจน์นั้นไม่มีความสำคัญพอที่จะทำให้เนื้อหาสาระของเรื่องผิดเพี้ยนหรือบิดเบือนไป
- ใช้ถ้อยคำตามภาพพจน์เดิม แต่เพิ่มเติมความหมายโดยนัยของภาพพจน์เข้าไปด้วย

เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006: 89-94) กล่าวว่า อาจมีภาพพจน์ที่เหมือนกันในภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทาง แต่บางครั้งก็อาจมีความแตกต่างในด้านความถี่หรือแบบแผนในการใช้ ดังนั้นผู้แปลจึงอาจเลือกใช้วิธีการแปลโดยใช้คำในรูปแบบที่แตกต่างไป บางครั้งภาพพจน์ก็ไม่สามารถแปลเป็นภาษาอื่นได้โดยตรง ถึงแม้ว่าอาจมีภาพพจน์ที่คล้ายคลึงกัน และมีความหมายโดยนัยเหมือนกัน หรือในบางครั้งก็อาจไม่มีภาพพจน์ที่แทนกันได้ ดังนั้นวิธีการแปลที่ดีที่สุดคือ การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์

อย่างไรก็ตาม ในการแปลบทความที่ไม่ใช่วรรณกรรมหรือวรรณคดี ผู้แปลต้องรักษาสมดุลของลีลาการเขียนของภาษาต้นฉบับเอาไว้ และต้องหลีกเลี่ยงการแปลคำต่อคำ แต่ถ้าหากเป็นการแปลด้านวรรณกรรมหรือวรรณคดีนั้น ผู้แปลมักยึดถือว่าการใช้ภาพพจน์ในฉบับแปลเพื่อให้

เทียบเท่ากับต้นฉบับนั้นเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อเป็นการรักษา “ภาพพจน์” ของตัวบท ซึ่งดีกว่าการใช้คำที่มีความหมายใกล้เคียง หรือการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์

เมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน ได้สรุปว่า การแปลภาพพจน์นั้นไม่ใช่เพียงแค่การดูความหมายของคำศัพท์เท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินและคำนึงถึง โดยคำนึงว่าการแทนภาพพจน์อันหนึ่งด้วยอีกอันหนึ่งอาจส่งผลกระทบต่อผู้อ่านตัวบทในหลายๆ ด้าน ซึ่งหมายความว่าผู้แปลจำเป็นต้องตระหนักถึงหน้าที่ในระดับประพจน์ของภาพพจน์ในต้นฉบับ เพื่อพิจารณาว่าจะประเมินภาพพจน์นั้นอย่างไร และพิจารณาว่าภาพพจน์นั้นถูกใช้เพื่ออธิบายบางสิ่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้น หรือเพื่อใช้ปกปิดความหมายที่แท้จริง

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลภาพพจน์

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปลภาพพจน์ของนักวิชาการทั้งไทย และต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

เทเรซ่า โดบรินสกา (Tereza Dobrzyńska, 1995: 596-604) ได้กล่าวถึงการแปลภาพพจน์ไว้ว่า โดยทั่วไปภาพพจน์จะใช้ในรูปแบบภาษาที่ซับซ้อน ดังนั้น ในการแปลภาพพจน์ย่อมก่อให้เกิดปัญหาขึ้น เนื่องจากในการถ่ายทอดความหมายของภาพพจน์จากภาษาต้นฉบับไปสู่ฉบับแปลนั้น ผู้เขียนต้นฉบับและผู้อ่านฉบับแปลย่อมมีวัฒนธรรมและระบบความเชื่อที่แตกต่างกัน ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นในการแปลภาพพจน์มีดังนี้

- ผู้เขียนต้นฉบับและผู้อ่านฉบับแปลมีความรู้และวัฒนธรรมที่ไม่เท่ากัน อันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมและประสบการณ์ที่แตกต่างกัน

- ความแตกต่างของสถานการณ์ในการสื่อสาร ในการถ่ายทอดความหมายของภาพพจน์จากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง

- ความเปลี่ยนแปลงทางปัจจัยทางวาทศาสตร์ ก่อให้เกิดความแตกต่างในการรับรู้และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการตอบสนองของผู้รับสาร

ส่วนกลวิธีในการแปลภาพพจน์นั้น โดบรินสกาได้เสนอแนะไว้ 3 วิธีด้วยกัน คือ

วิธีที่ 1 คือ การแปลตรงตัวตามต้นฉบับ

วิธีที่ 2 คือ การใช้ภาพพจน์อย่างอื่นแทนแต่มีความไปในทางเดียวกัน

วิธีที่ 3 คือ การถอดความภาพพจน์นั้นหากไม่สามารถแปลได้

ผู้แปลจะเลือกใช้กลวิธีใดในการแปลภาพพจน์นั้น ขึ้นอยู่กับชนิดของสารที่จะแปลและจุดมุ่งหมายในการแปล

ส่วนนักวิชาการชาวไทยได้ศึกษาการแปลภาพพจน์ไว้ดังต่อไปนี้

ณัฐวรรณ อนุศาสนนันท์ (2544) ได้ศึกษากลวิธีการแปลเรื่อง “โรมิโอและจูเลียต” บทพระราชนิพนธ์แปลในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งได้ศึกษาการแปลภาพพจน์ที่พบมากในเรื่อง “โรมิโอและจูเลียต” 5 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน ปฏิรูปพจน์ และปฏิพจน์ พบว่า ในการแปลอุปมาและอุปลักษณ์ (simile and metaphor) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้กลวิธีการแปลตรงตัว และการแปลปรับบทโดยตีความจากต้นฉบับ โดยการเทียบเคียงสำนวนไทย และโดยการเปลี่ยนอุปลักษณ์เป็นอุปมา ในการแปลบุคลาธิษฐาน (personification) พระองค์ทรงใช้กลวิธีการแปลตรงตัวสำหรับการแปลปฏิรูปพจน์หรือการอ้างถึง (allusion) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้กลวิธีการแปลตรงตัวและการละไม่แปล ส่วนการแปลปฏิพจน์ (oxymoron) นั้นพระองค์ทรงใช้กลวิธีการแปลตรงตัวและการแปลปรับบท โดยเปรียบเทียบรูปธรรมแทนนามธรรมตามต้นฉบับ

ศุภกาญจน์ ผาทอง (2544) ได้ศึกษากลวิธีการแปลและการปรับบทแปลภาษา 3 ประเภท ในการแปลสุนทรพจน์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ ภาษาจารีต ภาษาเชิงภาพพจน์ และภาษาเฉพาะวงการ ผลการศึกษาพบว่าในการแปลสุนทรพจน์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ ผู้แปลต้องแปลภาพพจน์ที่ปรากฏในสุนทรพจน์ด้วย ภาพพจน์ที่พบในข้อมูลสุนทรพจน์ต้นฉบับมี 5 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ นามนัย สัมพจน์ และอดีพจน์ ส่วนกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในการแปลภาพพจน์ ได้แก่ การแปลตรงตัว และการปรับบทแปล สำหรับการแปลตรงตัว ผู้แปลเลือกใช้ในกรณีที่สามารถสื่อความหมายได้โดยตรงกับสารต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลเข้าใจได้ในทันที เนื่องจากทั้งสองวัฒนธรรมมีการใช้ภาพพจน์ที่ตรงกัน เช่น มีการเปรียบเทียบในสิ่งเดียวกัน หรือเนื้อความในภาพพจน์เป็นเรื่องสากล หรือเพราะภาพพจน์นั้นมีบริบทเสริมความเข้าใจอย่างชัดเจน นอกจากนี้ ผู้แปลยังอาจรักษาโครงสร้างทางไวยากรณ์ไว้ตามต้นฉบับหากไม่ส่งผลต่อความเข้าใจของผู้อ่านและไม่บิดเบือนสารจากต้นฉบับ ส่วนการปรับบทแปล ผู้แปลใช้กลวิธีการปรับด้านโครงสร้างไวยากรณ์ หรือการปรับความหมายเชิงภาพพจน์โดยการเสริมความให้ชัดเจนขึ้น การแทนที่ด้วยภาพพจน์ที่มีในวัฒนธรรมของผู้อ่าน การแปลเป็นข้อความธรรมดาไม่คงความหมายเชิงภาพพจน์ และการอธิบายโดยใช้นัยทั่วไป

ศิริจันทร์ ขันดี (2546) ได้ศึกษาภาพพจน์ในวรรณคดีเวียคนามเรื่อง “Truyen Kieu” จากการศึกษาพบว่า มีการใช้ภาพพจน์แบบสัญลักษณ์ (symbol) มากที่สุด และจากการศึกษาเปรียบเทียบภาพพจน์แบบอุปมา (simile) และอุปลักษณ์ (metaphor) ในเรื่อง “Truyen Kieu” กับภาษาพูดปัจจุบันพบว่า มีความแตกต่างในเรื่องของโครงสร้างประโยคและในการใช้คำศัพท์ที่นำมาเปรียบเทียบ ส่วนการศึกษาเปรียบเทียบภาพพจน์แบบอุปมา (simile) พบว่า ทั้งโครงสร้างและ

ความหมายในวรรณคดีและภาษาปัจจุบันค่อนข้างคล้ายกัน และปัจจุบันชาวเวียดนามนิยมพูดเปรียบเทียบแบบอุปมามากกว่าอุปลักษณ์ ซึ่งปัจจัยสำคัญที่ทำให้โครงสร้างของประโยคและการใช้คำเปรียบเทียบในอุปมา (simile) และอุปลักษณ์ (metaphor) ในวรรณคดีและภาษาพูดปัจจุบันแตกต่างกันนั้นสรุปได้ว่า เนื่องมาจากกาลเวลาที่เปลี่ยนแปลง ทำให้ชาวเวียดนามที่ใช้คำเปรียบเทียบที่เป็นไปตามสมัยนิยม ประกอบกับโครงสร้างของกลุณท์ลักษณ์ของเรื่อง “Truyen Kieu” ทำให้ต้องมีการละคำกริยาในประโยค

ศิริพรรณ สุวรรณาลัย (2546) ได้ศึกษาและวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาพพจน์ในพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “เวนิสวานิช” ซึ่งพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงแปลเมื่อปี พ.ศ. 2459 จากเรื่อง “The Merchant of Venice” ของวิลเลียม เชกสเปียร์ นักประพันธ์ชาวอังกฤษที่ประพันธ์ขึ้นในระหว่างปี ค.ศ. 1595 ถึงปี ค.ศ. 1597 จากการศึกษาพบว่า ในเรื่อง “The Merchant of Venice” มีการใช้ภาพพจน์ทั้งสิ้น 9 ประเภท คือ การอ้างถึง แนวเทียบ ภาวะแย้ง ความนึกเปรียบเทียบ อติพจน์ อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน อุปมา และสัมพจน์ ส่วนในพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง “เวนิสวานิช” มีการใช้ภาพพจน์ทั้งสิ้น 10 ประเภท โดยมีภาพพจน์ 9 ประเภท เช่นเดียวกับต้นฉบับ ส่วนอีกหนึ่งประเภทนั้นพบในพระราชนิพนธ์แปล แต่ไม่พบในบทละครต้นฉบับ คือ การเลียนเสียงธรรมชาติ ส่วนกลวิธีการแปลภาพพจน์ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงใช้ ได้แก่ การแปลแบบตรงตัว การแปลแบบตีความ การแปลแบบตรงตัวประกอบการตีความ และการแปลด้วยโวหารเทียบเคียง นอกจากนี้ ยังพบการละไม่แปล การแปลขาด และการแปลบรรยายโวหารเป็นภาพพจน์ โดยกลวิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นกลวิธีที่ทรงใช้มากที่สุด ทั้งนี้พระองค์ทรงยึดการรักษาความหมายของภาพพจน์ และทรงรักษาประเภทของภาพพจน์ไว้ตามต้นฉบับ

ณัฐพร เดชะ (2549) ได้ศึกษาประเด็นทางภาษาและวัฒนธรรม รวมถึงกลวิธีการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมในบทความเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษ โดยศึกษาจากบทความในคอลัมน์ *Being Thai* ซึ่งพิมพ์เผยแพร่ในนิตยสารกินรี ในประเด็นทางภาษาพบว่า ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลตรงตัว และแปลเอาความซึ่งสามารถพบได้บ่อยที่สุดประกอบการเพิ่ม การละ และเปลี่ยนรูปแบบ กลวิธีการแปลแบบเพิ่มและเปลี่ยนรูปแบบนั้นพบได้ทั้งในระดับประโยคและย่อหน้า แต่ในระดับย่อหน้าจะไม่มีการแปลแบบละย่อหน้า นอกจากนี้ ยังพบว่ากลวิธีการแปลเกิดจากความแตกต่างทางโครงสร้างทางภาษาระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ในประเด็นทางวัฒนธรรม พบว่าคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ คำที่เกี่ยวข้องกับนิเวศวิทยา วัตถุ สภาพสังคม และศาสนา ส่วนการแปลคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษมี 3 กลวิธีคือ การใช้กลวิธีหลักหนึ่งวิธี การใช้กลวิธีหลักร่วมกัน 2 วิธี และการใช้กลวิธีหลักร่วมกัน 3 วิธี กลวิธีหลักที่พบคือ การใช้คำเทียบเคียง การถ่ายอักษร การเพิ่ม

ข้อมูลใหม่ การละ การเปลี่ยนคำที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม การตีความ และการอธิบายความ การใช้ กลวิธีหลัก 2 วิธีร่วมกันในการแปลพบว่า มีการใช้คำเทียบเคียงและอธิบายความ การถ่ายอักษร ร่วมกับการเพิ่มส่วนขยาย ในการใช้ 3 กลวิธีร่วมกันพบว่ามี การถ่ายอักษรกับการเพิ่มส่วนขยายและ เพิ่มข้อมูลใหม่ และการถ่ายอักษรร่วมกับการใช้คำเทียบเคียงและการเพิ่มข้อมูลใหม่ สำหรับการ แปลสำนวน พบว่ามีสำนวนไม่มากนักในคอลัมน์นี้ โดยกลวิธีการแปลหลักมี 2 กลวิธีด้วยกันคือ การแปลแบบตรงตัว และการแปลแบบเอาความ ในการแปลแบบเอาความพบว่ามี การใช้กลวิธีการ ตีความ และการทับศัพท์ควบคู่ไปกับการอธิบายความ

ศุภกาญจน์ ผาทอง (2550) ได้ศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่องกาม นิต ผลงานแปลของ เสถียร โกเศศและนาคะประทีป โดยศึกษาเปรียบเทียบกับฉบับภาษาอังกฤษ เรื่อง *The Pilgrim Kamanita* ที่ John E. Logie แปลจาก *Der Pilger Kamanita* ฉบับภาษาเยอรมัน ของ Karl Adolph Gjellerup นักประพันธ์ชาวเดนมาร์ก จากการศึกษาพบว่า ภาพพจน์เปรียบเทียบใน เรื่องกามนิตมีทั้งสิ้น 8 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ อติพจน์ การอ้างถึง บุคลาธิษฐาน สัมพจน์ การแฝงนัย และนามนัย ตามลำดับ เมื่อจำแนกตามเนื้อหา พบว่ามีอุปมารวม 7 ประเภท อุปลักษณ์ 5 ประเภท อติพจน์ 4 ประเภท และการอ้างถึง 3 ประเภท ส่วนบุคลาธิษฐาน สัมพจน์ และการแฝงนัย และนามนัยมีจำนวนไม่มากพอที่จะจำแนกประเภทได้ สำหรับกลวิธีที่ผู้แปลใช้ในการแปลภาพพจน์ มี 4 กลวิธีหลัก ได้แก่ การแปลโดยรักษาประเภทของภาพพจน์ ซึ่งพบในการแปลภาพพจน์ทุก ประเภทและเป็นกลวิธีที่ผู้แปลใช้มากที่สุด การแปลโดยไม่คงนัยเชิงประพจน์ ใช้ในการแปล ภาพพจน์ทุกประเภทยกเว้นการอ้างถึงและการแฝงนัย การแปลโดยเปลี่ยนประเภทของภาพพจน์ พบ ในการแปลอุปมา อุปลักษณ์ และบุคลาธิษฐาน และกลวิธีสุดท้ายคือการแปลโดยการละภาพพจน์พบ น้อยที่สุด โดยพบเฉพาะในการแปลอุปลักษณ์และอุปมา

ในบทที่ 3 จะเป็นการกล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยในการศึกษาการแปลภาพพจน์ ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง *โหด และ เขียมไม่เจียม* โดยจะกล่าวถึงการเก็บรวบรวมข้อมูล การแบ่งประเภทข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอผลการวิเคราะห์ และการสรุปผลการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง *โหด* และ *เหี้ยมไม่เจียม* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประเภทของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ โดยทำการศึกษาและวิเคราะห์การแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง *โหด* และ *เหี้ยมไม่เจียม* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด เพื่อใช้เป็นแนวทางแก่นักแปลด้านบันเทิงคดี ให้สามารถเลือกใช้กลวิธีในการแปลภาพพจน์ที่เหมาะสมในการแปลงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

3.2 แหล่งข้อมูล

ผู้วิจัยได้ค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลของนักวิชาการด้านการแปล ทั้งนักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทย ได้แก่ เค.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (1980) ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522) สัจฉวี สายบัว (2542) และสีทธา พิณีภูวดล (2542) เพื่อเป็นกรอบแนวคิด และเป็นแนววิเคราะห์การแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง “โหด” และ “เหี้ยมไม่เจียม” โดยสุวิทย์ ขาวปลอด

3.2.2 ศึกษาคำนิยามและประเภทของภาพพจน์ของ ราชบัณฑิตยสถาน (2545)กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2542) กุหลาบ มัลลิกะมาส (2529) ธนอมนวล โอเจริญ (2548) ดวงมน จิตรจำนงค์ (2541) ปรีชา ช้างขวัญยืน (2517) ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522) ยิวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา (2542) เอ็ม. เอช. อาบรัมส์ (1996) เอ็ม. เอ็ม. ลิเบอร์แมนและอี.อี. ฟอสเตอร์ (1968) และเมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006) เพื่อเป็นแนวทางในการจำแนกประเภทของภาพพจน์ที่พบในนวนิยายทั้งสองเล่ม

3.2.3 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์ของ เค.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (1980) ปีเตอร์ นิวมาร์ค (1981) เมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน (2006) วิทย์ ศิวะศรียานนท์

(2540) มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548) และสัญญาวิ สายบัว (2542) เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ภาพพจน์ในนวนิยายทั้งสองเล่ม

3.2.4 ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์ของ ฉัฐพร เดชะ (2549) ฉัฐวรรณ อนุศาสนนันท์ (2544) ศิริพรรณ สุวรรณาลัย (2546) ศิริจันทร์ ชันติ (2546) ศุภกาญจน์ ผาทอง (2544) และศุภกาญจน์ ผาทอง (2550)

3.3 วิธีดำเนินการวิจัย

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1: อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยการอ่านครั้งแรกเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวม และอ่านครั้งที่สองเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาและความหมายของต้นฉบับ

ขั้นที่ 2: ตรวจสอบภาพพจน์ที่ปรากฏในต้นฉบับ โดยยึดตามคำนิยามและการแบ่งประเภทของเมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006)

ขั้นที่ 3: อ่านฉบับแปลโดยการอ่านครั้งแรกเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวม และอ่านครั้งที่สองอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาและความหมายของฉบับแปล

ขั้นที่ 4: ตรวจสอบภาพพจน์ที่ปรากฏในฉบับแปลโดยเปรียบเทียบกับภาพพจน์ที่พบในต้นฉบับ

ขั้นที่ 5: รวบรวมข้อมูลและบริบทที่เกี่ยวกับภาพพจน์ทั้งในต้นฉบับและฉบับแปล

3.3.2 การแบ่งประเภทข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทตัวอย่างภาพพจน์ที่พบในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง *โหด และ เขี้ยวไม่เจียบ* โดยยึดตามคำนิยามและการแบ่งประเภทของเมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006) พบว่ามีภาพพจน์ทั้งหมด 4 ประเภท ดังนี้

1) อุปมา (simile) การเปรียบเทียบที่ชัดเจน โดยมีการใช้คำต่างๆ คือ “like” หรือ “as” หรือคำอื่นๆ ที่มีความหมายว่า “เหมือน” หรือ “คล้าย” เป็นการบ่งบอก

2) อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร โดยมีความเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะ ซึ่งถ้าหากตีความตามตัวอักษรแล้วจะไม่มี ความหมาย เป็นไปไม่ได้ หรือไม่เป็นความจริง การเปรียบเทียบของอุปลักษณ์นี้ จะมีความหมายที่ บอกรับนัย ซึ่งภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์นี้จะเป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ Verb to be เช่น คำว่า “am” “is” “are” “was” “were” เป็นการบ่งบอก

3) บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตมีคุณสมบัติของมนุษย์ หรือสามารถทำกริยาอาการได้เหมือนมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิต

4) นามนัย (metonymy) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนทั้งหมด คำที่มีความหมายว่าส่วนหนึ่งของบางสิ่งถูกใช้เพื่อหมายถึงส่วนทั้งหมด หรือส่วนทั้งหมดถูกใช้เพื่อหมายถึงบางสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง

ในส่วนของการวิเคราะห์ภาพพจน์ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยการใช้สื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นตัวตั้งในการแบ่งเป็นประเภทย่อยตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมสำหรับการแปลของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) 4 ประเภท คือ

1) วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา (Ecological culture) ได้แก่ สัตว์ พืช ภูมิศาสตร์ และ ฤดูกาล

2) วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material culture) ได้แก่ กลุ่มเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ อาหาร สถานที่ และเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ

3) วัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) ได้แก่ กีฬาหรือเกม พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ และบุคคลที่มีชื่อเสียง

4) วัฒนธรรมทางศาสนา (Religious culture) ได้แก่ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์

3.3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากขั้นตอนการเก็บรวบรวมและแยกประเภทข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์วิธีการแปลภาพพจน์ที่สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ ดังต่อไปนี้

1. การแปลโดยใช้ภาพพจน์

1.1 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ คือ วิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลให้เป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับภาพพจน์ที่ใช้ในต้นฉบับ เช่น ถ้าในต้นฉบับเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ ในฉบับแปลก็เป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์เช่นเดียวกัน

1.2 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น คือ วิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลให้เป็นภาพพจน์ประเภทอื่นที่ไม่ตรงกับภาพพจน์ที่ใช้ในต้นฉบับ เช่น ถ้าในต้นฉบับเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ แต่ในฉบับแปลกลับเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปมาแทน

2. การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ คือ วิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลด้วยภาษาธรรมดา ที่เป็นการแปลเชิงอธิบายหรือตีความจากภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับ

3.3.4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาสรุป และอภิปรายผลการศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง *โหด* และ *เหยี่ยวไม่เงี้ยว* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้างต่อไป

ในบทที่ 4 จะเป็นการแสดงตัวอย่างของข้อมูลการศึกษภาพพจน์ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* โดยแบ่งแยกตามประเภทของภาพพจน์

บทที่ 4

ประเภทของภาพพจน์ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ
The Silence of the Lambs

ในบทนี้ผู้วิจัยจะแสดงตัวอย่างของข้อมูลการศึกษาภาพพจน์ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* ที่รวบรวมไว้และแบ่งประเภทตามเกณฑ์ของเมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006: 6-9) ซึ่งมีอยู่ 4 ประเภท คือ อุปมา (simile) อุปถัมภ์ (metaphor) บุคลาธิษฐาน (personification) และนามนัย (metonymy)

ในส่วนของกรวิเคราะห์ภาพพจน์ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยใช้สื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นตัวตั้งในการแบ่งเป็นประเภทย่อยตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมสำหรับการแปลของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) ที่แบ่งไว้ 5 ประเภท คือ 1) วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา (Ecological culture) 2) วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material culture) 3) วัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) 4) วัฒนธรรมทางศาสนา (Religious culture) 5) วัฒนธรรมทางภาษา (Linguistic culture) แต่เนื่องจากวัฒนธรรมทางภาษานั้นเป็นการวิเคราะห์ภาษาเป้าหมายหรือภาษาฉบับแปล ซึ่งจะเป็นการวิเคราะห์ในบทที่ 5 ดังนั้นในบทนี้ ผู้วิจัยจึงแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมออกเป็น 4 ประเภท คือ ทางนิเวศวิทยา วัตถุ สังคม และศาสนาเท่านั้น ดังต่อไปนี้

4.1 อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบที่ชัดเจน โดยมีการใช้คำต่างๆ คือ “like” หรือ “as” หรือคำอื่นๆ ที่มีความหมายว่า “เหมือน” หรือ “คล้าย” เป็นการบ่งบอก ซึ่งจากข้อมูลการศึกษาภาพพจน์ประเภทอุปมาที่พบในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) ดังนี้

4.1.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา

คำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่พบในการอุปมาของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 3 ประเภท คือ สัตว์ พืช ภูมิศาสตร์ และฤดูกาล ดังนี้

4.1.1.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับสัตว์ คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตต่างๆ

ตัวอย่างที่ 1

สถานการณ์ เกรแฮมเข้าไปสำรวจบ้านของครอบครัววิลด์ส ซึ่งเป็นครอบครัวที่สองที่ถูกทูรเฟร์ลิงหาร

Madness came into this house through that door into this kitchen, moving on size 11 feet. Sitting in the dark he sensed madness like a bloodhound sniffs a shirt. (R. 11)

การใช้อุปมาในตัวอย่างนี้ก็เพื่อเปรียบเทียบ “he sensed madness” ที่หมายถึงความรู้สึกของเกรแฮมที่รับรู้ถึงความบ้าของฆาตกรที่บุกเข้ามาในบ้านหลังนี้ ซึ่งเป็นสาระของการเปรียบเทียบว่าเหมือนกับ “a bloodhound sniffs a shirt” หรือสุนัขล่าเนื้อที่ดมเสื้อเพื่อที่จะออกตามหาเจ้าของเสื้อตัวนั้น ซึ่งเป็นสื่อเปรียบ โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม การอุปมานี้มีจุดประสงค์เพื่ออธิบายการรับรู้ของเกรแฮมว่าเหมือนกับสุนัขพันธุ์ Bloodhound สุนัขพันธุ์นี้มักถูกนำมาฝึกให้ดมกลิ่นเพื่อตามหาคนสูญหายหรือนักโทษที่หลบหนี ซึ่งสุนัขดมกลิ่นชนิดนี้สามารถดมกลิ่นที่ถูกทิ้งไว้มานานหลายชั่วโมงหรือหลายวันได้ (Bloodhound – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

ตัวอย่างที่ 2

สถานการณ์ เจ้าหน้าที่เพมบริพายามเข้ามาช่วยเจ้าหน้าที่บอยล์ที่ถูกคอกเตอร์เล็กเตอร์สวมกุญแจมือไว้กับขาโต๊ะในห้องข้างภายในอาคารสำนักงานเทศบาลในแมมฟิส

Lecter shook his head like a rat-killing dog and pulled the riot baton from Pembry’s belt. (S. 229)

เพมบริถูกคอกเตอร์เล็กเตอร์เอาประตูห้องข้างกระแทกแล้วกดเข้าที่ใบหน้า ซึ่ง “Lecter shook his head” หรือการสะบัดศีรษะอย่างแรงของคอกเตอร์เล็กเตอร์ขณะที่ยกคอกเตอร์ของเพมบริ ซึ่งเป็นสาระ นั้นเหมือนกับ “a rat-killing dog” ที่เป็นสื่อเปรียบ ซึ่งหมายถึงสุนัขที่นำมาฆ่าหนูเพื่อการพนัน ซึ่งการนำสุนัขมากัดหนูจนตายนี้เคยเป็นการพนันชนิดหนึ่งที่เป็นที่นิยม

ในประเทศอังกฤษ ช่วงศตวรรษที่ การพนันนี้จะเล่น โดยการนำสุนัขมากัดหนูที่อยู่ในคอก เพื่อพนันว่าสุนัขจะฆ่าหนูได้กี่ตัวในเวลาที่กำหนด (Rat-baiting – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

4.1.1.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับพืช คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นพืช ผัก ผลไม้ หรือต้นไม้ชนิดต่างๆ

ตัวอย่างที่ 3

สถานการณ์ เกรแฮมกลับมาถึงโรงแรมในแอตแลนต้าหลังจากที่ไปสำรวจบ้านของครอบครัวลีดส์ ที่ถูกทุบเพื่ิ่สังหาร

The Atlanta F.B.I. office had booked him into an absurd hotel near the city's new Peachtree center. It had glass elevators shaped like milkweek-pods to let him know he was really in town now. (R. 16)

อุปมาในตัวอย่างนี้คือการเปรียบเทียบสาระ คือ “glass elevators” หรือลิฟท์แก้วของโรงแรมที่เกรแฮมไปพัก ว่ามีรูปร่างเหมือนกับสื่อเปรียบ คือ “milkweek-pods” ซึ่งเป็นกระเปาะของพืชชนิดหนึ่งที่ทำให้ให้น้ำยางสีขาว ซึ่งกระเปาะของพืชชนิดนี้มีรูปทรงกลมที่ด้านหนึ่ง ส่วนอีกด้านหนึ่งจะมีรูปร่างเรียวยาวแหลม (Asclepias – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

ตัวอย่างที่ 4

สถานการณ์ คอลาร์ไฮด์กำลังหวนนึกถึงเหตุการณ์ในอดีต

He worked on his jaw in private moments, biting on a hard rubber block until the muscles stood out in his cheeks like walnuts. (R. 227)

คอลาร์ไฮด์ยกน้ำหนักและเพาะกายแทบทุกส่วนของร่างกายจนแข็งแรง แม้กระทั่งกรามของเขา โดยใช้วิธีการกัดแผ่นยางอย่างแข็งจนกระทั่งกล้ามเนื้อที่แก้มของเขายื่นออกมา ซึ่งผู้แต่งเปรียบเทียบ “the muscles stood out in his cheeks” หรือกล้ามเนื้อที่ยื่นออกมาบนโหนกแก้ม

ของ คอลาร์ไฮด์ดูเหมือนกับ “walnuts” หรือลูกวอลนัท ซึ่งเป็นผลของต้นไม้ชนิดหนึ่งที่มีเปลือกแข็ง ก่อนนำมารับประทานต้องกะเทาะเปลือกออกก่อน

4.1.1.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับภูมิศาสตร์ คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นลักษณะภูมิประเทศหรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่บนแผนที่

ตัวอย่างที่ 5

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดกลับมาจากงานแถลงข่าวความคืบหน้าคดีทูธแฟร์รี่แล้วพบกับเกรแฮม

‘I asked the commissioner not to say anything about the Tooth Fairy maybe living in this area. These people are spooked enough. If he told them that, this place would sound like Korea tonight when the drunks come home.’ (R. 247)

หลังจากการตรวจสอบหลักฐาน ครอว์ฟอร์ดสรุปได้ว่าทูธแฟร์รี่อาจอาศัยอยู่ในบริเวณชิคาโก เขาขอร้องไม่ให้ผู้บัญชาการตำรวจชิคาโกพูดเรื่องนี้ในการแถลงข่าว เนื่องจากผู้คนในบริเวณนี้กลัวมากพออยู่แล้ว ครอว์ฟอร์ดได้กล่าวเปรียบเทียบกับอุปมาที่มีสาระคือ “this place” ซึ่งหมายถึงเมืองชิคาโกว่าจะมีเสียงความวุ่นวายเหมือนกับ “Korea” หรือประเทศเกาหลี ซึ่งเป็นสื่อเปรียบ โดยมีคำว่า “would sound like” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการเปรียบเทียบของครอว์ฟอร์ดนี้หมายถึงประเทศเกาหลีขณะมีสงครามเกาหลี เนื่องจากจะมีความวุ่นวายจากการสู้รบระหว่างเกาหลีเหนือกับเกาหลีใต้ระหว่างปี ค.ศ. 1950-1953 เพื่อที่จะพยายามรวมทั้งสองประเทศเข้าด้วยกัน (Korean War – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

ตัวอย่างที่ 6

สถานการณ์ ดอกเตอร์เล็กเตอร์กำลังฟังเพลงคลาสสิกไปพร้อมกับเอาลิ้นคูนไปตามฟันของตนเอง เพื่อหาหลอดโลหะที่เขาถอดมาจากปากกาแล้วซ่อนไว้ที่ซอกกระหว่างเหงือกกับฟัน เพื่อที่จะนำมาสะเดาะกุญแจมือเพื่อหนีออกจากห้องขังภายในอาคารสำนักงานเทศบาลในเมมฟิซ

Listening to the music, he leaned sideways on the sink, his chin in his hand, his strange maroon eyes half-closed. The Goldberg Variations interested him structurally. Here it

came again, the bass progression from the saraband repeated, repeated. He nodded along, his tongue moving over the edges of his teeth. All the way around on top, all the way around on the bottom. It was a long and interesting trip for his tongue, like a good walk in the Alps. (S. 225-226)

ขณะที่ดอกเตอร์เล็กเตอร์กำลังใช้ลิ้นคุณไปตามฟันเพื่อหาหลอดโลหะ ผู้แต่งได้เปรียบเทียบว่า “It was a long and interesting trip for his tongue” หรือการเดินทางที่ยาวนานและน่าสนใจของคุณลิ้นดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่กำลังคุณไปเรื่อยๆ ตามแนวฟัน ซึ่งเป็นสาระของการอุปมาว่าเหมือนกับ “a good walk in the Alps” หรือการไปเดินเล่นบนเทือกเขาแอลป์ที่มีอากาศดีและทิวทัศน์สวยงาม ซึ่งเป็นสื่อเปรียบของอุปมานี้ เนื่องจากเขากำลังอารมณ์ดีขณะที่ฟังเพลงไปพร้อมกับการเตรียมตัวที่จะหลบหนี ซึ่งเทือกเขาแอลป์นี้เป็นเทือกเขาขนาดใหญ่ของทวีปยุโรปที่มีพื้นที่ครอบคลุมหลายประเทศ

4.1.1.4 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับฤดูกาล คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นช่วงเวลาในแต่ละปีที่สภาพอากาศเปลี่ยนแปลงไป

ตัวอย่างที่ 7

สถานการณ์ คอลาร์ไฮด์เข้าไปเอาอุปกรณ์ที่อยู่ในห้องมืดของบริษัทแล้วพบกับริบา แม็คเคลน ซึ่งเป็นพนักงานหญิงที่ตาบอด

Reba McClane was about thirty with a handsome prairie face shaped by good bones and solution. She had a small star-shaped scar on the bridge of her nose. Her hair was a mixture of wheat and red-gold, cut in a page-boy that freckled by the sun. Against the tile and stainless steel of the darkroom she was as bright as Fall. (R. 231)

ริบา แม็คเคลนมีผมสีทองที่เมื่อทาบทับกระเบื้องและโลหะสแตนเลสของห้องมืดแล้วทำให้เธอดูสว่าง ซึ่งผู้แต่งได้เปรียบเทียบสาระคือ “She” ซึ่งหมายถึงริบาว่าดูสว่างเหมือน “Fall” หรือฤดูใบไม้ร่วงที่เป็นสื่อเปรียบ โดยมีคำว่า “as bright as” เป็นคำเชื่อม เนื่องจากในช่วงฤดูใบไม้ร่วงจะมีแสงแดดที่สว่างสดใส ซึ่งเป็นช่วงเปลี่ยนผ่านระหว่างฤดูร้อนกับฤดูหนาว

ตัวอย่างที่ 8

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งกับครอว์ฟอร์ดกำลังนั่งเครื่องบินเพื่อไปตรวจสอบศพเหยื่อรายล่าสุดของบัฟฟาโล บิลล์ในเวสต์เวอร์จิเนีย

Then it was Jack Crawford hunting, his eyes like a bright winter day.

He opened the file to a map of the Central and Eastern United States. Locations where bodies had been found were marked on the map – a scattering of dots as mute and crooked as Orion. (S. 71)

ครอว์ฟอร์ดเปิดแฟ้มคดีบัฟฟาโล บิลล์แล้วปรึกษากับสตาร์ลิ่ง ขณะที่ครอว์ฟอร์ดพูดถึงคดีนี้ ดวงตาเขาส่องสว่างเป็นประกาย ผู้แต่งจึงได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบว่า “his eyes” หรือดวงตาของครอว์ฟอร์ด ซึ่งเป็นสาระ ว่าเหมือนกับ “a bright winter day” หรือวันที่แจ่มใสในฤดูหนาวที่เป็นสื่อเปรียบเทียบ เนื่องจากในฤดูหนาวนั้นมีโอกาสน้อยมากที่จะมีวันที่อากาศแจ่มใส ซึ่งเหมือนกับในช่วงเวลานี้ที่ครอว์ฟอร์ดไม่ค่อยมีความแจ่มใสสัก เพราะภรรยากำลังป่วยหนัก ส่วนตัวเขาเองก็ทำงานจนเหนื่อยล้าจนแทบไม่ได้พักผ่อน

4.1.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ

คำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่พบในการอุปมาของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 4 ประเภท คือ กลุ่มเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ อาหาร สถานที่ และเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ ดังนี้

4.1.2.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างที่ 9

สถานการณ์ หลังจากที่ไม่มีความคืบหน้าในการสืบคดีของทูธแพร์รี่ ส่วนเกรแฮมก็คิดอะไรไม่ออกแล้ว เขาจึงบอกกับครอว์ฟอร์ดว่าตนเองต้องไปหาดอกเตอร์เล็กเตอร์เพื่อขอคำปรึกษา

The reasons clacked like roller-coaster cogs pulling up to the first long plunge and, at the top, unaware that he clutched his belly, Graham said out aloud.

‘I have to see Lecter.’ (R. 59)

เกรแฮมพบกับครอว์ฟอร์ดขึ้นมาอย่างไม่รู้ตัวว่าตนเองต้องไปหาดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่ถูกขังอยู่ในโรงพยาบาลสำหรับอาชญากร โรคจิตเพื่อขอคำแนะนำในการสืบหาตัวทูธแฟร์ เนื่องจากดอกเตอร์เล็กเตอร์เคยเป็นที่ปรึกษาในการทำคดีฆาตกรรมกับเกรแฮม แต่เขาก็เป็นฆาตกรต่อเนื่องที่ เคยทำร้ายเกรแฮมจนบาดเจ็บสาหัสหลังจากที่เกรแฮมจับได้ว่าเขาเป็นฆาตกรที่สังหารเหยื่อแล้วนำชิ้นส่วนมนุษย์มาปรุงเป็นอาหาร ซึ่งในตัวอย่างนี้ได้มีการใช้อุปมาเปรียบเทียบกับ “The reasons clacked” หรือเหตุผลต่างๆ ที่เกิดขึ้นในความคิดของเกรแฮมว่าเหตุใดเขาจำเป็นต้องไปหาดอกเตอร์เล็กเตอร์ ซึ่งเป็นสาระว่าเปรียบเสมือนกับล้อเปรียบของอุปมานี้คือ “roller-coaster cogs pulling up to the first long plunge and, at the top, unaware that he clutched his belly” หรือการที่เกรแฮมนั่งรถไฟเหาะที่ค่อยๆ เคลื่อนไปช้าๆ สู่ออกของทางวิ่งก่อนที่จะพุ่งลงอย่างรวดเร็วสู่ทางที่ชันและยาวอันแรกของทางวิ่งทั้งหมด ซึ่งผู้โดยสารก็จะเอามือกุมท้องของตนเองเพราะความหวาดเสียวอย่างไม่รู้ตัว เนื่องจากพวกเขายังไม่คุ้นเคยกับความน่ากลัวและความหวาดเสียวที่กำลังจะตามมา ซึ่งเหมือนกับ การที่เกรแฮมต้องไปพบดอกเตอร์เล็กเตอร์ เพราะเกรแฮมรู้สึกหวาดกลัวดอกเตอร์เล็กเตอร์ แต่เขาก็จำเป็นต้องไปขอคำแนะนำเพื่อที่จะจับตัวทูธแฟร์ให้ได้นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 10

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดสั่งให้สตาร์ลิ่งเข้าไปหาดอกเตอร์เล็กเตอร์เพื่อยื่นข้อเสนอที่หลอกว่าถ้าเขาขอมอบอภินิหาร บิลล์คือใคร เขาจะได้อัยไปอยู่สถานที่ที่กักขังอื่นที่ดีกว่าตามคำสั่งของวุฒิสมาชิกมาร์ติน

Get around Chilton if you can, Crawford told her. We can step on him in a minute with a court order, but Lecter will smell it. He can see through Chilton like a CAT scan. (S. 134)

ครอว์ฟอร์ดบอกให้สตาร์ลิ่งอย่าไปบอกแผนการนี้กับดอกเตอร์ซิลตัน เนื่องจากดอกเตอร์เล็กเตอร์สามารถรู้ได้ว่าตนเองถูกหลอกจากปฏิกิริยาของดอกเตอร์ซิลตัน ผู้แต่งจึงได้อุปมาเปรียบเทียบกับ “He can see through Chilton” หรือการมองดอกเตอร์ซิลตันได้ทะลุปรุโปร่งของดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่เป็นสาระของอุปมานี้ว่าเหมือนกับล้อเปรียบคือ “a CAT scan” หรือการถ่ายภาพร่างกายด้วยเครื่องเอกซเรย์ (Computed Axial Tomography) เพื่อวินิจฉัยโรค โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม เครื่องมือนี้มีอีกชื่อหนึ่งว่า CT Scan (Computed Tomography) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับ

การถ่ายภาพรังสีส่วนตัดด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ที่จะทำให้ได้ภาพภายในร่างกายที่ชัดเจนกว่าเครื่องเอกซเรย์ เพราะสามารถสร้างภาพตามแนวตัดและแนวขวาง 3 มิติของอวัยวะที่ต้องการตรวจวินิจฉัยทางการแพทย์ (X-ray computed tomography – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

ตัวอย่างที่ 11

สถานการณ์ สตาร์ลิงก์เข้าไปคุยกับดอกเตอร์เล็กเตอร์ในโรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิต

‘This is about my crucifixion watch,’ Dr Lecter said. ‘They won’t give me a patent, but they advise me to copyright the face. Look here.’ He put a drawing the size of a dinner napkin in the carrier and Staring pulled it through. ‘You may have noticed that in most crucifixions the hands point to, say, a quarter to three, or ten till two at the earliest, while the feet are at six. On this watch face, Jesus is on the cross, as you see there, and the arms revolve to indicate the time, just like the arms on the popular Disney watches. The feet remain at six and at the top a small second hand revolves in the halo. What do you think?’ (S. 154)

ดอกเตอร์เล็กเตอร์นำภาพวาดนาฬิกาข้อมือที่เขาวาดให้สตาร์ลิงก์ดู หน้าปัดนาฬิกานี้เป็นรูปพระเยซูที่ถูกตรึงอยู่บนไม้กางเขน โคมมิแกนที่หมุนได้เป็นเข็มบอกเวลา ซึ่ง “the arms revolve to indicate the time” หรือแกนที่หมุนได้ของพระเยซูบนหน้าปัดนาฬิกา ซึ่งเป็นการอุปมาที่ดอกเตอร์เล็กเตอร์เปรียบเทียบว่าเหมือนกับสื่อเปรียบเทียบคือ “the arms on the popular Disney watches” ซึ่งก็คือแกนบนเข็มนาฬิกาชนิดนี้ที่มักเป็นรูปตัวการ์ตูน เช่น มิกกี้ เม้าส์ หรือ โดนัลด์ ดั๊ก

4.1.2.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับอาหาร คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นอาหารชนิดต่างๆ หรือสิ่งที่มนุษย์สามารถรับประทานได้

ตัวอย่างที่ 12

สถานการณ์ ริบาขอสัมผัสใบหน้าของคอราไฮด์เพื่อให้รู้ว่าเขายิ้มอยู่หรือไม่ หลังจากที่เขาขับรถมาส่งเธอที่บ้าน

‘May I touch your face? I want to know if you’re smiling or frowning.’ Wryly, now.
‘I want to know whether to just shut up or not.’

She raised her hand and wait.

How well would she get around with her fingers bitten off, Dolahyde mused. Even in street teeth he could do it as easily as biting off breadsticks. (R. 242)

ขณะที่รีบกำลังยกมือขึ้นมา คอลาร์ไฮด์คิดในใจว่าถึงแม้เขาจะใส่ฟันปลอมที่ใส่ทุกวัน ไม่ใช่อันที่เขาใส่วันที่ออกไปสังหารเหยื่อ เขาก็ยังคงกัดนิ้วของหล่อนขาดได้อย่างง่ายดาย ผู้แต่งได้เปรียบเทียบสาระของอุปมาคือ “he could do it” ซึ่งหมายถึงการกัดนิ้วรีบาให้ขาดว่าเหมือนกับ “biting off breadsticks” หรือการกัดแท่งขนมปังกรอบ ซึ่งเป็นสื่อเปรียบเทียบ โดยมีคำว่า “as easily as” เป็นคำเชื่อม ส่วน breadsticks นั้นเป็นขนมปังกรอบชนิดหนึ่งที่มีขนาดเท่ากับแท่งดินสอ (Breadstick – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

4.1.2.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับสถานที่ คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์ใช้อยู่อาศัยหรือทำกิจกรรมต่างๆ

ตัวอย่างที่ 13

สถานการณ์ ตำรวจเทนเนสซีใช้อาคารสำนักงานเทศบาล ซึ่งเคยเป็นที่ทำการศาลมาก่อนเป็นที่กักขังชั่วคราวของดอกเตอร์เล็กเตอร์

The Tennessee authorities were taking no chances with Hannibal Lecter. They were determined to hold him securely without exposing him to the dangers of the city jail.

Their answer was the former courthouse and jail, a massive Gothic-style structure built of granite back when labor was free. It was a city office building now, somewhat over-restored in this prosperous, history-conscious town.

Today it looked like a medieval stronghold surrounded by police. (S. 212)

อาคารสำนักงานเทศบาลนี้เป็นอาคารหลังใหญ่สไตล์โกธิกที่สร้างด้วยหินแกรนิต ซึ่งในตอนนี้มีกองกำลังตำรวจล้อมรอบไปหมดทุกด้าน ผู้แต่งจึงได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบว่ามันดูเหมือนกับสื่อเปรียบเทียบคือ “a medieval stronghold” หรือป้อมปราการในยุคกลางที่ต้องมีทหารเข้าประจำการเตรียมพร้อมรับมือกับข้าศึกอยู่ตลอดเวลา

4.1.2.4 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ

คือ การอุปมาที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นเสื้อผ้า เครื่องแต่งการ หรือเครื่องประดับต่างๆ ที่มนุษย์ใช้สวมใส่

ตัวอย่างที่ 14

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดกลับไปดูเบลล่า ภรรยาที่กำลังนอนป่วยหนักอยู่ที่บ้าน

Crawford stands over her for perhaps three minutes, looking down into her face. A lovely scarf of silk moiré covers her hair like a turban. (S. 30)

ครอว์ฟอร์ดยืนดูเบลล่าที่กำลังนอนหลับอยู่บนเตียง เธอมีผ้าพันคอลวดลายที่ทำจากผ้าไหมคลุมอยู่บนศีรษะ ซึ่งผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบกับ “A lovely scarf of silk moiré covers her hair” หรือผ้าพันคอที่เบลล่าพันไว้บนศีรษะ ซึ่งเป็นสาระว่าเหมือนกับ “a turban” หรือหมวกผ้าโปกหัวของชาวมุสลิมที่จะพันขดกันไว้บนศีรษะ ซึ่งเป็นสื่อเปรียบ

ตัวอย่างที่ 15

สถานการณ์ ตำรวจสายตรวจพบเสื้อผู้หญิงในรถเข็นของชายแก่ที่เก็บกระป๋องอลูมิเนียมและเศษขยะอยู่ข้างถนน

Then, shortly before dawn in Memphis, a city patrolman investigating a prowler complaint on Winchester Avenue stopped an elderly man collecting aluminum cans and junks along the shoulder of the road. In his cart the patrolman found a woman’s blouse, still buttoned in front. The blouse was slit up the back like a funeral suit. The laundry mark was Catherine Baker Martin’s. (S. 109)

เสื้อที่ตำรวจพบนั้นเป็นของแคเธอรีน โดยที่เสื้อตัวนั้นถูกตัดขาดตามยาวที่ด้านหลัง ส่วนกระดุมที่ด้านหน้ายังคงติดครบทุกเม็ด ซึ่งผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบกับ “The blouse was slit up the back” ซึ่งเป็นสาระว่าเหมือนกับ “a funeral suit” หรือชุดสูทงานศพที่ผู้ตายใส่ ที่เป็นสื่อเปรียบ เนื่องจากชุดสูทนี้จะตัดด้านหลังเป็นทางยาว เพื่อให้ในการสวมเสื้อเข้ากับศพที่จะนำไปฝังนั้นทำได้สะดวก

4.1.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม

คำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่พบในการอุปมาของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 3 ประเภท คือ กีฬาหรือเกม พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ และบุคคลที่มีชื่อเสียง ดังนี้

4.1.3.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับกีฬาหรือเกม คือ การอุปมาที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นกีฬา เกม หรือการเล่นต่างๆ เพื่อความบันเทิงของมนุษย์

ตัวอย่างที่ 16

สถานการณ์ เกรแฮมกำลังร่างรอยเลือดที่เกิดขึ้นในบ้านของครอบครัวลีคส์ เพื่อให้รู้ว่าฆาตกรทำอะไรบ้างกับเหยื่อที่ถูกฆ่า แต่เกรแฮมกลับรู้สึกสับสนเพราะเขายังคิดไม่ออกว่าฆาตกรทำอะไรบ้างและทำอะไรก่อนหรือหลังกับเหยื่อ

Graham's field sketch began to look like a join-the-dots puzzle with no numbers. He stared at it, looked up at the room and back to the sketch until his head ached. (R. 15)

ในตัวอย่างนี้ผู้แต่งใช้การอุปมาเปรียบเทียบสาระ คือ “Graham's field sketch” หรือการร่างรอยเลือดที่เกรแฮมกำลังทำอยู่ ว่าเหมือนกับ “a join-the-dots puzzle with no numbers” หรือเกมต่อจุดที่ไม่มีหมายเลขให้ ซึ่งเป็นสื่อเปรียบ โดยมีคำว่า “look like” เป็นคำเชื่อม การร่างรอยเลือดที่เกรแฮมยังรู้สึกสับสนอยู่นี้เหมือนกับเกมต่อจุดที่ไม่มีหมายเลขให้ เพราะปกติแล้วเกมต่อจุดที่เด็กๆ ชอบเล่นนั้นจะมีตัวเลขให้ ซึ่งเมื่อลากเส้นตามจุดแล้วก็จะรู้ว่าเป็นรูปอะไร แต่ถ้าไม่มีหมายเลขให้ก็จะไม่สามารถรู้ได้เลยว่าจะต้องลากจากตรงไหนก่อน

ตัวอย่างที่ 17

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งไปเปิดโกดังเก็บของแห่งหนึ่งเพื่อหาหลักฐานบางอย่างที่จะช่วยเธอในการสืบคดีตามที่ดอกเตอร์เล็กเตอร์ได้บอกไว้ให้เธอ

The box problem was as maddening as Rubik's Cube. She tried to work with the flashlight under her arm, dropped it twice, and finally put it on top of the car. (S. 48)

เมื่อสตาร์ลิ่งเข้ามาใน โกดังเก็บของ ได้แล้ว เธอพยายามเข้าไปในรถที่มีกล่องวางขวางอยู่ เธอจึงต้องเอากล่องใบนั้นหลบไปเพื่อที่จะเข้าไปเปิดประตูรถให้ได้ขณะที่ต้องเอาแขนหนีไฟฉายไว้ด้วย ซึ่งการที่สตาร์ลิ่งต้องยกกล่องไปไว้บนหลังการด้วยความยากลำบากนี้ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “The box problem” หรือปัญหากล่องที่วางขวางประตูรถอยู่ ซึ่งเป็นสาระของอุปมาว่า เหมือนกับ “Rubik’s Cube” หรือลูกกรูบิกที่เป็นสื่อเปรียบเทียบ โดยมีคำว่า “as” เป็นคำเชื่อม ซึ่งอุปมานี้ได้เปรียบเทียบกับลูกกรูบิก เพราะการเล่นลูกกรูบิกที่เป็นของเล่นที่มีทรงลูกบาศก์ ที่ผู้เล่นต้องหมุนให้แต่ละด้านเป็นสีเดียวกันทั้งหมด ซึ่งการเล่นรูบิกนี้ถือว่าเป็นของเล่นที่เล่นได้ยากมากสำหรับคนทั่วไป

4.1.3.2 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ
คือ การอุปมาที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นลักษณะท่าทางต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกมา หรืออาชีพต่างๆ

ตัวอย่างที่ 18

สถานการณ์ ในระหว่างการประชุมของตำรวจแอดแลนต้าเกี่ยวกับคดีของทูธแฟรี่ สารวัตรสปริงฟิลด์สังเกตลักษณะของเกรแฮมที่นั่งอยู่ในห้องด้วย

Rumpled and sunblasted, Graham didn’t look like a federal investigator. Springfield thought he looked more like a housepainter who had put on a suit to appear in court. (R. 26)

สารวัตรสปริงฟิลด์สังเกตลักษณะของเกรแฮมที่อยู่ในชุดสูทแล้วเห็นว่าเขาดูไม่สะอาดและมีผิวกร้านจากการตากแดด ทำให้มีการใช้อุปมาเปรียบเทียบว่าเกรแฮมนั้นดูเหมือนกับ “a housepainter who had put on a suit to appear in court” ซึ่งหมายถึงช่างทาสีที่ต้องใส่สูทเพื่อเข้ามารับฟังการพิจารณาคดีในศาล ที่เป็นสื่อเปรียบเทียบของอุปมา โดยมีคำว่า “looked more like” เป็นคำเชื่อม ซึ่งเป็นเพราะว่าหลังจากที่เกรแฮมลาออกจากเอฟบีไอแล้วเขาก็ไปทำงานเป็นช่างซ่อมเรืออยู่ในฟลอริดา ซึ่งต้องตากแดดเกือบทั้งวัน

ตัวอย่างที่ 19

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดกลับมาจากงานแถลงข่าวความคืบหน้าคดีทูธแฟรี่แล้วพบกับเกรแฮม

‘Did you knock ‘em dead?’ Graham was pale but sober. He had a quart of orange juice in his fist.

‘Jesus.’ Crawford collapsed in a chair. ‘You try to think out there, it’s like trying to take a piss on the train.’ (R. 246)

เกรแฮมตามครอว์ฟอร์ดว่างานแถลงข่าวเป็นอย่างไรบ้าง ครอว์ฟอร์ดต้องการบอกว่าการคิดหรือพูดอะไรที่งานแถลงข่าวนั้นยากลำบากมาก ซึ่งผู้แต่งได้เปรียบเทียบ “it” ที่หมายถึงการพยายามคิดเพื่อพูดอะไรในการแถลงข่าว ซึ่งเป็นสาระว่าเหมือนกับ “trying to take a piss on the train” หรือการพยายามขึ้นปีศาจบนรถไฟที่กำลังวิ่งที่เป็นสื่อเปรียบเทียบ เนื่องจากการขึ้นปีศาจของผู้ชายบนรถไฟที่กำลังวิ่งนั้นทำได้ไม่สะดวกนัก เนื่องจากตู้รถไฟจะส่ายไปมาจึงทำให้ไม่สามารถขึ้นปีศาจให้ตรงโถได้

4.1.3.3 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีชื่อเสียง คือ การอุปมาที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นคนดัง หรือบุคคลที่มีชื่อเสียงในวงการต่างๆ

ตัวอย่างที่ 20

สถานการณ์ การบรรยายถึงเหตุการณ์ในวัยเด็กของดอลลาร์ไฮด์

As Grandmother’s general health declined she lost weight and was able to wear dresses that had long been packed away. Some of them were elegant. In the case of her features and her hairstyle, she bore a marked resemblance to George Washington on the dollar bill. (R. 209)

ในช่วงเวลาที่สุขภาพของยายดอลลาร์ไฮด์เริ่มทรุดโทรมลง ลักษณะใบหน้าและทรงผมของหล่อนเริ่มเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “she” ที่หมายถึงหน้าตาและทรงผมของยายดอลลาร์ไฮด์ซึ่งเป็นสาระ ว่าคล้ายกับ “George Washington on the dollar bill” หรือภาพของประธานาธิบดีจอร์จ วอชิงตันที่อยู่บนธนบัตรใบละหนึ่งดอลลาร์ของสหรัฐฯ ซึ่งเป็นสื่อเปรียบเทียบของอุปมานี้ โดยมีวลีคือ “bore a remarked resemblance to” เป็นตัวเชื่อม

ตัวอย่างที่ 21

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดเรียกตัวสตาร์ลิ่งให้มาพบที่ออฟฟิศเพื่อสั่งให้เธอไปสัมภาษณ์ดอกเตอร์เล็กเตอร์

‘Remember the Red Dragon? Lecter turned Francis Dolarhyde onto Will and his family. Will’s face looked like damn Picasso drew him, thanks to Lecter.’ (S. 6)

ครอว์ฟอร์ดสั่งให้สตาร์ลิ่งเข้าไปสัมภาษณ์ดอกเตอร์เล็กเตอร์ในโรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิต ครอว์ฟอร์ดเตือนให้สตาร์ลิ่งระวังดอกเตอร์เล็กเตอร์ให้ดี เขาจึงยกตัวอย่างตอนที่ดอกเตอร์เล็กเตอร์ทำให้ดอลาร์ไฮด์หรือทูธเฟร่หันไปทำร้ายเกรแฮม ซึ่งเกรแฮมถูกดอลาร์ไฮด์เอามิดแทงเข้าที่หน้า ใบหน้าของเขาจึงเป็นแผลขนาดใหญ่จนเสียโฉม ซึ่งผู้แต่งได้เปรียบเทียบสาระของอุปมาในตัวอย่างนี้คือ “Will’s face” หรือใบหน้าที่ของเกรแฮมที่ถูกแทงจนเป็นแผลขนาดใหญ่ดูเหมือนกับสื่อเปรียบเทียบคือ “damn Picasso drew him” ซึ่งก็คือภาพที่ปาโบล ปิกัสโซวาด จิตรกรเอกของโลกชาวสเปนเป็นคนวาด เนื่องจากภาพวาดของเขาเป็นแบบบาศกนิยม (Cubism) รูปภาพคนที่ปิกัสโซวาดมักมีรูปร่างเป็นเหลี่ยมๆ หรือบิดเบี้ยวจนดูแปลกประหลาดนั่นเอง (Pablo Picasso – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

4.1.4 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา

คำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนาที่พบในการอุปมาของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีเพียงประเภทเดียว คือ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ ดังนี้

4.1.4.1 อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์

คือ อุปมาที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นพระเจ้า นักบุญ หรือบุคคลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์

ตัวอย่างที่ 22

สถานการณ์ ดอลาร์ไฮด์กำลังจะเขียนจดหมายหาดอกเตอร์เล็กเตอร์ เพื่อบรรยายความรู้สึกชื่นชมที่ตนเองมีต่อเขา

He would like to meet Lecter, talk and share with him, rejoice with him in their vision, be recognized by him as John the Baptist recognized the One who came after, sit on him as the Dragon sat on 666 in Blake’s Revelation series, and film his death as, dying he melded with the strength of the Dragon. (R. 96)

คอลาร์ไฮด์อยากพบกับดอกเตอร์เล็กเตอร์แบบตัวต่อตัว เพื่อที่จะได้พูดคุยและแบ่งปันความคิดกัน ซึ่งคอลาร์ไฮด์หวังว่าตนเองจะได้รับการยอมรับจากดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบว่าเหมือนกับ “John the Baptist recognized the One who came after” หรือการที่จอห์น แบ็ปทิสต์ยอมรับพระเยซูผู้มาที่หลังตนเอง ซึ่งนักบุญจอห์น แบ็ปทิสต์ คือนักเทศนาชาวยิวในช่วงศตวรรษที่ 1 นักบุญจอห์น แบ็ปทิสต์บางที่รู้จักกันในชื่อ “จอห์นผู้มาก่อน” (John the Forerunner) เพราะถือกันว่านักบุญจอห์นเป็นผู้ที่มาล่วงหน้าก่อนพระเยซู (John the Baptist – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

4.2 อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นที่ตามตัวอักษร โดยมีความเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะ ซึ่งถ้าหากตีความตามตัวอักษรแล้วจะไม่มีความหมายเป็นไปไม่ได้ หรือไม่จริง การเปรียบเทียบของอุปลักษณ์นี้จะมี ความหมายที่บอกเป็นนัย ซึ่งภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์นี้จะเป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ Verb to be เช่น คำว่า “am” “is” “are” “was” “were” เป็นการบ่งบอก ซึ่งจากข้อมูลการศึกษาภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ที่พบในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* สามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ประเภท ตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) ดังนี้

4.2.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา

คำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่พบในการอุปลักษณ์ของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 2 ประเภท คือ สัตว์ และพืช ดังนี้

4.2.1.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับสัตว์ คือ การใช้ อุปลักษณ์ที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นสัตว์หรือสิ่งมีชีวิตต่างๆ

ตัวอย่างที่ 23

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งกับครอว์ฟอร์ดกำลังนั่งเครื่องบินไปตรวจสอบศพเหยื่อรายล่าสุดของบัฟฟาโลบิลล์ในเวสต์เวอร์จิเนีย

Will Graham, the keenest hound ever to run in Crawford’s pack, was a legend at the Academy; he was also a drunk in Florida now with a face that was hard to look at, they said. (S.71)

สตาร์ลิงเคยได้ยื่นอุปลักษณณ์เปรียบเทียบ “Will Graham” หรือวิล เกรแฮมซึ่งเป็นสาระว่าเป็น “the keenest hound ever to run in Crawford’s pack” หรือสุนัขล่าเนื้อที่ว่องไวที่สุดในฝูงของครอว์ฟอร์ด ซึ่งเป็นสื่อเปรียบเทียบ ถึงแม้ว่าในตัวอย่างการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณณ์นี้จะไม่เห็นคำที่บ่งบอกว่าเป็นอุปลักษณณ์ แต่รูปประโยคนี้เป็นการซ้อนกันสองประโยค จึงทำให้มีการละคำว่า “was” ซึ่งเป็นคำบ่งบอกว่าเป็นอุปลักษณณ์ที่ตรงหน้าคำว่า “the keenest hound” ดังนั้นตัวอย่างนี้จึงถือว่าเป็นการใช้อุปลักษณณ์ที่มีการซ้อนรูปของคำที่บ่งบอกว่าเป็นอุปลักษณณ์ ส่วนการเปรียบเทียบที่กล่าวว่า เกรแฮมเป็น “the keenest hound” เพราะเขาเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถที่สุดในทีมสืบสวนคดีฆาตกรรมของครอว์ฟอร์ด ส่วน “hound” ซึ่งหมายถึงสุนัขที่นำมาใช้ช่วยนายพรานในการตามรอยและล่าสัตว์

4.2.1.2 อุปลักษณณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับพืช คือ การใช้อุปลักษณณ์ที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นพืช ผัก ผลไม้ หรือต้นไม้ชนิดต่างๆ

ตัวอย่างที่ 24

สถานการณ์ สตาร์ลิงกำลังนั่งอยู่ในห้องเรียนหลังจากที่เธอพบศพที่อยู่ในโกดังเก็บของในบัลติมอร์ตามคำบอกใบ้ของดอกเตอร์เล็กเตอร์

Dr Hannibal Lecter was catnip to the media, and the Baltimore police had happily supplied Starling’s name to reporters. Over and over she saw herself on the Sunday-night network news. (S. 62)

หลังจากที่สตาร์ลิงไปสืบคดีตามคำบอกใบ้ของดอกเตอร์เล็กเตอร์ เธอก็เห็นภาพของตนเองอยู่ในข่าวโทรทัศน์เข้าไปเข้ามาหลายรอบ เพราะหลังจากที่พวกตำรวจที่สตาร์ลิงเข้าไปติดต่อรู้ว่าเธอได้ข้อมูลมาจากดอกเตอร์เล็กเตอร์ก็เอาเรื่องการสืบคดีนี้ไปบอกพวกนักข่าว ซึ่งผู้แต่งได้เปรียบเทียบ “Dr Hannibal Lecter” ซึ่งเป็นสาระว่าเป็น “catnip to the media” หรือพืชแคตนิปสำหรับพวกสื่อมวลชน โดยมีคำว่า “was” เป็นคำเชื่อม เนื่องจากชื่อของดอกเตอร์เล็กเตอร์นั้นสามารถดึงดูดให้พวกนักข่าวเอาไปลงสื่อได้ ไม่ว่าเรื่องนั้นจะเกี่ยวข้องกับตัวเขามากน้อยเพียงใดก็ตาม ส่วนแคตนิปนั้นเป็นพืชจำพวกมินต์ ที่มีสารเล็กน้อยที่มีฤทธิ์คล้ายกัญชา เมื่อแมวได้กลิ่นสารนี้จะเคลิบเคลิ้มเป็นเวลาประมาณ 10 นาที พืชกลุ่มนี้จึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า แคตมินต์ (catmint) (Nepeta – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009)

4.2.2 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ

คำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่พบในการอุปมาของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ และสถานที่ ดังนี้

4.2.2.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ คือ การใช้อุปลักษณ์ที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างที่ 25

สถานการณ์ เกรแฮมพบกับเลาส์ที่หน้าสำนักงานตำรวจแอตแลนต้า

‘When did they call you in, Will? What have you got?’

‘I won’t talk to you, Lounds.’

‘How does this guy compare with Lecter? Does he do them -’

‘Lounds.’ Graham’s voice was loud and Crawford got in front of him fast. ‘Lounds, you write lying shit and the National Tattler is an asswipe. Keep away from me.’ (R. 32)

เลาส์พยายามสัมภาษณ์เกรแฮมเกี่ยวกับคดีทูธแฟรี่ แต่เกรแฮมไม่ยอมตอบเพราะเคยมีเรื่องบาดหมางกับเลาส์ เขาจึงพยายามไล่เลาส์ไปและพูดใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบ “the National Tattler” หรือหนังสือพิมพ์ที่เลาส์ทำงานให้ซึ่งเป็นสาระว่าเป็น “an asswipe” ซึ่งก็คือกระดาดขำระที่เอาไว้เช็ดก้นที่เป็นสื่อเปรียบของอุปลักษณ์ เพราะหนังสือพิมพ์ของเลาส์นั้นมีแต่เรื่องโกหกจึงทำให้มันเป็นสิ่งที่แทบจะไม่มีค่าเหมือนกับกระดาดขำระนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 26

สถานการณ์ ดอกเตอร์บลูมคุยกับครอว์ฟอร์ดอยู่ในออฟฟิศที่สำนักงานเอฟบีไอ

‘What he has in addition is pure empathy and projection,’ Dr. Bloom said. ‘He can assume your point of view or mine – and maybe some other points of view that scare and sicken him. It’s an uncomfortable gift, Jack. Perception’s a tool that’s pointed on both ends.’

‘Why aren’t you ever alone with him?’

‘Because I have some professional curiosity about him and he’d pick that up in a hurry. He’s fast.’ (R. 154-155)

ดอกเตอร์บลูมพูดถึงเกรแฮมว่าเป็นคนที่มีความสามารถในการหยั่งรู้จิตใจผู้อื่นและสามารถถ่ายทอดออกมา ดอกเตอร์บลูมได้ใช้อุปถัมภ์เปรียบเทียบ “Perception” หรือการหยั่งรู้ที่ว่องไวของเกรแฮม ซึ่งเป็นสาระของอุปถัมภ์ว่าเป็น “a tool that’s pointed on both ends” หรือเครื่องมือที่มีปลายสองด้าน ซึ่งเป็นสื่อเปรียบเทียบ โดยมีคำว่า “is” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการเปรียบเทียบนี้มีสำนวนไทยที่เทียบเคียงกันได้คือ “ดาบสองคม” ซึ่งอุปถัมภ์ในตัวอย่างนี้หมายความว่า การรับรู้ของเกรแฮมเป็นสิ่งที่ทั้งข้อดีและข้อเสีย คือมันทำให้เขารู้และเข้าใจความคิดผู้อื่นได้ แต่บางครั้งมันก็ทำให้ตัวเขาเองรู้สึกหวาดกลัวหรืออึดอัดใจเมื่อรู้ว่าคนอื่นคิดเกี่ยวกับตัวเขาอย่างไร

4.2.2.2 อุปถัมภ์ที่มีการเปรียบเทียบกับสถานที่ คือ การใช้อุปถัมภ์ที่มีสื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์ใช้อาศัยหรือทำกิจกรรมต่างๆ

ตัวอย่างที่ 27

สถานการณ์ การบรรยายถึงลักษณะนิสัยและประวัติการทำงานของเฟร็ดดี้ เลาส์

Frank Larkin was seated near him taking dictation on the telephone. Dictation was the glue factory for old reporters on the paper where Freddy worked. Frank Larkin was fifty-five, but he looked seventy. He was oyster-eyed and he went to his locker every half-hour for a drink. Freddy could smell him from where he sat. (R. 149)

ก่อนที่เลาส์จะมาทำงานกับหนังสือพิมพ์แทตเลอร์ วันหนึ่งขณะกำลังทำงานอยู่ในออฟฟิศ เขาสังเกตเพื่อนร่วมงานที่ทำงานอยู่โต๊ะใกล้ๆ แล้วเริ่มตระหนักว่า “Dictation” หรือการทำงานโดยการเขียนตามคำบอกที่เลาส์กำลังทำอยู่นั้น เป็น “the glue factory” หรือโรงงานผลิตกาว เนื่องจากการทำงานนี้จะไม่มีวันได้รับความก้าวหน้าและเงินที่ดี ซึ่งเหมือนกับการมีกาวยึดผู้ที่ทำงานนี้ไม่ให้ไปไหน ผู้แต่งจึงได้เปรียบเทียบกับสื่อเปรียบเทียบคือ โรงงานกาว เพราะเป็นสถานที่ที่มีแต่กาวเหนียวๆ ยึดไม่ให้หลุดไปไหนได้นั่นเอง

4.2.3 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม

คำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่พบในการอุปลักษณ์ของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีเพียงประเภทเดียว คือ พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ ดังนี้

4.2.3.1 อุปลักษณ์ที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ คือ การใช้อุปลักษณ์ที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นลักษณะท่าทางต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกมา หรืออาชีพต่างๆ

ตัวอย่างที่ 28

สถานการณ์ เกรแฮมกำลังขึ้นลิฟต์เพื่อกลับห้องพักของโรงแรมในแอตแลนต้าหลังจากที่ไปสำรวจบ้านครอบครัวลีดส์

‘Is this it? This is it,’ the larger one said. He lurched against the facing as he got off.
‘This is the blind leading the blind,’ the other one said. (R. 17)

ในลิฟต์มีชายสองคนที่กำลังกลับขึ้นห้องพักหลังจากที่ไปดื่มเหล้าจนเมามาก พอถึงชั้นที่ทั้งสองคนต้องออกจากลิฟต์ ทั้งสองคนไม่ค่อยแน่ใจเพราะเมามาก คนหนึ่งจึงพูดโดยใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบกับพวกเขาซึ่งเป็นสาระว่าเหมือนกับ “the blind leading the blind” หรือคนตาบอดจูงคนตาบอด เป็นสื่อเปรียบ ซึ่งก็คือคนที่นำทางนั้นก็ไม่รู้ทางที่จะไปเหมือนกับคนที่ถูกจูงนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 29

สถานการณ์ เกรแฮมกำลังซ่อมยิงปืนอยู่กับสเปอร์เจิน หัวหน้าครูฝึกหน่วยสวาทของเอฟบีไอ

Spurgen was high priest on the range. He made Graham wear ear-plugs under the ear-muffs and flashed targets at him from every angle. He was relieved to see that Graham didn’t carry regulation arms, but he worried about the flash from the ported barrel. They worked for two hours. The man insisted on checking the cylinder crane and cylinder latch screws on Graham’s .44 when he had finished firing. (R. 164-165)

สเปอร์เงินควบคุมการฝึกซ้อมยิงปืนของเกรแฮม เพื่อให้แน่ใจว่าเขาพร้อมหากจำเป็นต้องป้องกันตัว หลังจากที่เกรแฮมใช้ตนเองเป็นเหยื่อล่อทุธแพร่ ซึ่งในตัวอย่างนี้ผู้แต่งได้ใช้อุปลักษณะเปรียบเทียบการออกคำสั่งของสเปอร์เงินในสนามซ้อมยิงปืนว่าเขาเป็น “high priest” หรือพระชั้นสูง เนื่องจากเขาเป็นคนที่เก่งและมีความรู้มาก จึงมีอำนาจในการออกคำสั่งทุกคนที่เขาควบคุมดูแลในการฝึกซ้อมได้อย่างเต็มที่

4.2.4 อุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา

คำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนาที่พบในการอุปลักษณะของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีเพียงประเภทเดียว คือ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ ดังนี้

4.2.4.1 อุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ คือ การใช้อุปลักษณะที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นพระเจ้า นักบุญ หรือบุคคลต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์

ตัวอย่างที่ 30

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งเข้าไปพบกับดอกเตอร์เล็กเตอร์ในห้องซังที่แมมฟิส

‘Pity you tried to fool me, isn’t it?’ Dr Lecter’s face sank behind his arms until only his eyes were visible. ‘Pity Catherine Martin won’t ever see the sun again. The sun’s a mattress fire her God died in, Clarice.’ (S. 216)

ดอกเตอร์เล็กเตอร์บอกว่าแคเธอรีนคงจะถูกบัพฟาโล บิลล์ฆ่า หลังจากที่ดอกเตอร์รู้แล้วว่าสตาร์ลิ่งหลอกใช้ตนเองเพื่อจับบัพฟาโล บิลล์และช่วยเหลือแคเธอรีน ซึ่งดอกเตอร์เล็กเตอร์ได้กล่าวโดยใช้อุปลักษณะเปรียบเทียบ “The sun” หรือดวงอาทิตย์ ซึ่งเป็นสาระว่าเป็น “a mattress fire her God died in” หรือไฟที่รูกไหม้จนเป็นเหมือนที่นอนซึ่งพระเจ้าของแคเธอรีนนอนตายอยู่บนนั้น ซึ่งเป็นสื่อเปรียบของอุปลักษณะนี้ เนื่องจากแคเธอรีนไม่มีความหวังที่จะมีใครไปช่วยเธอได้แล้ว และตัวแคเธอรีนเองก็จะไม่มีวันได้เห็นแสงจากดวงอาทิตย์อีกแล้วนั่นเอง

4.3 บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตมีคุณสมบัติของมนุษย์ หรือสามารถทำกริยาอาการได้เหมือนมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิต ซึ่งจากข้อมูลการศึกษาภาพพจน์ประเภท บุคลาธิษฐานที่พบในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* สามารถแบ่งประเภท ตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) ดังนี้

4.3.1 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา

คำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่พบในบุคลาธิษฐานของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 1 ประเภท คือ ภูมิศาสตร์ ดังนี้

4.3.1.1 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับภูมิศาสตร์ คือ บุคลาธิษฐานที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นลักษณะภูมิประเทศหรือสิ่งต่างๆ ที่อยู่บนแผนที่

ตัวอย่างที่ 31

สถานการณ์ เกรแฮมนอนรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล หลังจากที่ถูกคออลาร์ไฮด์ทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัส

Now, drifting between memory and narcotic sleep, he saw that Shiloh was not sinister; it was indifferent. Beautiful Shiloh could witness anything. Its unforgivable beauty simply understood the indifference of nature, the Green Machine...

Yes, he had been wrong about Shiloh. Shiloh isn't haunted – men are haunted.

Shiloh doesn't care. (R. 354-355)

เกรแฮมฝันถึงเมืองชายโลห์ ซึ่งเป็นเมืองทิวทัศน์สวยงามที่ตั้งอยู่ทางตะวันตกเฉียงใต้ของรัฐเทนเนสซี ซึ่งในเมืองนี้เคยมีการปะทะกันครั้งใหญ่ระหว่างกองทัพฝ่ายเหนือกับฝ่ายใต้ในช่วงสงครามกลางเมืองของสหรัฐฯ ในวันที่ 6-7 เมษายน ค.ศ. 1862 ซึ่งมีผู้เสียชีวิตทั้งสองฝ่ายรวมกันประมาณ 3,500 คน ในเวลาต่อมาได้มีเรื่องเล่าว่ามีคนเห็นวิญญาณของทหารที่เสียชีวิตในสนามรบนี้อยู่หลายครั้งจนเป็นที่กล่าวขวัญถึงความน่ากลัวของเมืองนี้ (Battle of Shiloh – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009) ซึ่งในตัวอย่างนี้เกรแฮมได้ใช้บุคลาธิษฐานว่า “Beautiful Shiloh” ที่หมายถึงเมืองชายโลห์ที่สวยงามนี้ทำกริยาเหมือนกับสิ่งมีชีวิต คือ “could witness anything” และ “doesn't care” เนื่องจากเกรแฮมคิดว่าเมืองชายโลห์นั้นเป็นเหมือนบุคคลที่สามารถมองเห็นสิ่งต่างๆ ด้วย

สายตาได้ แต่ตัวมันก็ไม่ได้ใส่ใจว่าภาพต่างๆ ที่มันได้พบเห็นจะเป็นภาพที่น่าสยดสยองหรือน่ากลัวเพียงใด เพราะเมืองชายโลห์นั้นไม่ได้หลอกหลอนอย่างที่คุณทั่วไปรู้สึก มีเพียงมนุษย์เท่านั้นที่หลอกหลอนตัวเองจากการรับรู้เรื่องราวอันน่ากลัวที่เกิดขึ้นกับเมืองชายโลห์แห่งนี้

4.3.2 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม

คำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่พบในบุคลาธิษฐานของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีเพียงประเภทเดียว คือ พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ ดังนี้

4.3.2.1 บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรือ

อาชีพ คือ การใช้บุคลาธิษฐานที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นลักษณะท่าทางต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกมา หรืออาชีพต่างๆ

ตัวอย่างที่ 32

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดเรียกตัวสตาร์ลิ่งให้มาพบที่ออฟฟิศเพื่อสั่งให้เธอไปสัมภาษณ์ดอกเตอร์เล็กเตอร์

‘See, we’ve tried to interview and examine the thirty-two known serial murderers we have in custody, to build up a database for psychological profiling in unsolved case. Most of them went along with it – I think they’re driven to show off, a lot of them. Twenty-seven were willing to cooperate. Four on death row with appeals pending clammed up, understandably. But the one we want the most, we haven’t been able to get. I want you to go after him tomorrow in the asylum.’

Clarice Starling felt a glad knocking in her chest and some apprehension too. (S. 4)

หลังจากที่พูดคุยกันอยู่สักครู่หนึ่ง สตาร์ลิ่งรู้สึกแน่ใจว่าครอว์ฟอร์ดกำลังจะบอกเธอว่าเขาเรียกตัวเธอมาด้วยสาเหตุอะไร สตาร์ลิ่งรู้สึกดีใจและหัวใจไปพร้อมกันเมื่อรู้ว่าครอว์ฟอร์ดจะมอบหมายภารกิจให้เธอทำ ในตัวอย่างนี้ผู้แต่งได้ใช้บุคลาธิษฐานว่า “a glad” หรือความดีใจทำกริยาวางกับมีชีวิต คือ “knocking in her chest” หรือกำลังเต้นรัวอยู่ในอกของสตาร์ลิ่ง ซึ่งหมายความว่าสตาร์ลิ่งกำลังรู้สึกตื่นเต้นเนื่องจากความดีใจนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 33

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งกำลังขับรถอยู่ในตอนกลางคืนเพื่อกลับที่พัก

She was doing the driving now, driving at night, the white dashes passing under blip blip blip. She had time to think. Her fears breathed on her from close behind her neck; other recent memories squirmed beside her. (S. 118)

สตาร์ลิ่งรู้สึกหวาดกลัวเพราะเธอนึกถึงพ่อของเธอตอนที่กำลังขับรถ โดยมีเธอกับน้องนั่งอยู่ข้างๆ ซึ่งพ่อของเธอเสียชีวิตไปแล้วจากการถูกคนร้ายยิงขณะที่ยังเด็กอยู่ ทำให้เธอเกิดความกลัวขึ้นมาว่าเธออาจช่วยแกเธอรีนจากบัพฟาโล บิลล์ได้ไม่ทันการณ์ แล้วอาจต้องเสียเธอไปเช่นเดียวกับพ่อของเธอ ในตัวอย่างนี้ผู้แต่งได้ใช้บุคลาธิษฐานโดยการกล่าวให้ “fears” และ “other recent memories” ซึ่งหมายถึงความหวาดกลัวและความทรงจำต่างๆ ที่สตาร์ลิ่งเพิ่งได้รับรู้มาทำกริยาอาการเหมือนมนุษย์ คือ “breathed” และ “squirmed” หรือการหายใจและกระดิกตัวอยู่ข้างๆ ตัวของสตาร์ลิ่งขณะที่กำลังขับรถอยู่

ตัวอย่างที่ 34

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดไปขอศูรายชื่อคนไข้ที่เคยมาขอผ่าตัดแปลงเพศกับดอกเตอร์แดเนี่ยลสันที่โรงพยาบาลจอห์น ฮอปกินส์ เพราะบัพฟาโล บิลล์อาจเคยเป็นคนไข้ที่เคยมาขอผ่าตัดแปลงเพศที่นี่

‘One more thing, Doctor. You know, Health and Human Services is right here in Baltimore. My thoughts are running to the Office of Eligibility Policy, and I expect your thoughts got there first, didn’t they? What if Senator Martin, sometime after her daughter’s funeral, asked the fellows over at Eligibility this question: Should the sex-change operations you perform here be considered cosmetic surgery? Maybe they’ll scratch their heads and decide, “Why, you know, Senator Martin’s right. Yes. We think it’s a cosmetic surgery,” then this program won’t qualify for federal assistance any more than a nose-job clinic.’ (S. 175-176)

ดอกเตอร์แดเนี่ยลสันปฏิเสธที่จะเปิดเผยรายชื่อคนไข้ที่เคยมาขอผ่าตัดแปลงเพศที่โรงพยาบาล เพราะถือว่าเป็นความลับของคนไข้ที่ไม่สามารถเปิดเผยได้ ครอว์ฟอร์ดจึงพยายามขู่

ดอกเตอร์แดเนียลสันด้วยการกล่าวโดยใช้บุคลาธิษฐานว่า “My thoughts” และ “your thoughts” หรือความคิดของครอว์ฟอร์ดและความคิดของดอกเตอร์แดเนียลสันทำกริยาเหมือนมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิต คือ “are running to the Office of Eligibility Policy” และ “got there first” หรือการวิ่งไปที่สำนักงานคุณสมบัติและมาตรฐาน และการไปถึงที่นั่นก่อนของความคิดของดอกเตอร์แดเนียลสัน ซึ่งการใช้บุคลาธิษฐานในตัวอย่างนี้ของครอว์ฟอร์ดก็เพื่อเป็นการบอกเป็นนัยว่าเขาจะทำทุกอย่างถ้าหากดอกเตอร์แดเนียลสันไม่ยอมให้ดูรายชื่อคนไข้ที่เคยมาขอผ่าตัดแปลงเพศที่โรงพยาบาลแห่งนี้

4.4 นามนัย (metonymy) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนทั้งหมด คำที่มีความหมายว่าส่วนหนึ่งของบางสิ่งถูกใช้เพื่อหมายถึงส่วนทั้งหมด หรือส่วนทั้งหมดถูกใช้เพื่อหมายถึงบางสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง ซึ่งจากข้อมูลการศึกษาภาพพจน์ประเภทนามนัยที่พบในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* สามารถแบ่งประเภท ตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) ดังนี้

4.4.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา

คำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่พบในนามนัยของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 1 ประเภท คือ พืช ดังนี้

4.4.1.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับพืช คือ นามนัยที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นพืช ผัก ผลไม้ หรือต้นไม้ชนิดต่างๆ

ตัวอย่างที่ 35

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งถามบริกแฮมที่เป็นครูฝึกเอฟบีไอเกี่ยวกับการสืบหาเจ้าของรถยนต์ขณะที่เธอกำลังซ้อมยิงปืนอยู่ในชั่วโมงเรียน

‘How’d you know to ask me?’

‘You were ICC enforcement, I figured you you’d traced a lot of vehicles. Thanks.’

‘Pay me back – get that left hand up where it ought to be and let’s shame some of these lilyfingers.’ (S. 34)

บริกแฮมบอกสตาร์ลิ่งวิธีการสืบหาเจ้าของรถยนต์ แล้วสั่งให้เธอยกมือซ้ายสูงขึ้นไปขณะ ยิงปืน เพื่อให้ให้นักเรียนคนอื่นที่ยังปืนไม่เก่งเท่ารู้สึกระอายที่ยิงผู้หญิงอย่างสตาร์ลิ่งไม่ได้ ซึ่งคำพูด ของบริกแฮมนั้นมีการใช้นามนัยเรียกนักเรียนคนอื่นที่ยังปืนไม่เก่งเท่าสตาร์ลิ่งว่า “lily fingers” หรือนิ้วดอกกลิลี่ เพราะนิ้วนั้นเป็นอวัยวะที่สำคัญที่สุดในการยิงปืนจึงถูกนำมาใช้แทนความหมายของ ร่างกายคนทั้งหมด ส่วนการเติมคำว่า “lily” เข้าไปนั้นก็เพื่อเปรียบเทียบว่านักเรียนเหล่านี้นิ้วอ่อน เหมือนกับดอกกลิลี่ เนื่องจากการยิงปืนให้ได้ดีนั้นจำเป็นที่จะต้องมือนิ้วที่แข็งแรง เพื่อจับยึดปืนให้ กระชับและยิงได้แม่นยำ

4.4.2 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ

คำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่พบในนามนัยของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มี 2 ประเภท คือ เครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ และสถานที่ ดังนี้

4.4.2.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ คือ การใช้นามนัยที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นเครื่องมือ เครื่องใช้ หรืออุปกรณ์ต่างๆ ที่มนุษย์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตัวอย่างที่ 36

สถานการณ์ เลาส์โทรสท์พท์มาหลอกเอฟบีไอว่าตัวเองคือทูรแพร์ี่แล้วถูกตำรวจจับตัวได้

‘How did you find out?’

‘The ad manager came to me. Said your Chicago office sent this suit-of-clothes over to check the ads. Your guy took five letters from the incoming ads. Said it was “pursuant to mail fraud.” Mail fraud nothing. The ad manager Xeroxed the letters and envelopes before he let your guy have them.’ (R. 147)

ครอว์ฟอร์ดจับได้ว่าเลาส์หลอกว่าตนเองเป็นทูรแพร์ี่แล้วโทรสท์พท์มาที่ออฟฟิศของครอว์ฟอร์ด เพื่อหลอกถามว่าเอฟบีไอใช้แผนตีพิมพ์ข้อความหลอกเพื่อติดต่อกับทูรแพร์ี่จริงหรือไม่ ครอว์ฟอร์ด ถามว่าเลาส์รู้ได้อย่างไรว่าเอฟบีไอใช้แผนนี้ เขาตอบว่าผู้จัดการแผนกลองโฆษณาของหนังสือพิมพ์แทตเลอร์มาบอกเขาว่าเจ้าหน้าที่เอฟบีไอมาตรวจสอบเรื่องการตีพิมพ์ข้อความที่ลงประกาศ เขาถ่ายสำเนาแล้วจึงส่งมาให้เลาส์ ซึ่งคำพูดของเลาส์ได้ใช้นามนัยเรียก

เจ้าหน้าที่เอฟบีไอว่า “suit-of-clothes” หรือชุดสูท ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกว่าถึงส่วนใหญ่ คือ การใช้เครื่องแต่งกายของเจ้าหน้าที่เอฟบีไอเพื่อหมายถึงตัวเจ้าหน้าที่ที่สวมชุดสูทนั้นอยู่ เพราะโดยปกติแล้วเจ้าหน้าที่เอฟบีไอที่กำลังปฏิบัติหน้าที่จะสวมเครื่องแบบที่เป็นชุดสูทแบบเดียวเหมือนกันหมดทุกคน

4.4.2.2 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับสถานที่ คือ นามนัยที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นสถานที่ต่างๆ ที่มนุษย์ใช้อาศัยหรือทำกิจกรรมต่างๆ

ตัวอย่างที่ 37

สถานการณ์ หลังจากที่ครอว์ฟอร์ดใช้เลาส์เป็นเหยื่อล่อจนถูกทูธเฟรีทำร้ายจนเสียชีวิต เขาจึงได้รับคำสั่งให้ไปปรากฏตัวในการแถลงข่าวกับสื่อและทำให้เห็นบทบาทของเอฟบีไอมากขึ้น

Jack Crawford himself had to appear at a news conference with police officials after the funeral. He had received orders from Above to make the federal presence more visible; he did not make it more audible, as he said nothing. (R. 245)

ในตัวอย่างนี้ได้มีการบรรยายว่าครอว์ฟอร์ดได้รับคำสั่งจาก “Above” ที่มีความหมายว่าเบื้องบน ซึ่งเป็นการใช้นามนัยเพื่อเรียกเจ้าหน้าที่ระดับสูงของเอฟบีไอหรืออาจหมายถึงผู้อำนวยการของเอฟบีไอ โดยการใช้คำที่ทำให้เห็นภาพของความสูงกว่าในตำแหน่งลำดับชั้นของสายงานมาเป็นตัวแทนบุคคลหรือคณะบุคคลที่มีตำแหน่งสูงในเอฟบีไอนั่นเอง

4.4.3 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม

คำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่พบในนามนัยของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีเพียงประเภทเดียว คือ พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ ดังนี้

4.4.3.1 นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ
คือ การใช้นามนัยที่มีสื่อเปรียบ (vehicle) เป็นลักษณะท่าทางต่างๆ ที่มนุษย์แสดงออกมา หรืออาชีพต่างๆ

ตัวอย่างที่ 38

สถานการณ์ เกรแฮมเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในบ้านครอบครัวลีดส์ตอนกลางคืน

Madness came into this house through that door into this kitchen, moving on size 11 feet. Sitting in the dark he sensed madness like a bloodhound sniffs a shirt. (R. 11)

ผู้แต่งได้กล่าว โดยใช้นามนัยว่าเกรแฮมรู้สึกได้ถึง “Madness” หรือความบ้าที่บุกเข้ามาในบ้านหลังนี้ผ่านทางประตูห้องครัว ซึ่งในตัวอย่างนี้เป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ ความบ้าที่เป็นเพียงลักษณะส่วนหนึ่งที่ถูกนำมาใช้เพื่อหมายถึงตัวฆาตกรที่มีความโหดร้ายและความผิดปกติทางจิต ซึ่งหมายถึงทูธเฟรียนนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 39

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งกับครอว์ฟอร์ดกำลังนั่งเครื่องบินไปตรวจสอบศพเหยื่อรายล่าสุดของบัฟฟาโล บิลล์ในเวสต์เวอร์จิเนีย

He dumped each body in running water when he was through with it. Each was found in a different river, downstream from an interstate highway crossing, each in a different state. Everyone knew Buffalo Bill was a traveling man. That was all the law knew about him, absolutely all, except that he had at least one gun. (S. 68-69)

เมื่อสตาร์ลิ่งเปิดแฟ้มคดีของบัฟฟาโล บิลล์ เธอพบว่าข้อมูลไม่มากนักเกี่ยวกับฆาตกรรายนี้ ซึ่งผู้แต่งได้ใช้นามนัยว่า “the law” หรือกฎหมาย ฐน่อยมากเกี่ยวกับบัฟฟาโล บิลล์ ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ เพื่อหมายถึงตัวเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการตำรวจหรือเอฟบีไอที่มีความเกี่ยวข้องกับการทำคดีนี้ ซึ่งต่างก็เป็นผู้ที่รักษากฎหมาย เพราะอาจกล่าวได้ว่า “กฎหมาย” นั้นก็เปรียบเสมือนเป็นส่วนหนึ่งของเจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายทุกคนนั่นเอง

ตัวอย่างที่ 40

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งนำตัวอ่อนแมลงที่พบในคอของเหยื่อบัฟฟาโล บิลล์รายล่าสุดไปให้เจ้าหน้าที่ของสถาบันสมิธโซเนียนตรวจสอบ

‘Do you think he’s holding another woman right this minute, while we’re looking at this bug?’ Roden asked in her face. His eyes were wide and his mouth open. She could see into his mouth, and she flashed for a second on something else.

‘I don’t know.’ A little shrill, that. ‘I don’t know,’ she said again, to take the edge off it. ‘He’ll do it again as soon as he can.’

‘So we’ll do this as soon as we can,’ Pilcher said. ‘Don’t worry, we’re good at this. You couldn’t be in better hands.’ (S. 97)

ดอกเตอร์ฟิลเชอร์บอกสตาร์ลิงให้สบายใจได้ว่าเขาจะตรวจสอบหลักฐานชิ้นนี้ให้เป็นอย่างดี ซึ่งเขากล่าวโดยใช้นามนัยว่าสตาร์ลิงหาใครที่ “hands” ดีกว่าพวกเขาไม่ได้แล้ว เพราะว่า “มือ” นั้นเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายมนุษย์ที่มักถูกใช้เพื่อหมายถึงมือของคนที่มีความเชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งในที่นี้หมายถึงผู้เชี่ยวชาญด้านแมลง

ตัวอย่างที่ 41

สถานการณ์ สตาร์ลิงคุยอยู่กับแมพพ์หลังจากที่กลับมาจากการไปตรวจสอบอพาร์ทเมนต์ของแคเธอรีนในเมมphis

‘You did the best anybody could for that poor soul, Starling. You stuck your head out for her and you got your butt kicked for her and you moved things along. You deserve a chance yourself.’ (S. 264)

แมพพ์ให้กำลังใจสตาร์ลิงว่าเธอทำดีที่สุดแล้วเพื่อช่วยเหลือแคเธอรีน ถึงแม้ว่าเธอจะยังจับตัวบัฟฟาโล บิลล์ไม่ได้ แมมยังถูกวุฒิสมาชิกมาร์ตินตำหนิการทำงานของเธออีก ซึ่งคำพูดของแมพพ์นั้นมีการใช้นามนัยเรียกแคเธอรีนว่า “that poor soul” หรือวิญญาณที่น่าสงสารซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ “วิญญาณ” ที่เชื่อกันว่าเป็นสิ่งที่อยู่ภายในร่างกายของบุคคล ซึ่งในตัวอย่างนี้ถูกนำมาใช้เพื่อหมายถึงแคเธอรีนที่น่าสงสาร เพราะเธอยังคงถูกบัฟฟาโล บิลล์จับตัวไว้นั่นเอง

จากการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลประเภทของภาพพจน์ที่ใช้ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* สามารถสรุปได้ว่า ผู้แต่งได้ใช้ภาพพจน์ประเภทอุปมามากที่สุด คือ จำนวน 182 ครั้ง รองลงมา คือ อุปลักษณ์ 20 ครั้ง บุคลาธิษฐาน 10 ครั้ง และนามนัย 8 ครั้ง ตามลำดับ ส่วนการวิเคราะห์ภาพพจน์ในด้านประเด็นทางวัฒนธรรม ผู้วิจัยพบว่า การใช้สื่อเปรียบเทียบ (vehicle) ที่เป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุมากที่สุด คือ จำนวน 78 ครั้ง รองลงมา คือ การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม 68 ครั้ง การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา 67 ครั้ง และการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา 7 ครั้ง ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้สรุปประเภทภาพพจน์ที่มีการเปรียบเทียบกับประเด็นทางวัฒนธรรมในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* ออกมาเป็นตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างประเภทภาพพจน์กับประเด็นทางวัฒนธรรม

ประเภทภาพพจน์	ประเด็นทางวัฒนธรรม			
	นิเวศวิทยา	วัตถุ	สังคม	ศาสนา
อุปมา (182)	32.97% (60)	38.46% (70)	26.93% (49)	1.64% (3)
อุปลักษณ์ (20)	30% (6)	30% (6)	25% (5)	15% (3)
บุคลาธิษฐาน (10)	10% (1)	0% (0)	90% (9)	0% (0)
นามนัย (8)	0% (0)	25% (2)	62.5% (5)	12.5% (1)
รวม 220	67	78	68	7

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่า ประเภทอุปมามีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุมากที่สุด 38.46% (70 ครั้ง) รองลงมา คือ การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา 32.97% (60 ครั้ง) การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม 26.93% (49 ครั้ง) และการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา 1.64% (3 ครั้ง) ตามลำดับ ภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาและวัตถุมากที่สุด ประเภทละ 30% (ประเภทละ 6 ครั้ง) รองลงมา คือ การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม 25% (5 ครั้ง) และการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา 15% (3 ครั้ง) ตามลำดับ ภาพพจน์ประเภท

บุคลากรพื้นฐานมีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมมากที่สุด 90% (9 ครั้ง) รองลงมา คือ การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา 10% (1 ครั้ง) ส่วนการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุและศาสนาไม่มีข้อมูล ภาพพจน์ประเภทนามนัยมีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมมากที่สุด 62.5% (5 ครั้ง) รองลงมา คือ การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ 25% (2 ครั้ง) การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา 12.5% (1 ครั้ง) ส่วนการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาไม่มีข้อมูล

ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างประเด็นทางวัฒนธรรมที่มีการใช้ในภาพพจน์ประเภทต่างๆ สามารถสรุปออกมาเป็นตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างประเด็นทางวัฒนธรรมกับประเภทภาพพจน์

ประเด็นทางวัฒนธรรม	ประเภทภาพพจน์			
	อุปมา	อุปลักษณ์	บุคลากรพื้นฐาน	นามนัย
นิเวศวิทยา (67)	89.55% (60)	8.96% (6)	1.49% (1)	0% (0)
วัตถุ (78)	89.74% (70)	7.69% (6)	0% (0)	2.57% (2)
สังคม (68)	72.06% (49)	7.35% (5)	13.24% (9)	7.35% (5)
ศาสนา (7)	42.86% (3)	42.86% (3)	0% (0)	14.28% (1)
รวม 220	182	20	10	8

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่า คำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยามีการใช้ในภาพพจน์ประเภทอุปมามากที่สุด 89.55% (60 ครั้ง) รองลงมา คือ อุปลักษณ์ 8.96% (6 ครั้ง) บุคลากรพื้นฐาน 1.49% (1 ครั้ง) ส่วนนามนัยไม่มีข้อมูล ส่วนคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุมีการใช้ในภาพพจน์ประเภทอุปมามากที่สุด 89.74% (70 ครั้ง) รองลงมา คือ อุปลักษณ์ 7.69% (6 ครั้ง) นามนัย 2.57% (2 ครั้ง) ส่วนบุคลากรพื้นฐานไม่มีข้อมูล ส่วนคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมมีการใช้ในภาพพจน์ประเภทอุปมามากที่สุด 72.06% (49 ครั้ง) รองลงมา คือ บุคลากรพื้นฐาน 13.24% (9 ครั้ง) อุปลักษณ์และนามนัยประเภทละ 7.35% (ประเภทละ 5 ครั้ง) ส่วนคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนามีการใช้ในภาพพจน์ประเภทอุปมาและอุปลักษณ์มากที่สุด ประเภทละ 42.86% (ประเภทละ 3 ครั้ง) รองลงมา คือ นามนัย 14.28% (1 ครั้ง) ส่วนบุคลากรพื้นฐานไม่มีข้อมูล

ในบทที่ 5 จะเป็นการวิเคราะห์กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ใน นวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม้เจียบ โดยแบ่งประเภทตามกลวิธีการแปล

บทที่ 5

กลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจียน

จากการศึกษาประเภทของภาพพจน์ที่พบในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* และนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจียน ผู้วิจัยพบกลวิธีการแปลภาพพจน์ที่สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ในนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เจียน ว่ามี 2 กลวิธีหลักคือ การแปลโดยใช้ภาพพจน์และการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ ซึ่งการแปลโดยใช้ภาพพจน์นั้นสามารถแบ่งออกเป็นอีก 2 กลวิธีย่อย คือ การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ และการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น ดังต่อไปนี้

5.1 การแปลโดยใช้ภาพพจน์

5.1.1 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ คือ การใช้ภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลประเภทที่ตรงกับในต้นฉบับ ซึ่งวิธีนี้ใช้ในกรณีที่ภาพพจน์ที่ใช้ในการอุปมาอุปไมยนั้นเป็นที่รู้จักดีในภาษาฉบับแปล จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยพบว่าในการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ สุวิทย์ ขาวปลอดใช้สำนวนหรือการเปรียบเทียบในภาษาฉบับแปลหรือภาษาไทยที่มีความหมายตรงกับต้นฉบับ ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับอรรถรสเทียบเคียงกับต้นฉบับ อย่างไรก็ตามบางสำนวนหรือการเปรียบเทียบที่ผู้แปลเลือกใช้ไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายในหมู่อ่านชาวไทย ซึ่งทำให้ผู้อ่านฉบับแปลไม่สามารถเข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องหรือสำนวนในฉบับแปลได้ชัดเจนเท่าที่ควร จึงทำให้สำนวนการเปรียบเทียบด้วยภาพพจน์บางส่วนในฉบับแปลสูญเสียอรรถรสไป ตัวอย่างการแปลภาพพจน์โดยการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับที่ปรากฏในฉบับแปลที่แยกตามประเภทของภาพพจน์ มีดังต่อไปนี้

5.1.1.1 การแปลอุปมาเป็นอุปมา เป็นวิธีการแปลที่พบมากที่สุดในการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ แต่อุปมาที่นำมาใช้ในฉบับแปลอาจมีการปรับเปลี่ยนสื่อเปรียบเทียบให้เข้ากับวัฒนธรรมไทย หรือเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายกว่าสื่อเปรียบเทียบในต้นฉบับ ซึ่งทำให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสจากการเปรียบเทียบที่ใกล้เคียงกับต้นฉบับได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 42

สถานการณ์ เจ้าหน้าที่พิสูจน์ศพของเอฟบีไอโทรศัพท์มาบอกครอว์ฟอร์ดว่าเขาพบรอยนิ้วมือบนเปลือกตาของมิสซิสตีดส์ตามที่เกรแฮมแนะนำให้ตรวจสอบ แต่เกรแฮมกลับไม่ได้แสดงความรู้สึกละเอียดออกมา

Graham's face was blank, closed like a lifer's face, Springfield thought. (R. 31)

เกรแฮมตีหน้าเฉยปราศจากความรู้สึกราวกับปลาตาย...สปริงฟิลด์นึก (ท. 60)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “Graham's face” ว่าเหมือนกับ “a lifer's face” ซึ่งหมายถึงสีหน้าของนักโทษที่ถูกจำคุกตลอดชีวิต โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลยังคงรักษาการเปรียบเทียบแบบอุปมาไว้ โดยการเปรียบเทียบว่า “เกรแฮมตีหน้าเฉย” เหมือนกับ “ปลาตาย” โดยมีคำว่า “ราวกับ” เป็นคำเชื่อม ถึงแม้ผู้แปลจะไม่ได้ใช้สื่อเปรียบเทียบเหมือนกับในต้นฉบับ คือ ใบหน้าของนักโทษที่ถูกจำคุกตลอดชีวิต ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม โดยเปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์ แต่การแปลว่า “ปลาตาย” ก็ให้ภาพเช่นเดียวกัน เพราะเป็นสิ่งที่ให้ความรู้สึกนิ่งเฉยปราศจากความรู้สึกใดๆ เช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 43

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดสั่งให้สตาร์ลิ่งเข้าไปหาดอกเตอร์เล็กเตอร์เพื่อยื่นข้อเสนอที่หลอกว่าถ้าเขายอมบอกว่าบัฟฟาโล บิลล์คือใคร เขาจะได้อาศัยอยู่สถานที่ที่กำกวมอื่นที่ดีกว่าตามคำสั่งของวุฒิสมาชิกมาร์ติน แต่เธอต้องไม่ให้ดอกเตอร์ชิลตันรู้เรื่องนี้เป็นอันขาด

Get around Chilton if you can, Crawford told her. We can step on him in a minute with a court order, but Lecter will smell it. He can see through Chilton like a CAT scan. (S. 134)

หลีกเลียงชิลตันให้ได้ ครอว์ฟอร์ดบอกเธอไว้ เราบีบบอกเขาได้ในหนึ่งนาทีด้วยคำสั่งศาล แต่เล็กเตอร์จะไหวตัว เขามองชิลตันได้ทะลุปรุโปร่งเหมือนเอกซเรย์ทีเดีย (ม. 152)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “He can see through Chilton” ว่าเหมือนกับ “a CAT scan” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่เป็นอุปกรณ์ทางการแพทย์ โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลยังคงรักษาการเปรียบเทียบแบบอุปมาไว้ โดยการเปรียบเทียบว่า “เขามองชิลตันได้ทะลุปรุโปร่ง” เหมือนกับ “เอกซเรย์” โดยมีคำว่า “เหมือน”

เป็นคำเชื่อม ซึ่งเป็นการแปลที่มีการปรับมาใช้ “เอกซเรย์” แทน “เครื่องแคทสแกน” ซึ่งเป็นเครื่องมือทางการแพทย์ที่ใกล้เคียงกัน คือ เครื่องแคทสแกนต่างจากเครื่องเอกซเรย์ตรงที่มันเป็นเครื่องเอกซเรย์แบบสามมิติที่สามารถถ่ายภาพได้ชัดเจนกว่าเครื่องเอกซเรย์ การที่ผู้แปลเปลี่ยนมาใช้สื่อเปรียบว่า “เอกซเรย์” ทำให้ผู้อ่านฉบับส่วนใหญ่เข้าใจได้มากกว่า เพราะบางคนที่ไม่มีความรู้เกี่ยวกับเครื่องมือทางการแพทย์อาจไม่รู้จักรื่องแคทสแกน

ตัวอย่างที่ 44

สถานการณ์ ขณะที่เจ้าหน้าที่บอยล์ ผู้คุมของดอกเตอร์เล็กเตอร์เข้ามาเก็บถาดอาหารในห้องขังภายในอาคารสำนักงานเทศบาลในแมมฟิช ดอกเตอร์เล็กเตอร์ก็สะเคาะกุญแจมือออก

Fast as snapping turtle the handcuff closed on Boyle's wrist and as he turned his rolling eye to Lecter the other cuff locked around the fixed leg of the table. (S. 228)

เร็วราวสายฟ้าแลบ กุญแจมือสวมจับบนข้อมือของบอยล์และชั่วเศษเสี้ยววินาทีที่บอยล์เหลือกตามองเล็กเตอร์ กุญแจมืออีกข้างสวมติดขาโต๊ะ (ม. 261)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “Fast” ว่าเหมือนกับ “snapping turtle” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่เปรียบเทียบกับสัตว์ โดยมีคำว่า “as” เป็นคำเชื่อม ส่วนในฉบับแปลนั้น ผู้แปลยังคงรักษาการเปรียบเทียบแบบอุปมาไว้ โดยการเปรียบเทียบว่า “เร็ว” เหมือนกับ “สายฟ้าแลบ” โดยมีคำว่า “ราว” เป็นคำเชื่อม ซึ่งเป็นการแปลที่มีการเปลี่ยนมาใช้ในการเปรียบเทียบด้วยสำนวนไทยที่ผู้อ่านรู้สึกคุ้นเคยมากกว่า เพราะผู้อ่านอาจไม่รู้จักรื่อง “snapping turtle” ซึ่งเป็นเต่าชนิดหนึ่งที่มีกรามแข็งแรงและกัดเหยื่อได้อย่างรวดเร็ว

5.1.1.2 การแปลอุปลักษณ์เป็นอุปลักษณ์ เป็นการแปลภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับที่มีจำนวนไม่มาก ซึ่งบางครั้งอุปลักษณ์ที่นำมาใช้ในฉบับแปลมีการปรับไปใช้สื่อเปรียบที่มีความหมายใกล้เคียงหรือเป็นสิ่งที่เข้าใจได้ง่ายกว่าสื่อเปรียบในต้นฉบับ ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่อยู่ในวัฒนธรรมของไทย ดังนั้น สื่อเปรียบในฉบับแปลจึงทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้แต่งต้องการเปรียบเทียบได้ง่ายขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 45

สถานการณ์ การบรรยายถึงช่วงเวลาในวัยเด็กของคอลลาร์ไฮด์ที่พียงย้ายไปอยู่บ้านของยาย

At Grandmother's house, Francis Dolarhyde's new world was a forest of blue-veined legs.

Grandmother Dolarhyde had been running her nursing home for three years when he came to live with her. (R. 204)

ที่บ้านของยายโลกใหม่ของฟรานซิส คอลาร์ไฮด์คือป่าอันอุดมด้วยน้องที่มีเส้นเลือดเขียวๆนั่นเอง

ยายคอลาร์ไฮด์ดำเนินกิจการบ้านพักคนชรามาได้สามปีแล้วเมื่อเขามาอยู่กับหล่อน (ห. 379)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “Francis Dolarhyde's new world” กับ “a forest of blue-veined legs” ซึ่งหมายถึงบ้านพักคนชราของยายคอลาร์ไฮด์ที่เต็มไปด้วยคนแก่เดินไปเดินมา ถือว่าเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวัตถุที่เปรียบเทียบกับสถานที่ ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลยังคงรักษาการเปรียบเทียบแบบอุปมาไว้ โดยการเปรียบเทียบว่า “โลกใหม่ของฟรานซิส คอลาร์ไฮด์” คือ “ป่าอันอุดมด้วยน้องที่มีเส้นเลือดเขียวๆ” โดยมีคำว่า “คือ” เป็นคำเชื่อม ซึ่งเป็นการแปลที่ตรงตามต้นฉบับ แต่มีการปรับเปลี่ยนให้ “blue-veined legs” เป็น “น้องที่มีเส้นเลือดเขียวๆ” เพราะคนไทยจะเห็นเส้นเลือดบนน้องว่าเป็นสีเขียว ไม่ใช่สีน้ำเงิน ซึ่งเป็นความแตกต่างทางวัฒนธรรมในเรื่องของการมองเห็นสี

ตัวอย่างที่ 46

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดเรียกตัวสตาร์ลิงให้มาหาที่ออฟฟิศ เพื่อส่งให้ไปสัมภาษณ์ดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่โรงพยาบาลสำหรับบอชญากรโรคจิต และเตือนให้เชอระวังดอกเตอร์เล็กเตอร์ให้ดีในการสัมภาษณ์

‘He tore a nurse up in the asylum. Do your job, just don’t ever forget what he is.’

‘And what’s that? Do you know?’

‘I know he’s a monster. Beyond that, nobody can say for sure.’ (S. 6)

“เขาเล่นงานพยาบาลคนหนึ่งในโรงพยาบาลประสาทชะปางตาย ทำงานของคุณไป และอย่าลืมเป็นอันขาดว่าเขาเป็นอะไร”

“เขาเป็นอะไรล่ะคะ คุณทราบมั๊ย”

“ผมรู้ว่าเขาเป็นตัวประหลาด นอกเหนือจากนั้นไม่มีใครแน่ใจ” (ม. 11)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปสรรคเปรียบเทียบ “he” กับ “a monster” ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลยังคงรักษาการเปรียบเทียบแบบอุปสรรคไว้ โดยการเปรียบเทียบว่า “เขา” คือ “ตัวประหลาด” โดยมีคำว่า “เป็น” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการแปลสื่อเปรียบเทียบว่า “ตัวประหลาด” อาจทำให้ได้ความหมายที่ไม่เทียบเคียงกับต้นฉบับ ที่ควรแปลว่า “สัตว์ประหลาด” มากกว่า เพราะเป็นความหมายที่ตรงตัว

ตัวอย่างที่ 47

สถานการณ์ หลังจากที่สตาร์ลิ่งไปสืบคดีตามคำบอกใบ้ของดอกเตอร์เล็กเตอร์ เธอก็เห็นภาพของตนเองอยู่ในข่าวโทรทัศน์เข้าไปเข้ามาหลายรอบ เพราะหลังจากที่พวกตำรวจที่สตาร์ลิ่งเข้าไปติดต่อก็รู้ว่าเธอได้ข้อมูลมาจากดอกเตอร์เล็กเตอร์ก็เอาเรื่องการสืบคดีนี้ไปบอกพวกนักข่าว

Dr Hannibal Lecter was catnip to the media, and the Baltimore police had happily supplied Starling’s name to reporters. Over and over she saw herself on the Sunday-night network news. (S. 62)

ดอกเตอร์ฮันนิบาล เล็กเตอร์เป็นอาหารจานโปรดสำหรับสื่อมวลชนอยู่แล้ว และตำรวจบัลติมอร์ให้ชื่อสตาร์ลิ่งแก่ผู้สื่อข่าวด้วยความเต็มใจเป็นอย่างยิ่ง เธอเห็นตัวเองซ้ำแล้วซ้ำอีกในข่าวภาคค่ำวันอาทิตย์ (ม. 74)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปสรรคเปรียบเทียบ “Dr Hannibal Lecter” กับ “catnip” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่เปรียบเทียบกับพืช ส่วนในฉบับแปลนั้น ผู้แปลยังคงรักษาการเปรียบเทียบแบบอุปสรรคเอาไว้ โดยการเปรียบเทียบว่า “ดอกเตอร์ฮันนิบาล เล็กเตอร์” คือ “อาหารจานโปรด” โดยมีคำว่า “เป็น” เป็นคำเชื่อม ซึ่งเป็นการแปลที่มีการเปลี่ยนจาก “ต้นแคทนิป” เป็น “อาหารจานโปรด” เพราะคนไทยรู้สึกคุ้นเคยกับสำนวนนี้มากกว่า และผู้อ่านส่วนใหญ่คงไม่รู้จักต้นแคทนิป ซึ่งเป็นพืชจำพวกมินต์ชนิดหนึ่งที่สามารถทำให้แมวมีอาการเคลิบเคลิ้มได้

5.1.1.3 การแปลบุคลาธิษฐานเป็นบุคลาธิษฐาน ในฉบับแปลที่มีการแปลบุคลาธิษฐานเป็นบุคลาธิษฐาน ผู้แปลใช้การแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกับต้นฉบับ เพราะเป็นเพียงการทำให้สิ่งไม่มีชีวิตมีอากัปกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 48

สถานการณ์ เกรแฮมนอนรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล หลังจากที่ถูกลดคาร์ไฮด์ทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัสแล้วฟื้นถึงเมืองซาโยโลห์

Now, drifting between memory and narcotic sleep, he saw that Shiloh was not sinister; it was indifferent. Beautiful Shiloh could witness anything. Its unforgivable beauty simply understood the indifference of nature, the Green Machine. The loveliness of Shiloh mocked our plight. (R. 354)

แต่ในขณะที่กำลังมัวเมาไปกับยาที่ได้รับสลั้บกับความทรงจำเช่นนี้เขาก็กลับเห็นว่าซาโยโลห์มิได้น่ากลัว มันกลับแตกต่างออกไป ซาโยโลห์อันสวยงามอาจจะได้พบเห็นปรากฏการณ์ใดๆก็ได้ ความงามอันเลื่องลือของมันกลับเน้นให้เห็นถึงธรรมชาติที่ห้วน ใจความงามของมันเหยียดหยันความทุกข์ยากของมนุษย์ (ห. 667)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐาน คือ การกล่าวให้สิ่งไม่มีชีวิตหรือนามธรรม คือ “Beautiful Shiloh” ทำกริยาเหมือนมนุษย์ คือ “could witness anything” ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลได้ใช้บุคลาธิษฐานเช่นเดียวกับต้นฉบับ คือให้ “ซาโยโลห์อันสวยงาม” ซึ่งหมายถึงเมืองแห่งหนึ่งที่เคยเป็นสนามรบในการทำสงครามกลางเมืองของสหรัฐอเมริกาทำกริยาเหมือนกับมนุษย์คือ “พบเห็นปรากฏการณ์ใดๆ” ซึ่งเป็นการรักษารูปแบบและความหมายของภาพพจน์ตามต้นฉบับเอาไว้

ตัวอย่างที่ 49

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งกำลังขับรถอยู่ในตอนกลางคืนเพื่อกลับที่พัก

She was doing the driving now, driving at night, the white dashes passing under blip blip blip. She had time to think. Her fears breathed on her from close behind her neck; other recent memories squirmed beside her. (S. 118)

ตอนนี้เธอกำลังขับรถ...ขับรถตอนกลางคืน เส้นสีขาวพุ่งผ่านไปไ้รด เธอมีเวลาคิด ความหวาดกลัวกำลังหายใจรดต้นคอ ความทรงจำเร็วๆ นี้กระดิกกระเดี้ยอยู่ข้างเธอ (ม. 133)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐาน คือ “Her fears” และ “other recent memories” ทำกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต คือ “breathed on her from close behind her neck” และ “squirmed beside

her” ตามลำดับ ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลได้รักษารูปแบบการเปรียบเทียบไว้โดยการใช้บุคลาธิษฐาน เช่นเดียวกับต้นฉบับ คือให้ “ความหวาดกลัว” และ “ความทรงจำเร็วๆนี้” ทำกิริยาเหมือนกับสิ่งมีชีวิตคือ “หายใจรดต้นคอ” และ “กระดิกกระเดี้ยอยู่ข้างเธอ”

ตัวอย่างที่ 50

สถานการณ์ ตอนกลางศึก ครอว์ฟอร์ด ได้ยินเสียงกรรยาที่ป่วยหนักมีอาการหายใจติดขัด

‘Bella, I love you, kid,’ he said in case she could hear.

Fear brushed the walls of his chest, circling inside him like a bat in a house. Then he got hold of it. (S. 266)

“เบลล่า ผมรักคุณ” เขาพูดเพื่อว่าหล่อนจะได้ยิน

ความหวาดกลัวโอบผ่านผนังหน้าอกและวนเวียนอยู่ภายในร่างกายของเขา เหมือนค้างคาวบินฉวัดเฉวียนในบ้าน จากนั้นเขาควบคุมได้ (ม. 304)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐาน คือ “Fear” ซึ่งเป็นนามธรรมทำกิริยาเหมือนกับสิ่งมีชีวิต คือ “brushed the walls of his chest, circling inside him” ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลได้ใช้บุคลาธิษฐานเช่นเดียวกับต้นฉบับ คือให้ “ความหวาดกลัว” ทำกิริยาเหมือนกับสิ่งมีชีวิตที่บินได้ คือ “โอบผ่านผนังหน้าอกและวนเวียนอยู่ภายในร่างกายของเขา” ซึ่งเป็นการรักษารูปแบบและความหมายของภาพพจน์ตรงตามต้นฉบับ

5.1.1.4 การแปลนามนัยเป็นนามนัย ผู้แปลใช้วิธีการแปลด้วยสำนวนที่มีความหมายเทียบเคียงได้กับต้นฉบับ และในบางครั้งภาษาไทยก็มีการใช้นามนัยที่เหมือนกับนามนัยในต้นฉบับ ดังนั้นผู้แปลจึงเลือกใช้นามนัยที่มีอยู่แล้วมาใช้ จึงทำให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจความหมายได้ตรงตามต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 51

สถานการณ์ เกรแฮมเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในบ้านครอบครัวดีส์ตอนกลางคืน

Madness came into this house through that door into this kitchen, moving on size 11 feet. Sitting in the dark he sensed madness like a bloodhound sniffs a shirt. (R. 11)

ความบ้าระห่ำทะลักเข้ามาในบ้านนี้โดยผ่านทางประตูรั้วในร่องเท้าขนาดเบอร์สิบเอ็ด เมื่อนั่งอยู่ในความมืดเขาสามารถสัมผัสความระห่ำนั้นได้เช่นเดียวกับสุนัขล่าเหยื่อดมกลิ่น (ห. 25)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้นามนัยให้เกรแฮมกล่าวถึงทูธแฟรี่ที่เป็นฆาตกรว่าเป็น “Madness” ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ ความบ้าเป็นองค์ประกอบของตัวฆาตกร ซึ่งในที่นี้หมายถึงทูธแฟรี่ หรือฟรานซิส คอลาร์โฮลด์ที่บุกเข้ามาฆ่าคนในบ้าน ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลได้แปลว่า “ความบ้าระห่ำ” ซึ่งการแปลเช่นนี้ทำให้ได้ความหมายที่ไม่ตรงตามต้นฉบับ เท่าที่ควร หรือทำให้อ่านแล้วรู้สึกไม่คุ้นเคยต่อการใช้สำนวนเช่นนี้

ตัวอย่างที่ 52

สถานการณ์ หลังจากทีครอว์ฟอร์ดใช้เลาส์เป็นเหยื่อล่อจนถูกทูธแฟรี่ทำร้ายจนเสียชีวิต เขาจึงได้รับคำสั่งให้ไปปรากฏตัวในการแถลงข่าวกับสื่อและทำให้เห็นบทบาทของเอฟบีไอมากขึ้น

Jack Crawford himself had to appear at a news conference with police officials after the funeral. He had received orders from Above to make the federal presence more visible; he did not make it more audible, as he said nothing. (R. 245)

แจ็ก ครอว์ฟอร์ดเองต้องไปปรากฏตัวให้สื่อมวลชนสัมภาษณ์ร่วมกับนายตำรวจอื่นๆ ภายหลังพิธีฝังศพ เขาได้รับคำสั่งจากเบื้องบนลงมาว่าต้องให้แลเห็นบทบาทของเอฟบีไอชัดเจนกว่านี้ แต่เขาไม่ได้ทำให้มันชัดเจนขึ้นด้วยการพูดอะไรออกมาอีกเนื่องจากเขาปิดปากเงียบ (ห. 455-456)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้นามนัยให้ครอว์ฟอร์ดกล่าวถึงผู้อำนวยการเอฟบีไอ หรืออาจหมายถึงผู้บังคับบัญชาที่มีตำแหน่งสูงในเอฟบีไอว่าเป็น “Above” ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ ตำแหน่งที่เป็นการแสดงสถานภาพที่สูงของตำแหน่งเจ้าหน้าที่ในองค์กร ซึ่งในที่นี้หมายถึงสำนักงานเอฟบีไอ ส่วนในฉบับแปลนั้น ผู้แปลได้ใช้คำว่า “เบื้องบน” ซึ่งถือว่าเป็นการแปลตรงตามต้นฉบับทั้งในด้านรูปแบบและความหมาย รวมทั้งยังทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ทันที เพราะคนไทยก็ใช้นามนัยแบบนี้เช่นเดียวกัน

ตัวอย่างที่ 53

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดบอกสตาร์ลิงว่ามีการพบแมลงในคอของคลอส ซึ่งเป็นคนที่ถูกบัพฟาโล บิลล์สังหารตามการบอกเล่าของดอกเตอร์เล็กเตอร์

‘Johns Hopkins found the insect,’ Crawford said as they waited for the elevator. ‘They were doing the head for the Baltimore County Police. It was in the throat, just like the girl in West Virginia.’

‘Just like West Virginia.’ (S. 123)

“จอห์น ฮอปกินส์พบแมลง” ครอว์ฟอร์ดพูดขณะออกมารอลิฟต์ “พวกเขากำลังตรวจหัวคลอสให้ตำรวจบัลติมอร์ มีแมลงอยู่ในลำคอเหมือนหญิงสาวที่เวสต์เวอร์จิเนีย”

“เหมือนรายในเวสต์เวอร์จิเนียไม่มีผิด” (ม. 457)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้นามนี้ให้ครอว์ฟอร์ดกล่าวถึงโรงพยาบาลจอห์น ฮอปกินส์ว่า “Johns Hopkins” ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ ใช้เฉพาะชื่อของโรงพยาบาล ซึ่งเป็นองค์ประกอบของตัวโรงพยาบาลทั้งหมด ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลได้ใช้คำว่า “จอห์น ฮอปกินส์” ซึ่งผู้อ่านสามารถเข้าใจได้ง่าย เพราะโดยปกติคนไทยก็ใช้นามนี้ในรูปแบบนี้เช่นเดียวกัน

5.1.2 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น คือ การใช้ภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลชนิดที่ไม่ตรงกับในต้นฉบับ ซึ่งวิธีนี้ใช้ในกรณีที่ภาพพจน์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบนั้นเป็นที่ไม่รู้จักดีหรืออาจอ่านแล้วไม่เข้าใจ จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าสุวิทย์ ขวพลอดเลือกใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น เพื่อช่วยให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจถึงความหมายภาพพจน์ได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างการแปลภาพพจน์โดยการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นที่ปรากฏในฉบับแปลที่แยกตามประเภทของภาพพจน์ มีดังต่อไปนี้

5.1.2.1 การแปลอุปมาเป็นอุปลักษณะ ผู้แปลใช้วิธีการแปลนี้เพียงครั้งเดียว ถึงแม้ว่าจะเป็น การเปลี่ยนประเภทภาพพจน์เพื่อเปรียบเทียบ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ฉบับแปลมีความหมายผิดเพี้ยนไปจนเสียธรรมชาติของเนื้อเรื่องแต่อย่างใด ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 54

สถานการณ์ ขณะที่เกรแฮมกำลังขึ้นลิฟต์ของ โรงแรมในแอตแลนต้า ชายสองคนที่มาเหล้าและอยู่ในลิฟต์ด้วยกำลังคุยกัน

‘Say, you know why a woman has legs?’

‘Why?’

‘So she won’t leave a trail like a snail.’ (R. 17)

“เฮ้ แกรู้มั๊ยว่าทำไมผู้หญิงถึงมีขา?”

“ทำไม?”

“ก็เพราะพวกหล่อนจะไต่ไม่ทิ้งรอยไว้เป็นรอยทากระษิ” (ท. 35)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “leave a trail” เหมือนกับ “a snail” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่เปรียบเทียบกับสัตว์ โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้อุปมาเปรียบเทียบมาเป็นการใช้อุปลักษณะแทน คือ เปรียบเทียบว่า “ทิ้งรอย” เหมือนกับ “รอยทา” โดยมีคำว่า “เป็น” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการแปลโดยเปลี่ยนประเภทของภาพพจน์นี้ก็ไม่ได้เปลี่ยนความหมายของเนื้อเรื่องไปแต่อย่างใด

5.1.2.2 การแปลอุปลักษณะเป็นอุปมา ผู้แปลมักแปลอุปลักษณะด้วยอุปมา เนื่องจากเป็นภาพพจน์ที่เข้าใจได้ง่ายและผู้อ่านฉบับแปลคุ้นเคยมากกว่า นอกจากจะเปลี่ยนการเปรียบเทียบจากอุปลักษณะเป็นอุปมาแล้ว ผู้แปลยังได้มีการปรับเปลี่ยนอุปมาที่ใช้ในต้นฉบับมาเป็นอุปมาที่มีอยู่ในภาษาไทย ซึ่งมีความหมายเทียบเคียงกันและเข้าใจได้ง่ายกว่า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 55

สถานการณ์ เกรแฮมกำลังขึ้นลิฟต์เพื่อกลับห้องพักของ โรงแรมในแอตแลนต้า ในลิฟต์มีชายสองคนที่กำลังกลับขึ้นห้องพักหลังจากที่ไปดื่มเหล้าจนเมา พอถึงชั้นที่ทั้งสองคนต้องออกจากลิฟต์ ทั้งสองคนไม่ค่อยแน่ใจเพราะเมามาก

‘Is this it? This is it,’ the larger one said. He lurched against the facing as he got off.

‘This is the blind leading the blind,’ the other one said. (R. 17)

“โง่ชั้นนี้มั๊ย ? โง่แล้ว” คนร่างใหญ่ก๊าวพรวดออกไป

“หยั่งกะบอดจวบอดเนาะ” อีกคนหนึ่งว่า (ห. 35)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบ “This” ซึ่งก็คือการที่ชายสองคนที่กำลังเมาเหล้ากำลังพากันกลับห้องพักในโรงแรมว่าเป็น “the blind leading the blind” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่เปรียบเทียบกับพฤติกรรมของมนุษย์ โดยมีคำว่า “is” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้อุปลักษณ์มาเป็นการใช้อุปมาแทน คือเปรียบเทียบกับเหมือนกับ “บอดจวบอด” โดยมีคำว่า “หยั่งกะ” เป็นคำเชื่อม

ตัวอย่างที่ 56

สถานการณ์ การบรรยายถึงลักษณะนิสัยของเฟร็ดดี้ เลาส์

Lounds was a pariah to them because he had taken a different faith. Had he been incompetent, a fool with no other resource, the veterans of the straight press could have forgiven him for working on the *Tattler*, as one forgives a retarded geek. (R. 149)

เลาส์เปรียบเหมือนตัวเสียนิดสำหรับคนเหล่านั้นเพราะเขามีความเชื่อที่ต่างกันออกไป หากเขาเป็นคนไม่เอาไหนเป็นไอ้จ๋มที่ไม่ได้ทำเอาเสียเลยละก็บรรดานักข่าวชั้นเซียนทั้งหลายอาจพอกโทษให้เขาได้บ้างที่ดันไปทำงานให้กับแท็บเล็ตเตอร์เหมือนกับที่ไม่มีใครถือไอ้ตัวพิกลพิการบ้าง (ห. 274)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบนักข่าวที่ชื่อ “Lounds” ว่าเป็น “a pariah” ที่หมายถึงจัญทาลหรือคนชั้นต่ำ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่เปรียบเทียบกับลักษณะของมนุษย์ โดยมีคำว่า “was” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้อุปลักษณ์มาเป็นการใช้อุปมาแทน คือ เปรียบเทียบว่า “เลาส์” เหมือนกับ “ตัวเสียนิด” โดยมีคำว่า “เปรียบเหมือน” เป็นคำเชื่อม

ตัวอย่างที่ 57

สถานการณ์ ดอกเตอร์บลูมกับครอว์ฟอร์ดกำลังพูดถึงเกรแฮมขณะอยู่ในออฟฟิศที่สำนักงาน
เอฟบีไอ

‘What he has in addition is pure empathy and projection,’ Dr. Bloom said. ‘He can assume your point of view or mine – and maybe some other points of view that scare and sicken him. It’s an uncomfortable gift, Jack. Perception’s a tool that’s pointed on both ends.’

‘Why aren’t you ever alone with him?’

‘Because I have some professional curiosity about him and he’d pick that up in a hurry. He’s fast.’ (R. 154-155)

“สิ่งที่เขามีมากกว่าก็คือการรับรู้ถึงจิตใจของคนอื่นและถ่ายทอดมันออกมา” นายแพทย์บลูมพูด “เขาคาดเดาความเห็นของคุณหรือของผม – และอาจเป็นความคิดของคนอื่นๆ ที่ทำให้เขาหวาดผวาและชิงชัง มันเป็นพรสวรรค์ที่น่าหนักใจนะ แจ็ค ความสามารถในการรับรู้เหตุการณ์แบบนี้เป็นเหมือนดาบสองคม”

“ทำไมหมอลังไม่เคยมอยุ่ตามคำพังกับเขาเลย ?”

“เพราะผมมีความอยากรู้อยากเห็นในตัวเขาตามสายงานของผม และเขาจะต้องรับรู้ความรู้สึกอันนี้ได้เร็วมากด้วย เขาไวนะคุณ” (ห. 284-285)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบ “Perception” ว่าเป็น “a tool that’s pointed on both ends” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่เปรียบเทียบกับเครื่องมือ โดยมีคำว่า “s” (is) เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้อุปลักษณ์มาเป็นการใช้อุปมาแทน คือ เปรียบเทียบว่า “การรับรู้เหตุการณ์แบบนี้” เหมือนกับ “ดาบสองคม” ซึ่งเป็นการใช้สำนวนไทยที่มีอยู่แล้วและมีความหมายเทียบเคียงได้พอดีมาใช้ เพื่อให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจได้ตรงตามต้นฉบับ โดยมีคำว่า “เป็นเหมือน” เป็นคำเชื่อม

5.1.2.3 การแปลบุคลาธิษฐานเป็นอุปมา ผู้แปลใช้วิธีการแปลนี้เพียงครั้งเดียว ถึงแม้ว่าจะเป็น การเปลี่ยนจากการกล่าวให้สิ่งไม่มีชีวิตมีอากัปกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิตมาเป็นการเปรียบเทียบ แต่ก็ไม่ได้ทำให้ความหมายผิดเพี้ยนไปจากต้นฉบับ เพราะในภาษาไทยมีการใช้อุปมาที่ใกล้เคียงกับบุคลาธิษฐานในต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 58

สถานการณ์ เกรแฮมยอมใช้ตนเองเป็นเหยื่อล่อเพื่อจับทูรแพร์ให้ได้ก่อนจะถึงวันที่ดวงจันทร์เต็มดวงและทูรแพร์จะลงมืออีกครั้ง แต่เขาก็รู้สึกว่เวลาผ่านไปเรื่อยๆ โดยที่ยังไม่มีอะไรเกิดขึ้น

Though Crawford's judgement told him this was the best move, the whole procedure was too passive for his taste. He felt they were playing games with themselves in the dark of the moon with less than two weeks to go before it rose full again.

Sunday and Monday passed in curiously jerky time. The minutes dragged and the hours flew. (R. 163)

แม้ครอว์ฟอร์ดจะบอกกับตัวเองว่าการกระทำเช่นนี้เป็นสิ่งที่ดีที่สุดแล้ว กระบวนการทุกขั้นตอนออกจะดีเกินไปสำหรับเขาเสียแล้ว เขามีความรู้สึกเหมือนกับว่ากำลังล้อตัวเองเล่นภายใต้ความมืดของดวงจันทร์ ก่อนที่มันจะเต็มดวงอีกครั้งในเวลาไม่ถึงสองอาทิตย์ข้างหน้า

วันอาทิตย์กับวันจันทร์ผ่านไปอย่างกระต่อนกระแท่น เวลาทุกนาทีดูเชื่องช้า แต่ละชั่วโมงผ่านไปเหมือนมีปีกบิน (ท. 299-300)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐาน คือ การให้สิ่งไม่มีชีวิตหรือนามธรรม คือ “The minutes” และ “the hours” ที่หมายถึง “นาที” และ “ชั่วโมง” ทำกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต คือ “dragged” และ “flew” คือ “ลาก” และ “บิน” ส่วนในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้บุคลาธิษฐานเป็นการใช้อุปมาแทน คือให้ “แต่ละชั่วโมงผ่านไป” เหมือนกับ “มีปีกบิน” โดยมีคำว่า “เหมือน” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการเปลี่ยนประเภทของภาพพจน์ก็ยังสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับไว้ได้ และยังเป็นการใช้สำนวนไทยที่มีอยู่แล้ว ทำให้ฟังดูรื่นหูและอ่านเข้าใจได้ง่าย

5.2 การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ คือ การใช้ภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่เข้าใจได้ง่ายในฉบับแปลที่เกิดจากการตีความภาพพจน์ที่นำมาใช้เปรียบเทียบในภาษาต้นฉบับ ซึ่งวิธีนี้ใช้ในกรณีที่ภาพพจน์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบนั้นไม่เป็นที่รู้จักหรือเข้าใจได้ยาก และไม่สามารถหาภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลที่เหมาะสมมาเทียบเคียงกับการเปรียบเทียบในต้นฉบับได้ จากการศึกษา ผู้วิจัยพบว่าสุวิทย์ ขาวปลอดเลือกใช้การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ เพื่อช่วยให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจถึงความหมายภาพพจน์ได้ง่ายขึ้น ตัวอย่างการแปลภาพพจน์โดยไม่ใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในฉบับแปลที่แยกตามประเภทของภาพพจน์ มีดังต่อไปนี้

5.2.1 การแปลอุปมาเป็นภาษาธรรมดา เนื่องจากบางครั้งการเปรียบเทียบด้วยอุปมาในต้นฉบับเป็นสิ่งที่ไม่มีหรือเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคยในวัฒนธรรมไทย รวมทั้งในภาษาไทยไม่มีอุปมาเปรียบเทียบที่เทียบเคียงกันได้ ดังนั้นผู้แปลจึงใช้วิธีการแปลเป็นภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่ผู้อ่าน

ฉบับแปลสามารถเข้าใจได้ แต่ทำให้ผู้อ่านไม่ได้รับอรรถรสจากการเปรียบเทียบตามต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 59

สถานการณ์ คอลาร์ไฮด์กำลังหวนนึกถึงเหตุการณ์ในอดีต

He worked on his jaw in private moments, biting on a hard rubber block until the muscles stood out in his cheeks like walnuts. (R. 227)

เขาใช้เวลาจัดการกับกรามของตนเงียบๆ ด้วยการกัดลงบนแผ่นยางอย่างหนักหน่วง จนกระทั่งกล้ามเนื้อในกระพุ้งแก้มยื่นออกมาแข็งเกร็ง (ห. 422)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งเปรียบเทียบ “his cheeks” ว่าเหมือนกับ “walnuts” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่เปรียบเทียบกับผลของพืช โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลใช้การตีความว่า “กระพุ้งแก้มยื่นออกมาแข็งเกร็ง” เนื่องจากต้นฉบับเป็นการเปรียบเทียบที่ผู้อ่านคนไทยอาจไม่คุ้นเคยหรือไม่เข้าใจ เพราะไม่เคยเห็นลูกวอลนัท ดังนั้นผู้แปลจึงได้ตีความหมายของการเปรียบเทียบในต้นฉบับออกมาภาษาธรรมดาแทน

ตัวอย่างที่ 60

สถานการณ์ อานส์เวิร์ธ หัวหน้าแผนกวัตถุระเบิดของเอฟบีไอคุยอยู่กับเกรแฮมที่ซอกบ้านของคอลาร์ไฮด์ที่ถูกไฟไหม้ ซึ่งอานส์เวิร์ธรู้ว่าพวกตำรวจท้องที่ที่ต้องการได้น้ำจากการตรวจสอบที่เกิดเหตุโดยการแหกกันเข้ามาคั่นซอกบ้านจนละเทะ

‘Thank God it’s still too hot for him in there,’ he said out of the side of his mouth. He had been carefully cordial to the local authorities. To Graham, he spoke his mind. ‘I got to wade it, hell. This place’ll look like a fucking turkey farm soon as all the special duties and constables finish their pancakes and take a crap. They’ll be right on down to help.’ (R. 333)

“ยังดีที่มันร้อนเกินกว่าจะคู้ยะไรได้” เขาพูดจากมุมปาก เขาทำตัวสุภาพต่อเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น แต่กับเกรแฮมแล้วเขาเผยความในใจออกมา “ระย่ำจริงที่ผมต้องลุยเข้าไป ที่นี่เป็นได้และกันใหญ่ แน่ถ้าพวกตำรวจมาช่วยลุยอีกละก็” (ห. 627)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งเปรียบเทียบ “This place” ว่าจะเหมือนกับ “a fucking turkey farm” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่เปรียบเทียบกับสถานที่ โดยมีคำว่า “looked like” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลใช้การตีความว่า “ที่นี่เป็นได้ละกันใหญ่” เนื่องจากต้นฉบับ เป็นการเปรียบเทียบที่ผู้อ่านชาวไทยอาจไม่คุ้นเคยหรือไม่เข้าใจ เนื่องจากไม่เห็นภาพว่า ฟาร์มไก่วงนั้นสกปรกและเลอะเทอะอย่างไร ดังนั้น ผู้แปลจึงได้ตีความหมายของการเปรียบเทียบในต้นฉบับออกมา แล้วถ่ายทอดสู่ฉบับแปลด้วยภาษาธรรมดา

ตัวอย่างที่ 61

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งเข้ามาในโกดังเก็บของของเบนจามิน ราสเฟลแล้วพยายามเข้าไปในรถที่มีกล่องวางขวางอยู่ เธอจึงต้องเอากล่องโบนันหลบไปเพื่อที่จะเข้าไปเปิดประตูรถให้ได้ ขณะที่ต้องเอาแขนหนีบไฟฉายไว้ด้วย

The box problem was as maddening as Rubik's Cube. She tried to work with the flashlight under her arm, dropped it twice, and finally put it on top of the car. (S. 48)

ปัญหาในการจัดการกับกล่องลำบากยกยื่นเอาเรื่อง เธอพยายามทำงานโดยหนีบไฟฉายไว้ใต้รักแร้ มันร่วงลงไปสองหน ในที่สุดเธอเอามันวางไว้บนหลังการล (ม. 59)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งเปรียบเทียบ “The box problem” ว่าเหมือนกับ “Rubik's Cube” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่เปรียบเทียบกับของเล่น โดยมีคำว่า “as maddening as” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลใช้การตีความว่า “ปัญหาในการจัดการกับกล่องลำบากยกยื่นเอาเรื่อง” เนื่องจากต้นฉบับ เป็นการเปรียบเทียบที่ผู้อ่านอาจไม่คุ้นเคยหรือไม่เข้าใจ เพราะไม่รู้จักรูบิก ที่เป็นของเล่นลูกบาศก์ทรงสี่เหลี่ยมที่เล่นได้ยากมาก ดังนั้นผู้แปลจึงได้ตีความหมายของการเปรียบเทียบในต้นฉบับออกมาเป็นภาษาธรรมดา แล้วจึงถ่ายทอดสู่ฉบับแปล

5.2.2 การแปลอุปลักษณ์เป็นภาษาธรรมดา ในบางครั้ง การเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ในต้นฉบับเป็นสิ่งที่ไม่มีหรือเป็นสิ่งที่ไม่คุ้นเคยในวัฒนธรรมไทย รวมทั้งในภาษาไทยไม่มีอุปลักษณ์ที่มีความหมายเทียบเคียงกันได้ ดังนั้นผู้แปลจึงใช้วิธีการแปลเป็นภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจได้ง่าย แต่อาจทำให้สูญเสียอรรถรสจากการเปรียบเทียบในต้นฉบับไปบ้าง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 62

สถานการณ์ จิมมี่ ไพรส์ เจ้าหน้าที่ชั้นสูตรศพของเอฟบีไอ โทรศัพท์มาบอกครอว์ฟอร์ดว่าเขาพบรอยนิ้วมือบนเปลือกตาของมิสซิสลิตส์ตามที่เกรแฮมแนะนำให้ตรวจสอบ

The call was for Jack Crawford. It was Jimmy Price at the Lombard Funeral Home. Crawford punched on from the other phone.

‘Jack, I got a partial that’s probably a thumb and a fragment of a palm.’

‘Jimmy, you’re the light of my life.’

‘I know. The partial’s a tented arch but it’s smudged. I’ll have to see what I can do with it when I get back. Never would have seen it, but it stood out against an eight-ball haemorrhage from the gunshot wound.’ (R. 30)

มันเป็นโทรศัพท์มาถึงแจ็ก ครอว์ฟอร์ด ผู้เรียกชื่อจิมมี่ ไพรส์ โทรมาจากสถานแต่งศพ ลอมบาร์ด

“แจ็ก ผมได้รอยพิมพ์ส่วนหนึ่งที่คิดว่าเป็นของนิ้วหัวแม่มือและส่วนหนึ่งของอุ้งมือ”

“จิมมี่ คุณนี่น่ารักเป็นบ้าเลย”

“ผมรู้ ไอ้รอยนั้นมันเปรอะนะ เอาไว้ผมจะดูซิว่าหาอะไรจากมัน ได้มั้งอีกตอนที่กลับไป แล้ว มันมาจากตาข้างซ้ายของคุณคนโต ผมไม่เคยตรวจดูมาก่อนเลยแฮะ ไม่เคยเห็นเลย แต่มันอยู่ตรงรอยเลือดไหลจากแผลถูกยิงนั่นแหละ” (ห. 58)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปุกรณ์เปรียบเทียบ “you” ซึ่งหมายถึงจิมมี่ ไพรส์ว่าเป็น “the light of my life” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุโดยมีคำว่า “re”(are) เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลไม่ได้ใช้การเปรียบเทียบด้วยอุปุกรณ์ แต่ใช้ภาษาธรรมดาแทนคือ “คุณนี่น่ารักเป็นบ้าเลย” ซึ่งเป็นการกล่าวชม โดยมีความหมายโดยนัยคือการแสดงความรู้สึกขอบคุณ การแปลเช่นนี้จึงยังคงรักษาจุดประสงค์ของการใช้ภาพพจน์ในต้นฉบับเอาไว้ได้

ตัวอย่างที่ 63

สถานการณ์ เลาส์พยายามสัมภาษณ์เกรแฮมเกี่ยวกับคดีทุธแพรี แต่เกรแฮมไม่อยากจะตอบเพราะเคยมีเรื่องบาดหมางกับเลาส์

‘When did they call you in, Will? What have you got?’

‘I won’t talk to you, Lounds.’

‘How does this guy compare with Lecter? Does he do them -’

‘Lounds.’ Graham’s voice was loud and Crawford got in front of him fast. ‘Lounds, you write lying shit and the *National Tattler* is an asswipe. Keep away from me.’ (R. 32)

“พวกนั้นเรียกคุณมาตั้งแต่เมื่อไหร่ล่ะ ? วิล คุณได้ร้อรยอะไรมั้ง ?”

“ผมไม่บอกคุณหรือเลาต์”

“เทียบไอ้หมอนี้กับเล็คเตอร์แล้วเป็นไง ? มันทำ...”

“นี่นะเลาต์” เสียงเกรแฮมดังลั่น ครอว์ฟอร์ดรีบปราดเข้ามาขวางเอาไว้ “คุณมันเขียนแต่เรื่องโกหกต่อแหล่ทั้งนั้น แล้วไอ้หนังสือพิมพ์ของคุณก็เฮงชวยด้วย อยู่ห่างๆ ผมหน่อยดีกว่า” (ห. 60-61)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบ “the *National Tattler*” ซึ่งเป็นชื่อหนังสือพิมพ์ว่าเป็น “an asswipe” ที่หมายความว่ากระดากซำระ ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุที่เปรียบเทียบกับของใช้ โดยมีคำว่า “is” เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลไม่ได้ใช้การเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ แต่ใช้ภาษาธรรมดาแทน คือ “ไอ้หนังสือพิมพ์ของคุณก็เฮงชวย” ซึ่งเป็นการกล่าวตำหนิด้วยอารมณ์โกรธ เช่นเดียวกับในต้นฉบับ จึงยังคงรักษาอารมณ์ของเรื่องไว้ได้ แต่ทำให้สูญเสียอรรถรสจากการเปรียบเทียบตามต้นฉบับไป

ตัวอย่างที่ 64

สถานการณ์ ดอกเตอร์เล็คเตอร์โทรศัพท์ไปที่ออฟฟิศของดอกเตอร์บลูมแล้วหลอกถามเลขที่รับสายว่าเขาต้องการทราบที่อยู่ของเกรแฮม

‘What was the name?’

‘Graham. Will Graham.’

‘All right, his home number is 305 JL 5 7002.’

‘I’m supposed to mail it to his address.’

‘It doesn’t give the address of his house,’

‘What does it have?’

‘Federal Bureau of Investigation, Tenth and Pennsylvania, Washington, D.C. Oh, and Post Office Box 3680, Marathon Florida.’

‘That’s fine, you’re an angel.’

‘You’re welcome.’ (R. 71)

“ชื่ออะไรนะคะ ?”

“เกรแฮมครับ วิล เกรแฮม”

“เจอแล้วค่ะ หมายเลขโทรศัพท์ที่บ้านเขาคือ 305 เจแอล 5-7002”

“ผมจะต้องไปส่งมันที่บ้านของเจานะครับ”

“ในนี้ไม่มีที่อยู่ของเขาด้วยนี่คะ”

“แล้วมีอะไรคะครับ ?”

“มีแต่ของเอฟบีไอ ถนนสายสิบตัดเพนซิลวาเนีย วอชิงตันดี.ซี.....อ้อ มีตู้ปณ. 3680 มารารอน, ฟลอริดาค่ะ”

“เยี่ยมเลย คุณนี่น่ารักจัง”

“ไม่เป็นไรหรอกค่ะ” (ท. 131-132)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปสรรคเปรียบเทียบ “you” ว่าเป็น “an angel” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนาที่เปรียบเทียบกับเทวดาหรือนางฟ้า โดยมีคำว่า “re” (are) เป็นคำเชื่อม แต่ในฉบับแปล ผู้แปลไม่ได้ใช้การเปรียบเทียบด้วยอุปสรรค แต่ใช้ภาษาธรรมดาแทน คือ “คุณนี่น่ารักจัง” ซึ่งเป็นการกล่าวชมเพื่อแสดงความรู้สึกขอบคุณ โดยที่ผู้แต่งไม่เลือกที่จะแปลว่า “คุณเป็นนางฟ้า” เพราะผู้อ่านคนไทยอาจรู้สึกไม่คุ้นเคยที่ใครสักคนจะใช้วิธีการกล่าวชมเช่นนี้เพื่อเป็นการกล่าวขอบคุณ และการกล่าวเช่นนี้มักใช้กล่าวเพื่อแสดงความรักต่อผู้หญิงที่มีความสวยงามมากกว่า

5.2.3 การแปลบุคลาธิษฐานเป็นภาษาธรรมดา เนื่องจากการใช้บุคลาธิษฐานในต้นฉบับอาจยากต่อการเข้าใจของผู้อ่านฉบับแปล เพราะเป็นการใช้บุคลาธิษฐานในรูปแบบที่สำนวนไทยใช้ไม่เหมือนกัน ดังนั้น ผู้แปลจึงใช้วิธีการแปลเป็นภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่เข้าใจได้ง่ายและให้ความหมายเทียบเคียงกัน แต่อาจทำให้ผู้อ่านฉบับแปลไม่ได้รับอรรถรสจากการใช้บุคลาธิษฐานเหมือนในต้นฉบับ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 65

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดเรียกให้สตาร์ลิ่งมาพบที่ออฟฟิศของเขา เพื่อสั่งให้เธอไปสัมภาษณ์
ดอกเตอร์เล็กเตอร์

‘See, we’ve tried to interview and examine the thirty-two known serial murderers we have in custody, to build up a database for psychological profiling in unsolved case. Most of them went along with it – I think they’re driven to show off, a lot of them. Twenty-seven were willing to cooperate. Four on death row with appeals pending clammed up, understandably. But the one we want the most, we haven’t been able to get. I want you to go after him tomorrow in the asylum.’

Clarice Starling felt a glad knocking in her chest and some apprehension too. (S. 4)

“เออ เราพยายามสัมภาษณ์และทดสอบฆาตกรชื่อดังสามสิบสองคนที่เราควบคุมตัวเอาไว้ เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานสำหรับการวินิจฉัยกระบวนการด้านจิตวิทยาในคดีที่คลี่คลายไม่ได้ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือ ผมคิดว่าพวกเขาอึดอัดอยากจะระบายออก ยี่สิบเจ็ดคนเต็มใจให้ความร่วมมือ สี่คนเป็นนักโทษประหารอยู่ระหว่างการอุทธรณ์ แต่คนที่เราต้องการที่สุดเรายังไม่มีปัญญาเข้าถึงตัว ผมอยากให้คุณไปหาเขาพรุ่งนี้ที่โรงพยาบาลประสาท”

คลาริช สตาร์ลิ่งรู้สึกดีใจและหวั่นใจพร้อมๆ กัน (ม. 8-9)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐาน คือ การกล่าวให้สิ่งไม่มีชีวิตหรือสิ่งที่เป็นนามธรรมคือ “a glad” ทำกิริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต คือ “knocking in her chest” หรือการเคาะที่อยู่ในอกของสตาร์ลิ่ง แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้บุคลาธิษฐานเป็นการใช้ภาษาธรรมดา คือการตีความว่าการใช้ภาพพจน์ในต้นฉบับเป็นการแสดงความรู้สึกดีใจ ถึงแม้ว่าวิธีการแปลเช่นนี้จะเปลี่ยนรูปแบบของการใช้ภาพพจน์ไป แต่ก็ยังสามารถรักษาความหมายของต้นฉบับเอาไว้ได้

ตัวอย่างที่ 66

สถานการณ์ สตาร์ลิ่งนำตัวอ่อนแมลงที่พบในคอของเหยื่อรายล่าสุดของบัฟฟาโล บิลล์ไปให้
เจ้าหน้าที่สถาบันสมิธโซเนียนตรวจสอบว่าเป็นแมลงชนิดใด

‘We want to know where this woman was held captive and where she was killed. We’re hoping this bug has some specialized habitat, or it’s limited in range, you know, or it only

sleeps on some kind of tree – we want to know where this insect is from. I’m asking for your confidence because – if the perpetrator put the insect there deliberately – then only he would know that fact and we could use it to eliminate false confessions and save time. He’s killed six at least. Time’s eating us up.’ (S. 97)

“เราอยากรู้สถานที่ที่ผู้หญิงคนนี้ถูกจับตัวไปขังและสถานที่ที่เธอถูกฆ่า เรากำลังหวังว่าแมลงชนิดนี้อาจจะมีถิ่นที่อยู่พิเศษ หรือมีอยู่เฉพาะ หรือมันแค่นอนหลับบนต้นไม้อะไรสักอย่าง เราอยากรู้ว่าแมลงชนิดนี้มาจากไหน ดิฉันขอให้พวกคุณปิดเป็นความลับ เพราะถ้าหากฆาตกรจงใจเอาแมลงใส่ไว้ตรงนั้นก็จะมีส่วนคนเดียวที่รู้ความจริงข้อนี้ เราใช้เรื่องนี้กำจัดผู้แอบอ้างมาสารภาพได้รวมทั้งประหยัดเวลาได้ด้วย มันฆ่าคนไปแล้วอย่างน้อยหกคน เราไม่มีเวลาแล้ว” (ม. 110)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐาน คือ “Time” ทำกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต คือ “s eating us up” แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้บุคลาธิษฐานเป็นการใช้ภาษาธรรมดาแทน คือ การตีความว่าการใช้ภาพพจน์ในต้นฉบับนี้เพื่อเป็นการบอกว่าพวกเขาไม่มีเวลาแล้ว หรือเวลาเหลือน้อยแล้ว ถึงแม้ว่าวิธีการแปลเช่นนี้จะเปลี่ยนรูปแบบของการใช้ภาพพจน์มาเป็นภาษาธรรมดา แต่ก็ทำให้ผู้อ่านเข้าใจได้ง่ายกว่าที่จะแปลว่า “เวลากำลังกินเราอยู่” ที่อ่านแล้วไม่เข้าใจ เพราะคนไทยไม่ได้ใช้สำนวนเช่นนี้ในการบอกว่าเวลาเหลือน้อยแล้ว

ตัวอย่างที่ 67

สถานการณ์ ครอว์ฟอร์ดไปขอดูรายชื่อคนไข้ที่เคยมาขอผ่าตัดแปลงเพศกับดอกเตอร์แดนเนียลสันที่โรงพยาบาลจอห์น ฮอปกินส์ เพราะบัพฟาโล บิลล์อาจเคยเป็นคนไข้ที่เคยมาขอผ่าตัดแปลงเพศที่นี่

‘One more thing, Doctor. You know, Health and Human Services is right here in Baltimore. My thoughts are running to the Office of Eligibility Policy, and I expect your thoughts got there first, didn’t they? What if Senator Martin, sometime after her daughter’s funeral, asked the fellows over at Eligibility this question: Should the sex-change operations you perform here be considered cosmetic surgery? Maybe they’ll scratch their heads and decide, “Why, you know, Senator Martin’s right. Yes. We think it’s a cosmetic surgery,” then this program won’t qualify for federal assistance any more than a nose-job clinic.’ (S. 175-176)

“เท่านั้นยังไม่พอนะดอกเตอร์ คุณคงรู้ว่าสำนักงานบริหาร โครงการประชากรอยู่ใน บัลติมอร์นี่เอง ผมคิดจะไปหาฝ่ายวินัยและทะเบียนประวัติพร้อมกับความคิดของคุณแบบนั้น ดิมัย จะเป็นยังไงถ้าหลังจากสพของลูกสาว วุฒิสมาชิกมาร์ตินเกิดถามเจ้าหน้าที่ที่ฝ่ายวินัยด้วยคำถามนี้ การผ่าตัดแปลงเพศที่คุณทำอยู่ที่นี่ถือว่าเป็นสัลยกรรมตกแต่งหรือเปล่า พวกเขาคงเกาหัวแกรกๆ แล้วลงความเห็น ‘อิมม์ นั่นสิครับ ท่านวุฒิสมาชิกพูดถูก ใช่ครับ...เราคิดว่าเป็นสัลยกรรมตกแต่ง’ หลังจากนั้น โครงการนี้ก็ไม่มีน้ำยาอะไรมากไปกว่าคลินิกทำจมูก” (ม. 201)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งใช้บุคลาธิษฐานที่เป็นนามธรรม คือ “My thoughts” และ “your thoughts” ทำกริยาเหมือนสิ่งมีชีวิต คือ “are running to the Office of Eligibility Policy” และ “got there first” หรือการวิ่งและการไปถึงสถานที่ต่างๆ แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้เปลี่ยนจากการใช้ บุคลาธิษฐานเป็นการใช้ภาษาธรรมดา คือการตีความว่าการใช้ภาพพจน์ในต้นฉบับนี้เป็นการบอกว่า ผู้พูดคิดที่จะทำกริยานั้นเอง ไม่ใช่ความคิดของเขาเองที่สามารถวิ่งไปไหนมาไหนได้

5.2.4 การแปลนามนัยเป็นภาษาธรรมดา บางครั้งการใช้นามนัยในต้นฉบับอาจยากต่อ การเข้าใจของผู้อ่านฉบับแปล เพราะเป็นการใช้นามนัยด้วยรูปแบบที่ไม่เหมือนในภาษาไทย ดังนั้น ผู้แปลจึงใช้วิธีการแปลเป็นภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่เข้าใจได้ง่ายและให้ความหมายเทียบเคียงกัน แต่อาจทำให้อรรถรสจากการใช้นามนัยในต้นฉบับสูญหายไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 68

สถานการณ์ เกรแฮมเข้าไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในบ้านครอบครัวลีดส์ตอนกลางคืน

The thermostat clicked and the air conditioning came on. Graham started at the noise, felt a trickle of fear. He was an old hand at fear. He could manage this one. He simply was afraid and he could go on anyway. (R. 10)

มีเสียงเทอร์โมสแตตดังคลิกแล้วเครื่องปรับอากาศก็ทำงานต่อไป เกรแฮมสะดุ้งโหยง- รู้สึกกลัวขึ้นมาวาบหนึ่ง เขาคุ่นเคยกับความกลัวมามากและเรื่องนี้ไม่เป็นปัญหาสำหรับเขา แม้อูรู้สึก หวาดๆ แต่เขาก็เผชิญมันต่อไปได้ (ห. 24)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้นามนัยให้เกรแฮมกล่าวถึงตนเองว่าเป็น “an old hand” ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ ร่างกายทั้งหมดของบุคคล เพื่อหมายถึงคนที่มีความ

เชี่ยวชาญในด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งในที่นี้หมายถึงตัวเกรแฮมที่เป็นคนมีประสบการณ์และคุ้นเคยกับความกลัวเป็นอย่างดี ในฉบับแปล ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “คุ้นเคย” ซึ่งเป็นภาษาธรรมดาแทน เพราะถ้าหากแปลตามสำนวนในต้นฉบับคือ “มือเก่า” ผู้อ่านจะไม่เข้าใจ เพราะในภาษาไทยไม่ได้ใช้นามนัยเช่นนี้ ยกเว้นในกรณีเป็นการเรียกผู้เชี่ยวชาญในบางประเภท เช่น มือปืน มือมิด มือหนึ่ง มือกว เป็นต้น

ตัวอย่างที่ 69

สถานการณ์ เลาส์โทรสคอฟท์มาหลอกเอฟบีไอว่าตัวเองคือทูรแพร์ี่แล้วถูกตำรวจจับตัวได้

‘How did you find out?’

‘The ad manager came to me. Said your Chicago office sent this suit-of-clothes over to check the ads. Your guy took five letters from the incoming ads. Said it was “pursuant to mail fraud.” Mail fraud nothing. The ad manager Xeroxed the letters and envelopes before he let your guy have them.’ (R. 147)

“คุณรู้เรื่องนี้ได้อย่างไร?”

“ผู้จัดการแผนกโฆษณาหาผม บอกว่าทางสำนักงานชิคาโกของคุณส่งคนมาติดต่อเรื่องแจ้งความ คนของคุณเอาจดหมายออกไปห้าฉบับ บอกว่าเกี่ยวกับเรื่องปลอมแปลง แต่มันไม่ใช่ นี่ ผู้จัดการแผนกถ่ายเอกสารจดหมายกับซองเอาไว้ก่อนคนของคุณจะเอาไป” (ห. 271)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้นามนัยให้เลาส์กล่าวถึงเจ้าหน้าที่เอฟบีไอว่าเป็น “suit-of-clothes” ที่หมายถึงชุดสูท ซึ่งเป็นการใช้ส่วนย่อยมากกล่าวถึงส่วนใหญ่ คือ ใช้ชุดสูทเพื่อหมายถึงร่างกายทั้งหมดของบุคคล ซึ่งในที่นี้หมายถึงเจ้าหน้าที่เอฟบีไอที่จะใส่ชุดสูทสีดำ ซึ่งเป็นเครื่องแบบมาตรฐาน ในฉบับแปล ผู้แปลเลือกใช้คำว่า “คน” ซึ่งเป็นภาษาธรรมดาและผู้อ่านเข้าใจได้ว่าหมายถึงเจ้าหน้าที่เอฟบีไอ โดยดูจากบริบท

ข้อสังเกตเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์

อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่า นอกจากการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ และการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นแล้ว สุวิทย์ ขาวปลอดยังได้ใช้วิธีการอื่นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการแปลภาพพจน์ คือ ภาพพจน์ในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านฉบับแปล และการที่ไม่สามารถหาภาพพจน์ในฉบับแปลที่มีความหมายเทียบเคียงกับต้นฉบับมาใช้แทนได้ ดังต่อไปนี้

1) การละไม่แปล คือ การไม่แปลภาพพจน์ที่มีอยู่ในต้นฉบับ เนื่องจากภาพพจน์ที่นำมาเปรียบเทียบนั้นไม่ใช่สิ่งทีคนไทยคุ้นเคย หรือเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่ในวัฒนธรรมไทย จึงทำให้อรรถรสของเรื่องขาดหายไปบ้าง จากการศึกษา พบการละไม่แปลภาพพจน์ตามการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

- การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา ส่วนใหญ่ผู้แปลละไม่แปลอุปมาในกรณีที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา ดังนี้

ตัวอย่างที่ 70

สถานการณ์ หมอซึ่งเป็นคนดูแลอาการของเลาส์ที่ถูกทูธแฟร์รี่ทำร้ายจนบาดเจ็บสาหัสกำลังเดินออกไปจากห้องเมื่อพูดคุยกับครอว์ฟอร์ดและเกรแฮมแล้ว

With a nod to the patrolman in front of the door, the doctor clasped his hands behind his white lab coat and moved away like a wading egret. (R. 181)

หมอฟกศึรยะให้กับตำรวจที่เฝ้าอยู่หน้าห้อง จากนั้นเขาไพล่มือไว้ข้างหลังเสื่อกาวนัสสีขาวแล้วเดินจากไป (พ. 335)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “the doctor” ว่าจะเดินเหมือนกับ “a wading egret” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยาที่เปรียบเทียบกับสัตว์ โดยมีคำว่า “like” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เป็นการกล่าวถึงเวลาที่หมอกำลังเดินออกไปจากห้องเขามีท่าทางเหมือนนกกระยางที่กำลังเดินลุยน้ำ แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้ตัดส่วนของการเปรียบเทียบนี้ออกไป เนื่องจากผู้อ่านคนไทยอาจนึกท่าทางของนกกระยางเดินลุยน้ำไม่ออกว่าเป็นเช่นไร ผู้แปลจึงได้ทำการละไม่แปลอุปมานี้

- การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ ส่วนใหญ่ผู้แปลละไม่แปลอุปมาในกรณีที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศวัตถุ ดังนี้

ตัวอย่างที่ 71

สถานการณ์ ดอกเตอร์เล็กเตอร์คุยกับสตาร์ลิ่งเสร็จแล้วจึงกลับไปนอนบนเตียงที่อยู่ในห้องข้าง

He stepped backward from the barrier before he turned to his cot again, and lying on it, became as remote from her as a stone crusader lying on a tomb. (S. 23)

เขาเดินถอยห่างจากสิ่งกีดขวางก่อนกลับไปนอนเอกเขนบนเตียงอย่างเก่า (ม. 31)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “lying on it” ซึ่งหมายถึงการที่ดอกเตอร์เล็กเตอร์เดินกลับไปนอนบนเตียงที่อยู่ในห้องซึ่งว่าเหมือนกับ “a stone crusader lying on a tomb” โดยมีคำว่า “as remote from her as” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เป็นการบรรยายลักษณะการกลับไปนอนอยู่บนเตียงของดอกเตอร์เล็กเตอร์ ซึ่งทำนองของเขานั้นเหมือนกับหลุมฝังศพหินของอัศวินครูเสดที่จะแกะสลักเป็นรูปร่างของอัศวินแต่ละคนแล้วเอาไว้บนหลุมฝังศพของแต่ละคน แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้ตัดส่วนของเปรียบเทียบด้วยอุปมานี้ออกไป เนื่องจากผู้อ่านคนไทยอาจไม่รู้ว่าหลุมฝังศพของอัศวินครูเสดมีหน้าตาเป็นอย่างไร รวมทั้งผู้แปลอาจไม่สามารถหาการเปรียบเทียบใดในสำนวนไทยที่มีความหมายเทียบเคียงได้ จึงจำเป็นต้องใช้การละไม่แปลกับการอุปมานี้ในฉบับแปล

- การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคม ส่วนใหญ่ผู้แปลละไม่แปลอุปมาในกรณีที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศสังคม ดังนี้

ตัวอย่างที่ 72

สถานการณ์ เกรแฮมพูดคุยกับดอกเตอร์ซิลตันที่โรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิต ก่อนที่จะเข้าไปพบดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่ห้องขัง

“He seemed to co-operate and we thought that he could be a window on this kind of aberration. We thought we’d be like Beaumont studying digestion through the opening in St. Martin’s stomach.” (R. 61)

“ดูเขาให้ความร่วมมือดีเราเลยคิดว่าเขานี้แหละจะเป็นบันไดนำเราไปสู่ความลับเรื่องนี้ได้” (ท. 114)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “we” ว่าจะจะเป็นเหมือนกับ “Beaumont studying digestion through the opening in St. Martin’s stomach” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางสังคมที่เปรียบเทียบกับบุคคลสำคัญหรือมีชื่อเสียง โดยมีคำว่า “d be like” เป็น

คำเชื่อม ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เป็นการกล่าวว่ถ้าพวกเขาสามารถศึกษาความผิดปกติของดอกเตอร์เล็กเตอร์ได้ก็จะเหมือนกับกรณีที่ William Beaumont ฝ่าเปิดท้องของนายทหารชื่อ Alexis St. Martin ที่ถูกยิงแล้วทำให้เขารอดชีวิต ซึ่งเป็นการค้นพบใหม่ทางการแพทย์ (William Beaumont – Wikipedia, the free encyclopedia, 2009) แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้ตัดส่วนของการเปรียบเทียบด้วยอุปมานี้ออกไป เนื่องจากผู้อ่านคนไทยอาจไม่รู้จักว่าสองคนนี่คือใคร และมีความสำคัญอย่างไร รวมทั้งผู้แปลอาจไม่สามารถหาการเปรียบเทียบใดในสำนวนไทยที่มีความหมายเทียบเคียงได้ จึงมีความจำเป็นต้องใช้การละไม่แปลกับการอุปมานี้ในฉบับแปล

- การเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนา ผู้แปลละไม่แปลอุปมาในกรณีที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางนิเวศสังคม ดังนี้

ตัวอย่างที่ 73

สถานการณ์ ดอลาร์ไฮด์กำลังจะเขียนจดหมายหาดอกเตอร์เล็กเตอร์ เพื่อบรรยายความรู้สึกชื่นชมที่ตนเองมีต่อเขา

He would like to meet Lecter, talk and share with him, rejoice with him in their vision, be recognized by him as John the Baptist recognized the One who came after, sit on him as the Dragon sat on 666 in Blake’s Revelation series, and film his death as, dying he melded with the strength of the Dragon. (R. 96)

เขานึกอยากจะพบกับเล็กเตอร์นัก อยากคุยและแบ่งปันความรู้สึกกันและกัน ชื่นชมในภาพที่เขาทั้งสองเห็นร่วมกัน ได้รู้จักมักคุ้นและได้ถ่ายหนังในขณะที่เขาตายเพื่อหล่อหลอมวิญญาณเข้ากับของพญามังกร (ท. 176)

ในต้นฉบับ ผู้แต่งได้ใช้อุปมาเปรียบเทียบ “be recognized by him” ว่าจะเป็นอย่างกับ “John the Baptist recognized the One who came after” หรือการที่จอห์น แบ็ปทิสต์ยอมรับพระเยซู ผู้มาที่หลังตนเอง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางศาสนาที่เปรียบเทียบกับบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ โดยมีคำว่า “as” เป็นคำเชื่อม ซึ่งการเปรียบเทียบนี้เป็นการกล่าวว่ดอลาร์ไฮด์อยากให้ดอกเตอร์เล็กเตอร์ยอมรับเขาราวกับเป็นผู้ยิ่งใหญ่และเหนือกว่า ดังเช่นที่นักบุญจอห์นยอมรับพระเยซู แต่ในฉบับแปล ผู้แปลได้ตัดส่วนของการเปรียบเทียบด้วยอุปมานี้ ออกไป เนื่องจากผู้อ่านคนไทยที่ไม่ได้นับถือศาสนาคริสต์หรือคนที่ไม่มีความรู้เรื่องศาสนาคริสต์

อาจไม่รู้จักร้านกบฏจ้อหั้นคือใคร และมีความสัมพันธ์อย่างไรกับพระเชษฐ รวมทั้งผู้แปลอาจไม่สามารถหาการเปรียบเทียบใดในสำนวนไทยที่มีความหมายเทียบเคียงได้ จึงมีความจำเป็นต้องใช้การละไม่แปลกับการอุปมาในฉบับแปล

จากการศึกษาวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง โหด และ เขี้ยวไม่เงี้ยว โดยสุวิทย์ ขาวปลอด พบว่าผู้แปลใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับมากที่สุด คือ 127 ครั้ง รองลงมา คือ การละไม่แปล 51 ครั้ง การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ 36 ครั้ง และการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น 6 ครั้ง ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้สรุปกลวิธีการแปลภาพพจน์ของสุวิทย์ ขาวปลอด ออกมาเป็นตารางดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 แสดงความสัมพันธ์ (ร้อยละ) ระหว่างกลวิธีการแปลกับประเภทภาพพจน์

กลวิธีการแปลภาพพจน์	ประเภทภาพพจน์			
	อุปมา	อุปลักษณ์	บุคลาธิษฐาน	นามนัย
การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ (127)	92.13% (117)	3.94% (5)	2.36% (3)	1.57% (2)
การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น (6)	33.33% (2)	50% (3)	16.67% (1)	0% (0)
การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ (36)	47.22% (17)	22.22% (8)	13.89% (5)	16.67% (6)
การละไม่แปล (51)	90.20% (46)	7.84% (4)	1.96% (1)	0% (0)
รวม 220	182	20	10	8

จากตารางที่ 3 จะเห็นว่า การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุดในการแปลอุปมา คือ 92.13% (117 ครั้ง) รองลงมา คือ อุปลักษณ์ 3.94% (5 ครั้ง) 2.36% บุคลาธิษฐาน (3 ครั้ง) และนามนัย 1.57% (2 ครั้ง) ตามลำดับ ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุดในการแปลอุปลักษณ์ คือ 50% (3 ครั้ง) รองลงมา คือ อุปมา 33.33% (2 ครั้ง) บุคลาธิษฐาน 16.67% (1 ครั้ง) ส่วนนามนัยไม่มีข้อมูล ส่วนการแปลโดยไม่

ใช้ภาพพจน์เป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุดในการแปลอุปมา 47.22% (17 ครั้ง) รองลงมา คือ อุปลักษณ์ 22.22% (8 ครั้ง) นามนัย 16.67% (6 ครั้ง) และบุคลาธิษฐาน 13.89% (5 ครั้ง) ตามลำดับ ส่วนการละไม่แปลเป็นกลวิธีการแปลที่ใช้มากที่สุดในการแปลอุปมา 90.20% (46 ครั้ง) รองลงมา คือ อุปลักษณ์ 7.84% (4 ครั้ง) บุคลาธิษฐาน 1.96% (1 ครั้ง) ส่วนนามนัยไม่มีข้อมูล ดังตารางที่ 3

ส่วนการแปลภาพพจน์ด้วยแต่ละกลวิธีสามารถสรุปออกมาเป็นตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่าง (ร้อยละ) ประเด็นทางวัฒนธรรมกับกลวิธีการแปล

ประเภทภาพพจน์		กลวิธีการแปลภาพพจน์			
		การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ	การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น	การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์	การละไม่แปล
อุปมา (182)	นิเวศวิทยา (60)	65% (39)	3.33% (2)	10% (6)	21.67% (13)
	วัตถุ (70)	60% (42)	0% (0)	8.57% (6)	31.43% (22)
	สังคม (49)	73.47% (36)	0% (0)	8.16% (4)	18.37% (9)
	ศาสนา (3)	0% (0)	0% (0)	33.33% (1)	66.67% (2)
อุปลักษณ์ (20)	นิเวศวิทยา (6)	50% (3)	0% (0)	33.33% (2)	16.67% (1)
	วัตถุ (6)	16.66% (1)	16.66% (1)	50% (3)	16.66% (1)
	สังคม (5)	20% (1)	40% (2)	20% (1)	20% (1)
	ศาสนา (3)	0% (0)	0% (0)	66.66% (2)	33.33% (1)
บุคลาธิษฐาน (10)	นิเวศวิทยา (1)	100% (1)	0% (0)	0% (0)	0% (0)
	วัตถุ (0)	0% (0)	0% (0)	0% (0)	0% (0)
	สังคม (9)	22.22% (2)	11.11% (1)	55.55% (5)	11.11% (1)
	ศาสนา (0)	0% (0)	0% (0)	0% (0)	0% (0)
นามนัย (8)	นิเวศวิทยา (0)	0% (0)	0% (0)	0% (0)	0% (0)
	วัตถุ (2)	50% (1)	0% (0)	50% (1)	0% (0)
	สังคม (5)	20% (1)	0% (0)	80% (4)	0% (0)
	ศาสนา (1)	0% (0)	0% (0)	100% (1)	66.67% (0)
รวม 220		127	6	36	51

จากตารางที่ 4 จะเห็นว่า อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางนิเวศวิทยาใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับมากที่สุด 65% (39 ครั้ง) รองลงมา คือ การละไม่แปล 21.67% (13 ครั้ง) การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ (10% 6 ครั้ง) และการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น 3.33% (2 ครั้ง) ตามลำดับ ส่วนอุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางวัตถุใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับมากที่สุด 60% (42 ครั้ง) รองลงมา คือ การละไม่แปล 31.43% (22 ครั้ง) การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ 8.57% (6 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นไม่มีข้อมูล ส่วนอุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางสังคมใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับมากที่สุด 73.47% (36 ครั้ง) รองลงมา คือ การละไม่แปล 18.37% (9 ครั้ง) การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ 8.16% (4 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นไม่มีข้อมูล อุปมาที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางศาสนาใช้การละไม่แปลมากที่สุด 66.66% (2 ครั้ง) รองลงมา คือ การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ 33.33% (1 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับและการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นไม่มีข้อมูล

อุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางนิเวศวิทยาใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับมากที่สุด คือ 50% (3 ครั้ง) รองลงมา คือ การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ 33.33% (2 ครั้ง) การละไม่แปล 16.67% (1 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นไม่มีข้อมูล ส่วนอุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางวัตถุใช้การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์มากที่สุด คือ 50% (3 ครั้ง) รองลงมา คือ การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น และการละไม่แปลประเภทละ 16.66% (ประเภทละ 1 ครั้ง) ส่วนอุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางสังคมใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นมากที่สุด คือ 40% (2 ครั้ง) รองลงมา คือ การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ และการละไม่แปลประเภทละ 20% (ประเภทละ 1 ครั้ง) อุปลักษณะที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางศาสนาใช้การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์มากที่สุด คือ 66.66% (2 ครั้ง) รองลงมา คือ การละไม่แปล 33.33% (1 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับและการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นไม่มีข้อมูล

บุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางนิเวศวิทยามีเพียงครั้งเดียว ซึ่งใช้การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ ส่วนบุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางวัตถุไม่มีข้อมูล ส่วนบุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางสังคมใช้การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์มากที่สุด คือ 55.55% (5 ครั้ง) รองลงมา คือ การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ 22.22% (2 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นและการละไม่แปลประเภทละ 11.11% (ประเภทละ 1 ครั้ง) ส่วนบุคลาธิษฐานที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางศาสนาไม่มีข้อมูล

นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางนิเวศวิทยาไม่มีข้อมูล ส่วนนามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางวัตถุมีเพียงสองครั้ง ซึ่งแปลโดยการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับและการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ประเภทละ 50% (ประเภทละ 1 ครั้ง) ส่วนนามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางสังคมใช้การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์มากที่สุด คือ 80% (4 ครั้ง) รองลงมา คือ การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ 20% (1 ครั้ง) ส่วนการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่นและการละไม่แปลไม่มีข้อมูล นามนัยที่มีการเปรียบเทียบกับคำศัพท์ทางศาสนามีการใช้เพียงครั้งเดียว ซึ่งใช้การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์

ในบทที่ 6 ผู้วิจัยจะสรุปการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด รวมถึงอภิปรายผลที่พบ และเสนอแนะแนวทางการศึกษาการแปลภาพพจน์ให้แก่ผู้ที่สนใจในภายหน้า

บทที่ 6

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

จากการศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง *โหด และ เขี้ยมไม่เงียบ* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด ผู้วิจัยได้สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลการศึกษา และมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

6.1 สรุปผลการศึกษา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ เพื่อจัดประเภทของภาพพจน์ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* แต่งโดย โทมัส แฮร์ริส (Thomas Harris) นักเขียนนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนชาวอเมริกัน ซึ่งแต่งขึ้นในปี ค.ศ. 1981 และปี ค.ศ. 1988 ตามลำดับ และเพื่อศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลของนวนิยายเรื่องดังกล่าว โดยมีชื่อภาษาไทยว่า *โหด และ เขี้ยมไม่เงียบ* ตามลำดับ ซึ่งแปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด

จากการศึกษาพบว่า ในเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีการใช้ภาพพจน์ทั้งหมด 220 ครั้ง ซึ่งสามารถแบ่งประเภทตามคำจำกัดความของ เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (2006) ได้ทั้งหมด 4 ประเภท คือ

1) อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบที่ชัดเจน โดยมีการใช้คำต่างๆ คือ “like” หรือ “as” หรือคำอื่นๆ ที่มีความหมายว่า “เหมือน” หรือ “คล้าย” เป็นการบ่งบอก ซึ่งในงานวิจัยนี้พบทั้งหมด 182 ครั้ง

2) อุปลักษณะ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบโดยใช้ Verb to be เช่น คำว่า “am” “is” “are” “was” “were” เป็นการบ่งบอก ซึ่งพบข้อมูลทั้งหมด 20 ครั้ง

3) บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตมีคุณสมบัติของมนุษย์ หรือสามารถทำกริยาอาการได้เหมือนมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิต ซึ่งพบทั้งหมด 10 ครั้ง

4) นามนัย (metonymy) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนทั้งหมด คำที่มีความหมายว่าส่วนหนึ่งของบางสิ่งถูกใช้เพื่อหมายถึงส่วนทั้งหมด หรือส่วนทั้งหมดถูกใช้เพื่อหมายถึงบางสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง ในงานวิจัยนี้พบทั้งหมด 8 ครั้ง

ภาพพจน์ทั้ง 4 ประเภทดังกล่าวมีการเปรียบเทียบกับสื่อเปรียบ (vehicle) ที่เป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรม 4 ประเภทตามการแบ่งของยูจิน ไนดา (1964) ดังนี้

1) วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา (Ecological culture) จำนวน 67 ครั้ง โดยมีการเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ คือ

- สัตว์ เช่น “bloodhound” “snapping turtle” “egret” เป็นต้น
- พืช เช่น “milkweed-pods” “catnip” “walnut” เป็นต้น
- ภูมิศาสตร์ เช่น “Korea” “the Alps” “Shiloh” เป็นต้น
- ฤดูกาล เช่น “Fall” “a bright winter day” เป็นต้น

2) วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material culture) จำนวน 78 ครั้ง โดยมีการเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ คือ

- กลุ่มเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ เช่น “a roller-coaster” “a CAT scan” “meat wrappers” เป็นต้น
- อาหาร เช่น “breadsticks” “pocket candy” เป็นต้น
- สถานที่ เช่น “a medieval stronghold” “a glue factory” “the zoo” เป็นต้น
- เครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ เช่น “a turban” “a funeral suit” “a cape” เป็นต้น

3) วัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) จำนวน 68 ครั้ง โดยมีการเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ คือ

- กีฬาหรือเกม เช่น “a join-the-dots puzzle” “baseball” “Rubik’s Cube” เป็นต้น
- พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ เช่น “a housepainter” “high priest” “a sculptor” เป็นต้น

- บุคคลที่มีชื่อเสียง เช่น “George Washington” “Picasso” เป็นต้น

4) วัฒนธรรมทางศาสนา (Religious culture) จำนวน 7 ครั้ง โดยมีการเปรียบเทียบกับสิ่งต่างๆ คือ

- บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์ เช่น “God” “John the Baptist” เป็นต้น

จากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ในการแปลนวนิยายเรื่อง โทค และ เข็มไม้เจียบ มีดังต่อไปนี้

1. การแปลโดยใช้ภาพพจน์ กลวิธีการแปลนี้แบ่งออกเป็น 2 กลวิธีการย่อย ดังต่อไปนี้

1.1 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ คือ การใช้ภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลประเภทที่เหมือนกับในต้นฉบับ ผู้แปลใช้กลวิธีการแปลนี้ในกรณีที่ภาพพจน์ที่ใช้ในการเปรียบเทียบเป็นที่รู้จักดีในภาษาฉบับแปล การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับนี้เป็นกลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดฉบับแปล โดยมีการแปลอุปมาเป็นอุปมามากที่สุด รองลงมา คือ การแปลอุปลักษณ์เป็นอุปลักษณ์ การแปลบุคลาธิษฐานเป็นบุคลาธิษฐาน และการแปลนามนัยเป็นนามนัย ตามลำดับ ผู้แปลใช้วิธีการแปลโดยใช้ภาพพจน์ประเภทเดียวกับในต้นฉบับ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายและอารมณ์จากต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับอรรถรสตรงตามต้นฉบับ อย่างไรก็ตาม จำนวนหรือการเปรียบเทียบที่ผู้แปลเลือกใช้บางส่วนไม่เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลายหรือไม่เป็นที่คุ้นเคยในภาษาไทย จึงอาจทำให้ผู้อ่านฉบับแปลไม่เข้าใจความหมายของเนื้อเรื่องหรือสำนวนในฉบับแปลได้ชัดเจนเท่าที่ควร ซึ่งทำให้สำนวนการเปรียบเทียบด้วยภาพพจน์บางส่วนในฉบับแปลสูญเสียอรรถรสบ้าง ดังตัวอย่างการแปลอุปมาเป็นอุปมาต่อไปนี้ คือ การแปล “Despair went around like the flu.” ว่า “ความผิดหวังกระจายออกไปราวกับเชื้อไข้หวัดใหญ่” และการแปล “The word ‘random’ sounded in Graham’s head like a dripping faucet.” ว่า “คำว่า ‘สับสน’ ดังก้องอยู่ในหัวของเกรแฮมราวกับน้ำหยดจากก๊อก” เป็นต้น

1.2 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น คือ การใช้ภาพพจน์ในภาษาฉบับแปลประเภทที่ไม่เหมือนกับในต้นฉบับ กลวิธีการแปลนี้เป็นกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ไม่บ่อยนัก (6 ครั้ง) ซึ่งเป็นการแปลอุปลักษณ์เป็นภาพพจน์ประเภทอื่นมากที่สุด รองลงมา คือ อุปมาบุคลาธิษฐาน และนามนัยเป็นภาษาภาพพจน์ประเภทอื่น ตามลำดับ ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลนี้เมื่อภาพพจน์ที่อยู่ในต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักของคนไทย หรือเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่ในวัฒนธรรมและสังคมไทย ผู้แปลจึงเลือกใช้ภาพพจน์ประเภทอื่นที่มีความหมายเทียบเคียงได้มาใช้แทนในฉบับแปล เพื่อช่วยให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจความหมายภาพพจน์และเห็นภาพของการเปรียบเทียบที่ใกล้เคียงกับในต้นฉบับ เช่น การแปล “Lounds was a pariah to them because he had taken a different faith.” ว่า “เลาส์เปรียบเหมือนตัวเสนียดสำหรับคนเหล่านั้นเพราะเขามีความเชื่อที่ต่างกันออกไป” ซึ่งเป็นการแปลอุปลักษณ์ด้วยอุปมา และการแปล “The minutes dragged and the hours flew.” ว่า “เวลาทุกนาทีดูเชื่องช้า แต่ละชั่วโมงผ่านไปเหมือนมีปีกบิน” ซึ่งเป็นการแปลบุคลาธิษฐานด้วยอุปมา

2. การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ คือ การใช้ภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่เข้าใจได้ง่ายในฉบับแปลที่เกิดจากการตีความหมายภาพพจน์ที่นำมาใช้เปรียบเทียบในภาษาต้นฉบับ กลวิธีการแปลนี้เป็นกลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้มากเป็นอันดับสอง คือ 36 ครั้ง โดยมีการแปลอุปมาโดยไม่ใช้ภาพพจน์หรือการแปลเป็นภาษาธรรมดามากที่สุด รองลงมาคือ การแปลอุปลักษณ์ นามนัย และ

บุคลาธิษฐาน โดยไม่ใช้ภาพพจน์ ตามลำดับ ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลนี้เมื่อความหมายของภาพพจน์ที่อยู่ในต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักหรือเข้าใจได้ยากสำหรับผู้อ่านฉบับแปล ดังนั้นผู้แปลจึงใช้วิธีการสรุปความหรือการตีความหมายของภาพพจน์นั้นแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาธรรมดาหรือสำนวนที่เข้าใจง่าย โดยไม่ได้เป็นการเปรียบเทียบเหมือนกับภาพพจน์ที่ปรากฏในต้นฉบับ ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับความเข้าใจต่อเนื้อเรื่องของผู้อ่าน เช่น การแปล “Jimmy, you’re the light of my life.” ว่า “จิมมี คุณนี่น่ารักเป็นบ้าเลย” ที่เป็นการแปลอุปถัมภ์ด้วยภาษาธรรมดา และการแปล “He was an old hand at fear.” ว่า “เขาคุ่นเคยกับความกลัวมาก” ที่เป็นการแปลนามนัยด้วยภาษาธรรมดา นอกจากนี้ ผู้แปลยังได้ใช้การละไม่แปลในการแปลภาพพจน์บางส่วน (51 ครั้ง) ซึ่งก็คือการไม่แปลภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับ โดยที่วิธีการนี้ใช้มากที่สุดกับภาพพจน์ประเภทอุปมา รองลงมา คือ อุปถัมภ์ บุคลาธิษฐาน และนามนัย ตามลำดับ ซึ่งผู้แปลจะใช้วิธีการนี้เมื่อภาพพจน์ที่นำมาใช้เปรียบเทียบในต้นฉบับนั้นไม่เป็นที่รู้จักหรือไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านชาวไทย รวมทั้งไม่สามารถหาการเปรียบเทียบใดๆ ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงมาใช้ได้ ผู้แปลก็จะใช้วิธีการละไม่แปล จึงทำให้อรรถรสของเรื่องขาดหายไปบ้าง แต่ก็ไม่กระทบต่อเนื้อหาและใจความสำคัญของเรื่องมากนัก

6.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า สุวิทย์ ชาวปละดใช้กลวิธีการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลที่รักษาการเปรียบเทียบในต้นฉบับเอาไว้และถือว่าการแปลที่เคารพต้นฉบับอีกด้วย สอดคล้องกับที่สิทธา พินิจภูวดล (2542: 1-37) ได้กล่าวไว้ว่า “การแปล คือ การถ่ายทอดข้อความจากภาษาหนึ่งโดยรักษารูปแบบ คุณค่า และความหมายในข้อความเดิมไว้อย่างครบถ้วน รวมทั้งความหมายแฝงซึ่งได้แก่ ความหมายทางวัฒนธรรม ปรัชญา ความคิด ความรู้สึก” อย่างไรก็ตาม เนื่องจากความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมไทยกับวัฒนธรรมตะวันตกในประเด็นต่างๆ คือ นิเวศวิทยา วัตถุ สังคม ศาสนา และภาษา ดังนั้น กลวิธีการแปลดังกล่าวจึงอาจไม่สามารถสื่อความหมายของภาพพจน์ที่ปรากฏในต้นฉบับสู่ฉบับแปลได้อย่างครบถ้วนเสมอไป

ในกรณีที่ผู้แปลไม่สามารถใช้กลวิธีการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับได้ เนื่องจากในต้นฉบับใช้ภาพพจน์ไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านชาวไทย ผู้แปลจึงแปลโดยใช้วิธีการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการปรับทแปลของ สัจญ์วิ สายบัว (2542: 63-78) ที่กล่าวว่า การที่ผู้แปลต้องพยายามรักษาความหมายเดิมไว้ให้มากที่สุดนั้น ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอไปบ้างตามความเหมาะสม โดยที่ผู้แปลอาจใช้วิธีการ

ปรับบทแปล ซึ่งไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขบทแปลให้ผิดไปจากต้นฉบับ แต่เป็นการทำโดยความจำเป็นเพื่อทำให้บทแปลนั้นอ่านเข้าใจได้ และสื่อความหมายได้เทียบเคียงกับความหมายในต้นฉบับ ยกตัวอย่างเช่น สุวิทย์ ขาวปลอดแปล “Perception’s a tool that’s pointed on both ends.” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปมาอุปไมยว่า “ความสามารถในการรับรู้เหตุการณ์แบบนี้เป็นเหมือนดาบสองคม” ที่เป็นการใช้อุปมาแทนในฉบับแปล

ส่วนการเปรียบเทียบในต้นฉบับที่ผู้แปลไม่สามารถแปลเป็นภาพพจน์ได้ เนื่องจากเป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่ในวัฒนธรรมและสังคมไทย ผู้แปลจึงได้ใช้การการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์โดยมุ่งเน้นความเข้าใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ สอดคล้องกับคำกล่าวของ เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006: 89-94) ที่กล่าวว่า อาจมีภาพพจน์ที่เหมือนกันในภาษาต้นฉบับและภาษาปลายทาง แต่บางครั้งก็อาจมีความแตกต่างในด้านความถี่หรือแบบแผนในการใช้ ดังนั้นผู้แปลจึงอาจเลือกใช้วิธีการแปลโดยใช้คำในรูปแบบที่แตกต่างไป บางครั้งภาพพจน์ก็ไม่สามารถแปลเป็นภาษาอื่นได้โดยตรง ถึงแม้ว่าอาจมีภาพพจน์ที่คล้ายคลึงกัน และมีความหมายโดยนัยเหมือนกัน หรือในบางครั้งก็อาจไม่มีภาพพจน์ที่แทนกันได้ ดังนั้นวิธีการแปลที่ดีที่สุดคือการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ ตัวอย่างการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ที่ สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ในการแปลนวนิยายเรื่อง โทค และ *เหยี่ยวไม่เจียบ* เช่น การแปล “as maddening as Rubik’s Cube” ว่า “ลำบากยากเย็นเอาเรื่อง” หรือแปล “Time’s eating us up.” ว่า “เราไม่มีเวลาแล้ว” เป็นต้น ซึ่งตัวอย่างดังกล่าวเป็นความแตกต่างของวัฒนธรรมทางวัตถุและรูปแบบการใช้ภาษาที่ภาษาอังกฤษกับภาษาไทยมีรูปแบบการเปรียบเทียบที่แตกต่างกัน ซึ่งถ้าหากใช้วิธีการแปลตรงตามต้นฉบับ ผู้อ่านชาวไทยก็อาจไม่เข้าใจ ดังนั้น ผู้แปลจึงต้องแปลโดยการใช้สำนวนที่ผ่านการตีความหมายของการเปรียบเทียบเหล่านี้ออกมาแทน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบอีกว่า เมื่อภาพพจน์ในต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักของผู้อ่านชาวไทย และไม่มีภาพพจน์ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงใช้การละไม่แปล ซึ่งส่วนใหญ่เป็นการละไม่แปลอุปมาที่เปรียบเทียบกับคำศัพท์วัฒนธรรมทางวัตถุ เช่น “a stone crusader lying on a tomb” ที่หมายถึงรูปแกะสลักหินนักรบครูเสดที่อยู่บนหลุมฝังศพ หรือ “a jack-o'-lantern” ซึ่งหมายถึงลูกฟักทองที่นำมาแกะสลักเป็นให้ป็นรูปหน้าคนไว้สำหรับตกแต่งในวันฮัลโลวีน เป็นต้น เนื่องจากวัตถุทางวัฒนธรรมเหล่านี้เป็นสิ่งที่ไม่มีอยู่ในวัฒนธรรมไทย ดังนั้น ผู้แปลจึงได้ละไม่แปลสิ่งเหล่านี้ที่คนไทยอาจไม่รู้จักหรือไม่เคยเห็นออกไป อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ารูปแบบของภาพพจน์ที่ใช้บางส่วน รวมทั้งอรรถรสที่ผู้อ่านฉบับแปลจะได้รับอาจแตกต่างไปจากต้นฉบับบ้าง แต่ก็ไม่ส่งผลต่อเนื้อเรื่องและอารมณ์ของเรื่องโดยรวมแต่อย่างใด เนื่องจากการละไม่แปลภาพพจน์ที่มีการเปรียบเทียบกับสิ่งทีวัฒนธรรมไทยไม่มีนั้นยังคงสามารถรักษาเนื้อเรื่องโดยรวมไว้ได้ ซึ่งในบาง

กรณี การละไม่แปลอาจดีกว่าการแปลคำศัพท์วัฒนธรรมเหล่านี้ออกมาโดยตรง เพราะจะทำให้ผู้อ่านรู้สึกอ่านแล้วไม่รื่นไหล เพราะไม่รู้ว่่าสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบนั้นคืออะไร

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้สนใจในด้านการแปลภาพพจน์สามารถนำกลวิธีการแปลประเภทต่างๆ ตลอดจนการแก้ปัญหาในการแปลของ สุวิทย์ ขาวปลอด ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเองได้ ปัญหาที่มักเกิดขึ้นในการแปลภาพพจน์ คือ ภาพพจน์ที่ใช้ในต้นฉบับมักไม่มีใช้ในภาษาฉบับแปล หรือไม่เป็นที่รู้จักของผู้อ่านฉบับแปล และไม่สามารถแปลโดยใช้ภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับได้ รวมทั้งไม่สามารถหาภาพพจน์ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกันมาใช้แทนได้ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเลือกใช้กลวิธีการแปลอื่น เช่น การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ เป็นต้น ซึ่งบางครั้งการเลือกใช้กลวิธีการแปลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบของภาษาและอรรถรสของเรื่อง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักแปลด้านบันเทิงคดีที่จะต้องเลือกใช้กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่สามารถสื่อความหมายตามต้นฉบับไปยังผู้อ่านฉบับแปลให้ได้ตรงหรือเทียบเท่ากับต้นฉบับมากที่สุด และต้องไม่ทำให้เนื้อเรื่องและอารมณ์ของเรื่องเสียไปด้วย นอกจากนี้ นักแปล โดยเฉพาะด้านบันเทิงคดี จำเป็นต้องมีความรู้ทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลเป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถเข้าใจและถ่ายทอดความหมายโดยตรงและความหมายแฝงในภาพพจน์ได้อย่างเทียบเคียงกัน ดังที่ เค.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (K.G.L. Barnwell, 1980: 101-122) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า การแปลภาพพจน์นั้นผู้แปลต้องเข้าใจความหมายที่แท้จริงของภาพพจน์ และวัตถุประสงค์ที่ต้นฉบับต้องการจะสื่อ ซึ่งส่วนใหญ่คือเพื่อขยายความให้ชัดเจนขึ้น เพื่อให้ข้อความนั้นจับใจผู้ฟัง หรือเพื่อถ่ายทอดอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด ด้วยเหตุนี้ นวนิยายแปลเรื่อง *โหด* และ *เหี้ยมไม่เจียม* จึงนับเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการแปลภาพพจน์ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางเบื้องต้นให้กับทั้งนักแปลด้านบันเทิงคดีและด้านอื่นๆ ตลอดจนผู้ที่สนใจงานแปลโดยทั่วไป

6.3 ข้อเสนอแนะ

การศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง *โหด* และ *เหี้ยมไม่เจียม* โดย สุวิทย์ ขาวปลอดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษาผลงานแปลของนักแปลท่านนี้ ซึ่งมีผลงานแปลที่น่าสนใจอื่นๆ อีกเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะเรื่อง *อาทิตย์ทมิฬ (Black Sunday)* และ *ฮันนิบาล (Hannibal)* ซึ่งเป็นผลงานของ โทมัส แฮร์ริส (Thomas Harris) ผู้แต่งนวนิยายทั้งสองเล่มที่นำมาศึกษาในงานวิจัยนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป เพื่อศึกษากลวิธีการแปลที่นักแปลท่านนี้ใช้ในงานแปลเล่มอื่นๆ ของเขาว่าใช้กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกันอย่างไร ดังต่อไปนี้

6.3.1 ศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเล่มอื่นที่แปลจากหนังสือที่ Thomas Harris เป็นผู้แต่ง เช่น เรื่อง *อาทิตย์ทมิฬ* และ *ฮันนิบาล* ที่แปลจากเรื่อง *Black Sunday* และ *Hannibal* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด รวมทั้งเรื่อง *เปิดตำนานฮันนิบาล* ที่แปลจากเรื่อง *Hannibal Rising* โดย นันทพร ปีเลย์

6.3.2 ศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเล่มอื่นๆ ของสุวิทย์ ขาวปลอด เช่น *เค็ดหัววีรบุรุษ (Patriot Games)* *เกมถึงเลือด (Timothy's Game)* *โรงแรมผีนรก (The Shining)* *เดอะ ลอสท์ เวิลด์ (The Lost World) 545* *เที่ยวบินนรก (Airframe)* *หักปีกอินทรี (Debt of Honor)* เป็นต้น

6.3.3 ศึกษาการแปลภาพพจน์ในสื่อประเภทอื่น เช่น ภาพยนตร์ สารคดี นิตยสาร ข่าว เป็นต้น

6.3.4 ศึกษาการแปลภาพพจน์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในนวนิยายหรือสื่อประเภทอื่น เช่น ภาพยนตร์ สารคดี นิตยสาร ข่าว เป็นต้น

การศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเรื่อง โหด และ เขียมไม่เจียบ โดย
สุวิทย์ ขาวปลอด

A STUDY OF TRANSLATING FIGURATIVE LANGUAGE IN THE THAI VERSIONS OF
RED DRAGON AND *THE SILENCE OF THE LAMBS* BY SUWIT KHAOPLOD

อาร์มภ์ เอี่ยมละออ 4936112 LCCD/M

ศศ.ม. (ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: สุขมาวดี ขำหิรัญ, M.A., สุจริตลักษณ์ ดีผดุง, Ph.D.,
กฤตยา อกนิษฐ์, M.A.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. ความสำคัญและที่มาของหัวข้อ

วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2531: 55-61) กล่าวว่าภาพพจน์มีอยู่ในทุกภาษา ความหมายของ
ภาพพจน์ต่างๆ เกิดจากการตกลงร่วมกันของชนชาติผู้ใช้ภาษานั้นๆ โดยที่ผู้คนในสังคมนั้นยอมรับ
และเข้าใจความหมายตรงกัน ส่วนในภาษาเองก็มีคำเปรียบเทียบบ่อยมากมาย ซึ่งคำเปรียบเทียบเหล่านี้
ได้ก่อให้เกิดปัญหาในการแปล ดังนั้น ผู้แปลจึงต้องทราบและเข้าใจถึงความคิดและค่านิยมทาง
วัฒนธรรมของชนชาติผู้ใช้ภาษาอังกฤษด้วย เพื่อให้ทราบถึงความหมายที่แท้จริงของการ
เปรียบเทียบ แล้วจึงพยายามหาการเปรียบเทียบที่มีความหมายเทียบเคียง และหลีกเลี่ยงการถ่ายทอด
อย่างตรงไปตรงมา

นอกจากนี้ วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2540: 107-108) ยังได้อธิบายว่าการใช้ภาพพจน์ใน
ภาษาอังกฤษ โดยเฉพาะคำอุปมาอุปไมยมีลักษณะคล้ายคลึงกับในภาษาไทย เพราะเป็นการเปรียบเทียบ
สิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่งว่าเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งเป็นการเน้นความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจอย่าง
ลึกซึ้ง หรือไม่ก็เป็นการแสดงอารมณ์ของผู้แต่งเอง โดยปกติแล้ว สิ่งที่เป็นหลักของอุปมาหรือการ
เปรียบเทียบควรจะเป็นสิ่งที่รู้จักกันดีทั่วไปว่ามีลักษณะอย่างไร แต่สิ่งต่างๆ ที่นำมาใช้ในคำอุปมาจน

เป็นเรื่องปกติแล้วนั้นอาจกลายเป็นสิ่งที่คนในสมัยต่อมาหรือสมัยปัจจุบันนี้ไม่รู้จัก ส่วนคำอุปมาที่เปรียบเทียบกับสิ่งที่อยู่ในธรรมชาติจะยังใช้อยู่ในทุกยุคทุกสมัย

การจะถ่ายทอดภาพพจน์จากภาษาหนึ่งไปสู่อีกภาษาหนึ่ง เพื่อให้ผู้อ่านได้รับอรรถรสของถ้อยคำและใจความได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์และน่าประทับใจนั้น จำเป็นต้องอาศัยความสามารถหลายอย่างของผู้แปล คือ ผู้แปลต้องมีความเชี่ยวชาญทั้งทางด้านฉบับและภาษาฉบับแปล มีความรอบรู้ลึกซึ้งในด้านเนื้อหาและวัฒนธรรม รวมทั้งมีศิลปะในการถ่ายทอดความหมายได้อย่างสละสลวย

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้เลือกที่จะศึกษาว่าการแปลภาพพจน์ในนวนิยายสมัยใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การศึกษาว่าผู้แปลมีกลวิธีในการแปลภาพพจน์อย่างไร เพื่อที่จะทำให้ผู้อ่านฉบับแปลสามารถเข้าใจและเห็นภาพได้ตามจินตนาการของผู้แต่ง รวมทั้งกลวิธีการแปลนั้นสามารถรักษาความหมายภาพพจน์ในต้นฉบับไว้ได้มากน้อยเพียงใด การแปลภาพพจน์ในงานวรรณกรรม ซึ่งก็คือการถ่ายทอดภาพหรือจินตนาการของผู้แต่งไปสู่ผู้อ่านฉบับแปลนี้ อาจถือได้ว่าเป็นการสื่อสารข้ามวัฒนธรรมรูปแบบหนึ่ง เนื่องจากภาพพจน์ที่อยู่ในต้นฉบับย่อมวางอยู่บนพื้นฐานของโครงสร้างทางภาษา ความรู้ ประสบการณ์ วัฒนธรรม รวมทั้งสิ่งแวดล้อมในสังคมปัจจุบันของผู้แต่งเอง

ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาการแปลภาพพจน์จากนวนิยายแปลเรื่อง *โทด และ เขี้ยวไม่เจียม* ซึ่งแปลจากนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* ของ Thomas Harris นวนิยายสองเล่มนี้เป็นนวนิยายแนวสืบสวนสอบสวนที่มีชื่อเสียงมาก นวนิยายสองเล่มนี้เป็นภาคต่อกัน แต่เรื่อง *The Silence of the Lambs* ประสบความสำเร็จมากกว่าเรื่อง *Red Dragon* ที่เป็นภาคแรก เนื่องจากได้รับสองรางวัลในปี ค.ศ. 1989 คือรางวัล Bram Stoker Award สาขานวนิยายยอดเยี่ยม และรางวัล Anthony Award สาขานวนิยายยอดเยี่ยมเช่นเดียวกัน รวมทั้งยังได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัล World Fantasy Award ในปีเดียวกัน ส่วนผู้แปลนวนิยายสองเล่มนี้เป็นภาษาไทย คือ สุวิทย์ ขาวปลอด ซึ่งถือว่าเป็นนักแปลที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่งของไทย จึงทำให้มีความน่าสนใจในการศึกษาวิธีการแปลภาพพจน์จากต้นฉบับลงสู่ฉบับแปลของนักแปลผู้นี้

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อจัดประเภทของภาพพจน์ในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* แต่งโดย Thomas Harris

2.2 เพื่อศึกษาวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง *โทด และ เขี้ยวไม่เจียม* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด ซึ่งแปลจากนวนิยายเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs*

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษานวนิยายเรื่อง *Red Dragon* (355 หน้า) และ *The Silence of the Lambs* (352 หน้า) ซึ่งแต่งโดย Thomas Harris ของ ฉบับตีพิมพ์ปี ค.ศ. 1993 โดยสำนักพิมพ์ Arrow Books

3.2 ผู้วิจัยศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลเรื่อง *โหด* (668 หน้า) โดยสำนักพิมพ์วารินทร์พับลิเคชั่น และ *เหยียดไม่เจียด* (398 หน้า) ฉบับตีพิมพ์ พ.ศ. 2544 โดยบริษัท นานามีบุ๊กส์ จำกัด ซึ่งทั้งสองเล่มแปลโดย สุวิทย์ ขาวปลอด

3.3 ในส่วนของการวิเคราะห์อุปสรรคในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะอุปสรรคสร้างสรรค์ (creative metaphor) แต่ไม่ศึกษาอุปสรรคสามัญ (conventional metaphor) ตามการแบ่งประเภทอุปสรรคของ Murray Knowles และ Rosamund Moon

4. วิธีดำเนินการวิจัย

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

4.1 การเก็บข้อมูล

4.1.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ดังนี้

4.1.1.1 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลของนักวิชาการด้านการแปล ทั้งนักวิชาการต่างประเทศและนักวิชาการไทย ได้แก่ เค.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (1980) ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522) สัจฉริวิ สายบัว (2542) และสิทธา พิณีภูวดล (2542)

4.1.1.2 ศึกษาคำนิยามและประเภทของภาพพจน์ของ ราชบัณฑิตยสถาน (2545) กาญจนา วิชญาปกรณ์ (2542) กุหลาบ มัตลิกะมาส (2529) ถนอม นวลโอเจริญ (2548) ดวงมน จิตรจางค์ (2541) ปรีชา ช่างขวัญยืน (2517) ชำนาญ รอดเหตุภัย (2522) ยิวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา (2542) เอ็ม. เอช. อาบรัมส์ (1996) เอ็ม. เอ็ม. ลิเบอร์แมนและอี.อี. ฟอสเตอร์ (1968) และเมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน (2006)

4.1.1.3 ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์ของ เค.จี.แอล. บาร์นเวลล์ (1980) ปีเตอร์ นิวมาร์ค (1981) เมอร์เรย์ โนว์เลส และโรซามุนด์ มูน (2006) วิทย์ ศิวะศรียานนท์ (2540) มณีรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา (2548) และสัจฉริวิ สายบัว (2542)

4.1.1.4 ศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการแปลภาพพจน์ของ ฌีววรรณ อนุศาสนนันท์ (2544) ศิริพรรณ สุวรรณาลัย (2546) ศิริจันทร์ ชันดี (2546) ศุภกาญจน์ ผาทอง (2544) และศุภกาญจน์ ผาทอง (2550)

4.1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากต้นฉบับและฉบับแปล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากต้นฉบับและฉบับแปล ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 อ่านต้นฉบับภาษาอังกฤษ โดยการอ่านครั้งแรกเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวม และอ่านครั้งที่สองเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาและความหมายของต้นฉบับ

ขั้นที่ 2 ตรวจสอบภาพพจน์ที่ปรากฏในต้นฉบับ โดยยึดตามคำนิยามและการแบ่งประเภทของเมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006)

ขั้นที่ 3 อ่านฉบับแปลโดยการอ่านครั้งแรกเพื่อให้เข้าใจเนื้อเรื่องโดยรวม และอ่านครั้งที่สองอย่างละเอียดเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาและความหมายของฉบับแปล

ขั้นที่ 4 ตรวจสอบภาพพจน์ที่ปรากฏในฉบับแปล โดยเปรียบเทียบกับภาพพจน์ที่พบในต้นฉบับ

ขั้นที่ 5 รวบรวมข้อมูลและบริบทที่เกี่ยวกับภาพพจน์ทั้งในต้นฉบับและฉบับแปล

4.1.3 การแบ่งประเภทข้อมูล

ผู้วิจัยได้แบ่งประเภทตัวอย่างภาพพจน์ที่พบในต้นฉบับและฉบับแปล โดยยึดตามคำนิยามและการแบ่งประเภทของเมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (Murray Knowles and Rosamund Moon) (2006) พบว่ามีภาพพจน์ทั้งหมด 4 ประเภท ดังนี้

1) อุปมา (simile) การเปรียบเทียบที่ชัดเจน โดยมีการใช้คำต่างๆ คือ “like” หรือ “as” หรือคำอื่นๆ ที่มีความหมายว่า “เหมือน” หรือ “คล้าย” เป็นการบ่งบอก

2) อุปลักษณ์ (metaphor) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เป็นไปตามตัวอักษร โดยมีความเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบหรือลักษณะเฉพาะ ซึ่งถ้าหากตีความตามตัวอักษรแล้วจะไม่มี ความหมาย เป็นไปไม่ได้ หรือไม่เป็นความจริง การเปรียบเทียบของอุปลักษณ์นี้จะมีความหมายที่บอกรับนัย ซึ่งภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์นี้จะเป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ Verb to be เช่น คำว่า “am” “is” “are” “was” “were” เป็นการบ่งบอก

3) บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การทำให้สิ่งที่ไม่มีชีวิตมีคุณสมบัติของมนุษย์ หรือสามารถทำกริยาอาการได้เหมือนมนุษย์หรือสิ่งมีชีวิต

4) นามนัย (metonymy) คือ ภาษาที่มีความหมายไม่เกินไปตามตัวอักษร ซึ่งเกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างส่วนย่อยกับส่วนทั้งหมด คำที่มีความว่าส่วนหนึ่งของบางสิ่งถูกใช้เพื่อหมายถึงส่วนทั้งหมด หรือส่วนทั้งหมดถูกใช้เพื่อหมายถึงบางสิ่งที่มีความเกี่ยวข้อง

ในส่วนของการวิเคราะห์ภาพพจน์ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์โดยการใช้สื่อเปรียบเทียบ (vehicle) เป็นตัวตั้งในการแบ่งเป็นประเภทย่อยตามการแบ่งประเด็นทางวัฒนธรรมสำหรับการแปลของยูจีน ไนดา (Eugene Nida, 1964: 90-100) 4 ประเภท คือ

1) วัฒนธรรมทางนิเวศวิทยา (Ecological culture) ได้แก่ สัตว์ พืช ภูมิศาสตร์ และฤดูกาล

2) วัฒนธรรมทางวัตถุ (Material culture) ได้แก่ กลุ่มเครื่องมือหรืออุปกรณ์ต่างๆ อาหาร สถานที่ และเครื่องแต่งกายหรือเครื่องประดับ

3) วัฒนธรรมทางสังคม (Social culture) ได้แก่ กีฬาหรือเกม พฤติกรรมของมนุษย์หรืออาชีพ และบุคคลที่มีชื่อเสียง

4) วัฒนธรรมทางศาสนา (Religious culture) ได้แก่ บุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับศาสนาคริสต์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์วิธีการแปลภาพพจน์ที่สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ดังต่อไปนี้

1. การแปลโดยใช้ภาพพจน์

1.1 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ คือ วิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลให้เป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับภาพพจน์ที่ใช้ในต้นฉบับ เช่น ถ้าหากในต้นฉบับเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ ในฉบับแปลก็เป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ เช่นเดียวกัน เป็นต้น

1.2 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น คือ วิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลให้เป็นภาพพจน์ประเภทอื่นที่ไม่ตรงกับภาพพจน์ที่ใช้ในต้นฉบับ เช่น ถ้าหากในต้นฉบับเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปลักษณ์ แต่ในฉบับแปลกลับเป็นการเปรียบเทียบด้วยอุปมาแทน เป็นต้น

2. การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ คือ วิธีการแปลภาพพจน์ในฉบับแปลด้วยภาษาธรรมดา หรือสำนวนที่เป็นการแปลเชิงอธิบายหรือเป็นการตีความหมายการเปรียบเทียบของภาพพจน์ที่ปรากฏอยู่ในต้นฉบับ

5. ผลการศึกษา

จากการศึกษาพบว่า ในเรื่อง *Red Dragon* และ *The Silence of the Lambs* มีการใช้ภาพพจน์ตามการแบ่งประเภทของ เมอร์เรย์ โนว์เลส และ โรซามุนด์ มูน (2006) ทั้งหมด 4 ประเภท คือ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และนามนัย ซึ่งมีการเปรียบเทียบกับสื่อเปรียบ (vehicle) ที่เป็นคำศัพท์ทางวัฒนธรรม 4 ประเภท คือ นิเวศวิทยา วัตถุ สังคม และศาสนา

จากการวิเคราะห์พบว่า กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่สุวิทย์ ขาวปลอดใช้ มีดังต่อไปนี้

1. การแปลโดยใช้ภาพพจน์ กลวิธีการแปลนี้แบ่งออกเป็น 2 กลวิธีการย่อย ดังต่อไปนี้

1.1 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับ เป็นกลวิธีการแปลที่พบมากที่สุด โดยมีการแปลอุปมาเป็นอุปมามากที่สุด ผู้แปลใช้วิธีการแปลโดยใช้ภาพพจน์ประเภทเดียวกับในต้นฉบับ ซึ่งสามารถถ่ายทอดความหมายและอารมณ์จากต้นฉบับได้อย่างครบถ้วน ทำให้ผู้อ่านฉบับแปลได้รับอรรถรสตรงตามต้นฉบับ

1.2 การแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น ผู้แปลใช้การแปลอุปลักษณ์เป็นภาพพจน์ประเภทอื่นมากที่สุด กลวิธีการแปลนี้ถูกใช้เมื่อภาพพจน์ที่อยู่ในต้นฉบับนั้นไม่เป็นที่รู้จักของคนไทยหรือไม่เป็นที่แพร่หลายในสังคมไทย ผู้แปลจึงเลือกใช้ภาพพจน์ชนิดอื่นที่มีความหมายเทียบเคียงได้มาใช้แทนในฉบับแปล

2. การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ ผู้แปลเลือกใช้วิธีการแปลนี้เมื่อความหมายของภาพพจน์ที่อยู่ในต้นฉบับไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านชาวไทย ดังนั้นผู้แปลจึงตีความหมายของภาพพจน์นั้นแล้วถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาธรรมดาหรือสำนวน ซึ่งไม่ได้เป็นการเปรียบเทียบในฉบับแปล โดยที่กลวิธีการแปลนี้มีการแปลอุปมาโดยไม่ใช้ภาพพจน์หรือการแปลเป็นภาษาธรรมดา มากที่สุด

นอกจากนี้ ผู้แปลยังได้ใช้การละไม่แปลในการแปลภาพพจน์บางส่วน โดยที่วิธีการนี้ใช้มากที่สุดกับภาพพจน์ประเภทอุปมา ซึ่งผู้แปลจะใช้วิธีการนี้เมื่อภาพพจน์ที่นำมาใช้เปรียบเทียบในต้นฉบับนั้นไม่เป็นที่รู้จักหรือไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านชาวไทย รวมทั้งไม่สามารถหาการเปรียบเทียบใดๆ ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงมาใช้ได้ ผู้แปลก็จะใช้วิธีการละไม่แปล

6. สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า สุวิทย์ ชาวปละดใช้กลวิธีการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งเป็นกลวิธีการแปลที่รักษาการเปรียบเทียบในต้นฉบับเอาไว้ อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยพบว่าบางครั้งการใช้กลวิธีนี้อาจทำให้ภาพพจน์ที่ถ่ายทอดออกมาในฉบับแปลไม่เป็นที่เข้าใจของผู้อ่าน เนื่องจากความแตกต่างด้านวัฒนธรรมระหว่างสังคมไทยกับสังคมตะวันตกในประเด็นต่างๆ คือ นิเวศวิทยา วัตถุ สังคม และศาสนา ในกรณีที่ผู้แปลไม่สามารถใช้กลวิธีการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับได้ เนื่องจากในต้นฉบับใช้ภาพพจน์ไม่เป็นที่คุ้นเคยของผู้อ่านชาวไทย ดังนั้นผู้แปลจึงแปลโดยใช้วิธีการแปลเป็นภาพพจน์ประเภทอื่น หรือการแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์โดยมุ่งเน้นความเข้าใจของผู้อ่านเป็นสำคัญ

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังพบอีกว่าเมื่อภาพพจน์ในต้นฉบับไม่เป็นที่รู้จักของผู้อ่านชาวไทย และไม่มีภาพพจน์ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงได้ ผู้แปลจึงใช้การละไม่แปล อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่ารูปแบบของภาพพจน์ที่ใช้บางส่วนรวมทั้งอรรถรสที่ผู้อ่านฉบับแปลจะได้รับอาจแตกต่างไปจากต้นฉบับบ้าง แต่ก็ไม่ส่งผลกระทบต่อเนื้อเรื่องและอารมณ์ของเรื่องโดยรวมแต่อย่างใด เนื่องจากกลวิธีการแปลภาพพจน์ที่ผู้แปลใช้นั้นสามารถถ่ายทอดความหมายของเนื้อเรื่องและภาพพจน์ได้ใกล้เคียงกับต้นฉบับ

จากการศึกษาในครั้งนี้พบว่า ผู้สนใจในด้านการแปลภาพพจน์สามารถนำกลวิธีการแปลประเภทต่างๆ ตลอดจนการแก้ปัญหาในการแปลของ สุวิทย์ ชาวปละด ไปประยุกต์ใช้กับการทำงานของตนเองได้ ปัญหาที่มักเกิดขึ้นในการแปลภาพพจน์ คือ ภาพพจน์ที่ใช้ในต้นฉบับมักไม่มีใช้ในภาษาฉบับแปล หรือไม่เป็นที่รู้จักของผู้อ่านฉบับแปล และไม่สามารถแปลโดยใช้ภาพพจน์ประเภทเดียวกับต้นฉบับได้ รวมทั้งไม่สามารถหาภาพพจน์ในภาษาไทยที่มีความหมายเทียบเคียงกันมาใช้แทนได้ ผู้แปลจึงจำเป็นต้องเลือกใช้กลวิธีการแปลอื่น เช่น การแปลโดยไม่ใช้ภาพพจน์ เป็นต้น ซึ่งบางครั้งการเลือกใช้กลวิธีการแปลดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อรูปแบบของภาษาและอรรถรสของเรื่อง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของนักแปลด้านบันเทิงคดีที่จะต้องเลือกใช้กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่สามารถสื่อความหมายตามต้นฉบับไปยังผู้อ่านฉบับแปลให้ได้ตรงหรือเทียบเท่ากับต้นฉบับมากที่สุด และต้องไม่ทำให้เนื้อเรื่องและอารมณ์ของเรื่องเสียไปด้วย นอกจากนี้ นักแปล โดยเฉพาะด้านบันเทิงคดี จำเป็นต้องมีความรู้ทั้งในภาษาต้นฉบับและภาษาฉบับแปลเป็นอย่างดี เพื่อที่จะสามารถเข้าใจและถ่ายทอดความหมายโดยตรงและความหมายแฝงในภาพพจน์ได้อย่างเทียบเคียงกัน นวนิยายแปลเรื่อง *โหด และ เขี้ยมไม่เจียบ* นี้ นับเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับการแปลภาพพจน์ ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางเบื้องต้นให้กับทั้งนักแปลด้านบันเทิงคดีและด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผู้ที่สนใจงานแปลโดยทั่วไป

7. ข้อเสนอแนะ

การศึกษากลวิธีการแปลภาพพจน์ในนวนิยายเรื่องแปลเรื่อง โทค และ *เหยี่ยวไม่เจียบ* โดยสุวิทย์ ขาวปลอดนี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งของการศึกษางานของนักแปลท่านนี้ ซึ่งมีผลงานแปลที่น่าสนใจอื่นๆ อีกหลายเรื่อง โดยเฉพาะเรื่อง *อาทิตย์ทมิฬ (Black Sunday)* และ *ฮันนิบาล (Hannibal)* ซึ่งเป็นผลงานของ โทมัส แฮร์ริส (Thomas Harris) ผู้แต่งนวนิยายทั้งสองเล่มที่นำมาศึกษาในครั้งนี้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป เพื่อศึกษากลวิธีการแปลที่ผู้แปลใช้ในงานแปลเล่มอื่นๆ ของเขาว่าใช้กลวิธีการแปลภาพพจน์ที่เหมือนกันหรือแตกต่างกัน ดังต่อไปนี้

7.1 ศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเล่มอื่นที่แปลจากหนังสือที่ Thomas Harris เป็นผู้แต่ง เช่น เรื่อง *อาทิตย์ทมิฬ* และ *ฮันนิบาล* ที่แปลจากเรื่อง *Black Sunday* และ *Hannibal* โดยสุวิทย์ ขาวปลอด รวมทั้งเรื่อง เรื่อง *เปิดตำนานฮันนิบาล* ที่แปลจากเรื่อง *Hannibal Rising* โดย นันทพร ปีเลย์

7.2 ศึกษาการแปลภาพพจน์ในนวนิยายแปลฉบับภาษาไทยเล่มอื่นๆ ของสุวิทย์ ขาวปลอด เช่น *เด็คหัววีรบุรุษ (Patriot Games)* *เกมถึงเลือด (Timothy's Game)* *โรงแรมผีรอก (The Shining)* *เดอะ ลอสท์ เวิลด์ (The Lost World) 545* *เที่ยวบินรอก (Airframe)* *หักปีกอินทรี (Debt of Honor)* เป็นต้น

7.3 ศึกษาการแปลภาพพจน์ในสื่อประเภทอื่น เช่น ภาพยนตร์ สารคดี นิตยสาร ข่าว เป็นต้น

7.4 ศึกษาการแปลภาพพจน์จากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในนวนิยายหรือสื่อประเภทอื่น เช่น ภาพยนตร์ สารคดี นิตยสาร ข่าว เป็นต้น

A STUDY OF TRANSLATING FIGURATIVE LANGUAGE IN THE THAI VERSIONS OF *RED DRAGON* AND *THE SILENCE OF THE LAMBS* BY SUWIT KHAOPLOD

ARAM IAMLAOR 4936112 LCCD/M

M.A. (LANGUAGE AND CULTURE FOR COMMUNICATION AND DEVELOPMENT)

THESIS ADVISORY COMMITTEE : SUKUMA-VADEE KHAMHIRAN, M.A., SUJARITLAK DEEPADUNG, Ph.D., KRITTAYA AKANISDHA, M.A.

EXTENDED SUMMARY

1. Introduction

Wit Siwasariyanon (1988: 55-61) mentions that figurative language exists in every language. Meanings of figurative language have been created from mutual agreement of people who use the language. Therefore, people in the society accept and understand their meanings. Mostly, there are many comparisons in language; however, they make difficulty for translation. So a translator needs to know and understand real meanings of comparisons, and to find a suitable comparison and avoid translating straightforwardly.

In addition, Wit Siwasariyanon (1997: 107-108) also states that English figurative language, especially simile, is similar to Thai figurative language. This is because both English and Thai similes compare one thing with another thing to show identicalness or similarity which is emphasized to make the readers understand deeply, or it is showing emotion of the writer. Normally, simile or comparison should be a simple thing, but a comparison of simple things may not be known to people in a different culture. However, comparison of things in nature still exists in every time.

In translating figurative language from one language to another to give the readers the same flavor of words and meanings, and impression, a translator needs various skills. A translator needs to have a command of both languages, to understand content and culture, and be able to translate the meaning accurately, appropriately, and naturally.

For this reason, the researcher has chosen to study figurative language in modern novels to find the technique that the translator uses in translating to make the readers understand and see the same picture as the writer, and to see how much the technique can maintain the meanings of figurative language from the original version. Translating figurative language from a novel which is sending an image or the imagination of the writer to readers of the translated version can be regarded as a kind of cross-cultural communication, since figurative language in the original version is based on the structure of language, knowledge, experience, culture, and environment in the society of the writer.

In this study, the researcher has chosen to study the technique of translating figurative language in two translated novels – *Hod* and *Hiam Mai Ngiab* which were translated from *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs* by Thomas Harris. The two sequel novels are horror/crime novels which are about FBI agents trying to catch serial killers. *The Silence of the Lambs* is more successful than *Red Dragon*, the first sequel, for it won the 1988 Bram Stoker Award for Best Novel and Anthony Award for Best Novel, and was nominated for the 1989 World Fantasy Award. Besides, these two novels have been translated into Thai by Suwit Khaoplod, one of the most famous Thai translators. Therefore, it is even more interesting to study his techniques of translating figurative language.

2. Objectives

2.1 To categorize figurative language in *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs* by Thomas Harris.

2.2 To study the technique of translating figurative language in *Hod* and *Hiam Mai Ngiab* by Suwit Khaoplod which were translated from *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs*.

3. Scope of the study

3.1 In this study, the researcher studied *Red Dragon* (355 pages) and *The Silence of the Lambs* (352 pages) by Thomas Harris which were published in 1993 by Arrow Books.

3.2 The researcher studied Suwit Khaoplod's technique of translating figurative language in *Hod* (668 pages) which was published by Warin Publication, and *Hiam Mai Ngiab* (398 pages) which was published in 2001 by Nanmee Books.

3.3 The analysis covers only creative metaphor as categorized by Murray Knowles and Rosamund Moon. Conventional metaphor is not included.

4. Methods

This thesis is a qualitative research, using the following methodology:

4.1 Data Collection

4.1.1 Collection of related concepts and theories

Related concepts and theories have been collected from the following sources:

4.1.1.1 Study concepts and theories about translation of foreign and Thai academics as follows; K.G.L. Barnwell (1980), Chumnan Rodhetphai (1979), Sunchawee Saibua (1998), and Sittha Piniyapuwadol (1998)

4.1.1.2 Study definitions and category of figurative language of the Royal Institute (2002), Kanchana Witchayapakorn (1999), Kularb Mullikamas (1986), Thanomnau Ochalern (2005), Duangmom Chitchumnong (1998), Preecha Changkwanyuen (1974), Chumnan Rodhetphai (1979), Yuwapha Chaisilwatthana (1999), M.H. Abrams (1996), M.M. Liberman and E.E. Foster (1968), and Murray Knowles and Rosamund Moon (2006).

4.1.1.3 Study concepts and theories about translating figurative language of K.G.L. Barnwell (1980), Peter Newmark (1981), Murray Knowles and Rosamund Moon (2006), Wit Siwasariyanon (1997), Maneerat Sawasdiwat Na Ayutthaya (2005), and Sunchawee Saibua (1999).

4.1.1.4 Study related studies about translating figurative language of Nutthaporn Decha (2006), Nattawan Anusassananun (2001), Siriphan

Suwannarai (2003), Sirichan Khuntee (2003), Suphakan Phathong (2001), and Suphakan Phathong (2007).

4.1.2 Collection of data from the original versions and the translated versions

Data from the original and the translated versions have been obtained as follows:

First: The researcher read the English versions twice, first time to understand the whole story, and then read to understand content and meaning in the original versions.

Second: Figurative language from the original versions have been categorized according to the definition of Murray Knowles and Rosamund Moon (2006).

Third: Then, the researcher read the Thai versions twice, first time to understand the whole story, and then read to understand content and meaning in the Thai versions.

Fourth: Find out figurative language in the Thai version as found in the English version.

Fifth: Compare the two versions of figurative language to identify the translation technique.

4.1.3 Categorization of data

Samples of figurative language as found in the original and translated versions have been categorized according to the definition and categorization of Murray Knowles and Rosamund Moon (2006). The figurative language can be categorized into 4 categories as follows:

1) **Simile** is an explicit comparison. It is introduced or signaled by words such as ‘like’, ‘as’, ‘compare’, ‘resemble’, etc.

2) **Metaphor** is non-literal language that involves some kind of comparison or identification: if interpreted literally, they would be nonsensical, impossible, or untrue. The comparison in a metaphor is implicit. Metaphor is a comparison that used verb to be (i.e. ‘am’, ‘is’, ‘are’, ‘was’, and ‘were’) as a signal.

3) **Personification** is where something inanimate is treated as if it has human qualities or is capable of human actions.

4) **Metonymy** is a non-literal language that involves part-and-whole relations and associations. The word for a part of something is used to refer to the whole, or else the whole is referred to in terms of something associated with it.

In the figurative language analysis part, the researcher would analyze by using vehicle to categorize according to the cultural issues for translation of Eugene Nida (1964: 90-100) that can be separated into 5 categories. However, the researcher would use only 4 categories as follows:

- 1) Ecological culture – animal, plant, geography, and season.
- 2) Material culture – tool/equipment, food, places, and garment/decoration.
- 3) Social culture – sport/game, human behavior/career, and famous people.
- 4) Religious culture – people who relate to Christianity.

4.2 Data Analysis

Suwit Khaoplod's technique for translating figurative language has been analyzed as follows:

1. Translating into figurative language – this technique is divided into two sub-categories as follows;

1.1 Translating into the same category of figurative language, that is, figurative language in the translated version is the same category in the original version. For example, if the original version uses metaphor in a comparison, metaphor is used in the translated version as well.

1.2 Translating into a different category of figurative language, that is, the figurative language in the translated version is in a different category in the original version. For example, if the original version uses metaphor in a comparison, a simile might be used in the translated version instead.

2. Translating into non-figurative language, that is, the figurative language in English has been translated into non-figurative language in the Thai version by using normal language to explain or interpret the figurative language in the original version.

5. Results

In this research, four categories of figurative language are found and to be used in *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs*. They are simile, metaphor, personification and metonymy. However, vehicles used in simile and metaphor are of four categories of cultural words, namely: ecological, material, social, and religious words. They were compared in order to study the translation techniques.

In translating the figurative language in *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs*, the following techniques of Suwit Khaoplod have been employed;

5.1 Translating into figurative language – this technique has been classified into two sub-categories as follows;

5.1.1 Translating into the same category of figurative language – this technique is the most commonly found. Most of the data found in this category is translating simile into simile. The translator translated English figurative language into Thai by using the same kind of figurative language with an equivalent meaning. For example, a simile is kept as a simile but may not be in the same literal form.

5.1.2 Translating into different a kind of figurative language – the translator used this technique when the English figurative language used as comparison is unfamiliar to Thai readers. In such cases, he used another category of figurative language which has the same meaning. For example, the translator translated simile into metaphor, metaphor into simile, personification into simile. Most of the data in this category of translation technique is translating metaphor into different categories of figurative language.

5.2 Translating into non-figurative language – the translator used this technique when an English figurative language used as comparison is unfamiliar to Thai readers, so he interpreted its meaning, and then conveyed it by normal language which is not in a comparison form. Most data in this category of translation technique is translating simile into non-figurative language.

In addition, the translator also omitted some figurative language in the Thai version. This technique was used when the English figurative language is unfamiliar and difficult to understand for Thai readers, and there is no equivalent comparison in Thai language.

6. Conclusion

It was found that in the translated versions of *Red Dragon* and *The Silence of the Lambs*, Suwit Khaoplod has used several techniques to convey and maintain the meaning and tone of the English figurative language. He uses equivalent form of figurative language, so that the translated version is easy to understand. The most commonly used translation technique is translating into the same kind of figurative language. However, it was found that the translator also omitted some figurative language to make the Thai version more comprehensible to Thai readers without seriously affecting the meaning in the original version.

In terms of solution to the problems in figurative language translation, it is obvious that Suwit's goal for the translated version is readers' understanding. Since there are some cultural differences between Thai and Western culture (e.g. ecological culture, material culture, social culture, and religious culture), the translator has solved such problems by translating into figurative language which is a familiar comparison in the translated version as previously specified, so that it is easy to understand and convey a meaning that is equivalent to the original version.

Since Suwit Khaoplod is a famous translator, most figurative language in his translated version has equivalent form and meaning to the original version, so *Hod* and *Hiam Mai Ngiab* are well accepted by Thai readers, despite some cultural differences between the original and translated versions.

7. Recommendation for further study

The study of techniques for translating figurative language in translated novels, *Hod* and *Hiam Mai Ngiab* by Suwit Khaoplod is only a part of the study of works by this translator who has many interesting translated works. Of note are *Arthithamin (Black Sunday)* and *Hannibal (Hannibal)* written by Thomas Harris who wrote the two novels which were studied in this research. Therefore, the researcher suggests topics for further study on techniques of translating figurative language as follows;

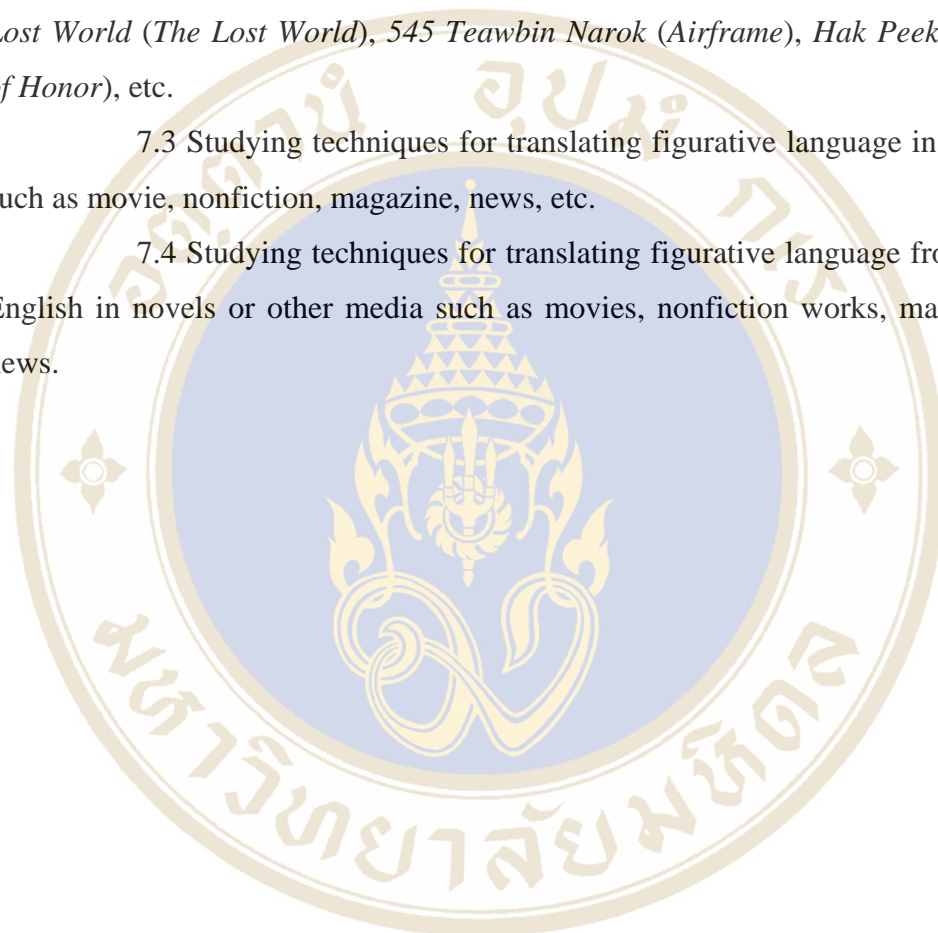
7.1 Studying techniques for translating figurative language in other translated novels written by Thomas Harris such as *Arthithamin* and *Hannibal* which were translated from *Black Sunday* and *Hannibal* by Suwit Khaoplod, and also

Perdtamnan Hannibal which was translated from *Hannibal Rising* by Nunthaporn Peelay.

7.2 Studying techniques for translating figurative language in other translated novels by Suwit Khaoplod such as *Ded Hua Weeraburut (Patriot Games)*, *Game Theung Loud (Timothy's Game)*, *Rong Ram Phee Narok (The Shining)*, *The Lost World (The Lost World)*, *545 Teawbin Narok (Airframe)*, *Hak Peek Insee (Debt of Honor)*, etc.

7.3 Studying techniques for translating figurative language in other media such as movie, nonfiction, magazine, news, etc.

7.4 Studying techniques for translating figurative language from Thai into English in novels or other media such as movies, nonfiction works, magazines, and news.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กาญจนา วิชญาปกรณ์. (2542). *แนวทางการวิจัยวรรณคดี*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2529). *วรรณคดีวิจารณ์*. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชำนาญ รอดเหตุภัย. (2522). *สัมมนาการใช้ภาษาไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ดวงมน จิตรจำนงค์. (2541). *สุนทรียภาพในภาษาไทย*. กรุงเทพฯ: ศยาม.
- ณัฐวรรณ อนุศาสนนันท์. (2544). *กลวิธีการแปลเรื่องโรเมโอและจูเลียต บทพระราชนิพนธ์แปลในพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ถนอมนวล โอเจริญ. (2548). *การแปลนวนิยายเรื่อง “แวร์เธอร์ธอม” เป็นไทย: กรณีศึกษากระบวนการแปลและปัญหาในการแปลงานร้อยแก้วเยอรมันเป็นไทย*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่งานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา ช่างขวัญยืน. (2517). *พื้นฐานของการใช้ภาษา*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- มนิรัตน์ สวัสดิวัฒน์ ณ อยุธยา. (2548). *การแปล: หลักการและการวิเคราะห์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ยุวพาส์ ชัยศิลป์วัฒนา. (2542). *ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดี*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2545). *พจนานุกรมศัพท์วรรณกรรม: อังกฤษ - ไทย*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.
- วิทย์ ศิวะศรียานนท์. (2531). *คนไทยกับภาษาอังกฤษ*. กรุงเทพฯ: ปาณยา.
- _____. (2540). *สำนวนภาษาอังกฤษน่ารู้ (ฉบับพิมพ์ที่ 5)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: วิทยพัฒน์.
- สัญญาวี สายบัว. (2542). *หลักการแปล*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

- สิทธิฯ พินิจภูวดล. (2532). “การแปลสำนวนและคำเปรียบเทียบ” ใน *จากภาษาต่างประเทศสู่ภาษาไทย* (อนุสรณ์เนื่องในงานพระราชทานเพลิงศพนายเฮง เกษมเศรษฐ), 31-37.
- _____. (2542). *คู่มือนักแปลมืออาชีพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- สุวิทย์ ขาวปลอด. (2544). *เหี้ยมไม่เจียม*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นานมีบุ๊คส์.
- _____. โหด. วารินทร์พับลิเคชั่น.
- ศิริพรรณ สุวรรณาลัย. (2546). *กลวิธีการแปลภาษาภาพพจน์ในพระราชนิพนธ์แปลเรื่อง เวนิสวามิข*. วิทยาลัยปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาชนบท บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศุภกานูจน์ ผาทอง. (2550). *กลวิธีการแปลภาษาพจน์ในนวนิยายแปลเรื่องกามนิด*. ภาควิชาภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภาษาอังกฤษ

- Abrams, M.H. (1999). *A Glossary of Literary Terms*. The United States of America: Harcourt Brace College Publishers.
- Barnwell, K.G.L. (1980). *Introduction to Semantics and Translation*. England: Summer Institute of Linguistics, Horsleys Green.
- Decha, N. (2006). *Bridging Linguistic and Cultural Gaps in Translating the Being Thai Column in Kinnaree Magazine from Thai into English*. M.A. Thesis in Language and Culture for Communication and Development, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Dobrzyńska, T. (1995). Translating metaphor: Problems of meaning. *Journal of Pragmatics*, 24, 596-604.
- Harris, T. (1993). *Red Dragon*. Berlin: Elsnerdruck.
- _____. (1999). *The Silence of the Lambs*. Berlin: Elsnerdruck.
- Khantee, S. (2003). *Figurative Language in the Vietnamese Poem, Truyen Kieu*. M.A. Thesis in Language and Communication and Development, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.
- Knowles, M. & Moon, R. (2006). *Introducing Metaphor*. New York: Routledge.

Lieberman, M.M. & Foster, E.E. (1968). *A Modern Lexicon of Literary Terms*. Scott, Foresman and Company.

Newmark, P. (1981). *Approaches to Translation*. Oxford, Great Britain: Pergamon Press.

Nida, E.A. (1964). Linguistic and Ethnology in Translation Problems. In Dell Hymes (Ed.), *Language in Culture and Society: A reader in Linguistics and Anthropology*. New York: Harper and Row.

Pathong, S. (2004). *Translation of Speeches from Thai to English*. M.A. Thesis in Language and Culture for Communication and Development, Faculty of Graduate Studies, Mahidol University.

เว็บไซต์

Asclepias. <http://en.wikipedia.org/wiki/Asclepias>. (01/09/09).

Battle of Shiloh. http://en.wikipedia.org/wiki/Battle_of_Shiloh. (01/09/09).

Bloodhound. <http://en.wikipedia.org/wiki/Bloodhound>. (01/09/09).

Breadstick. <http://en.wikipedia.org/wiki/Breadstick>. (01/09/09).

John the Baptist. http://en.wikipedia.org/wiki/John_the_Baptist. (01/09/09).

Korean War. http://en.wikipedia.org/wiki/Korean_war. (01/09/09).

Nepeta. <http://en.wikipedia.org/wiki/Catnip>. (01/09/09).

Pablo Picasso. <http://en.wikipedia.org/wiki/Picasso>. (01/09/09).

Rat-baiting. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rat-baiting>. (01/09/09).

William Beaumont. http://en.wikipedia.org/wiki/William_Beaumont. (01/09/09).

X-ray computed tomography. http://en.wikipedia.org/wiki/X-ray_computed_tomography.

(01/09/09).

ประวัติผู้เขียน

โทมัส แฮร์ริส (Thomas Harris) เป็นนักเขียนนวนิยายชาวอเมริกัน เกิดเมื่อวันที่ 11 เมษายน ปี ค.ศ. 1940 ที่เมืองแจ็กสัน ในรัฐเทนเนสซี จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เอกภาษาอังกฤษ จากมหาวิทยาลัยเบย์เลอร์ ในเมืองวาโค รัฐเท็กซัส ในขณะที่อยู่ในมหาวิทยาลัย เขาทำงานเป็นนักข่าวให้กับหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นอีกด้วย ปี ค.ศ. 1968 เขาย้ายไปอยู่นิวเจอร์ก เพื่อทำงานให้กับสำนักข่าว เอพี เขาเขียนนวนิยายเล่มแรกในปี ค.ศ. 1975 เรื่อง *Black Sunday* และตามมาด้วยผลงานอีก 4 เล่ม คือ *Red Dragon* (1981), *The Silence of the Lambs* (1988), *Hannibal* (1999) และ *Hannibal Rising* (2006) ซึ่งผลงานของเขาทุกเล่มได้ถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ทั้งหมด ผลงานเล่มที่มีชื่อเสียงที่สุดของโทมัส แฮร์ริส คือ *The Silence of the Lambs* ซึ่งถูกนำมาสร้างเป็นภาพยนตร์ นักแสดงสองคนที่ได้รับบทสำคัญในเรื่องนี้ คือ จอดี ฟอสเตอร์ (Jodie Foster) ซึ่งรับบทเป็นคลาริช สตาร์ลิ่งและ แอนโทนี ฮอปกินส์ (Anthony Hopkins) ซึ่งรับบทเป็นดอกเตอร์ฮันนิบาล เล็กเตอร์ ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้รับรางวัลออสการ์ถึง 5 รางวัล ในปี ค.ศ. 1991 คือ 1) ภาพยนตร์ยอดเยี่ยม 2) ผู้กำกับยอดเยี่ยม 3) บทภาพยนตร์ยอดเยี่ยม 4) นักแสดงนำชายยอดเยี่ยม และ 5) นักแสดงนำหญิงยอดเยี่ยม

ประวัติผู้แปล

สุวิทย์ ขาวปลอดจบการศึกษาจากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จังหวัดสงขลา (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยทักษิณ) เริ่มเข้าสู่วงการแปลเมื่อ พ.ศ. 2523 โดยทดลองแปลหนังสือแล้วเข้ามาติดต่อสำนักพิมพ์ในกรุงเทพฯ และได้รับการตีพิมพ์เป็นผลสำเร็จ คือเรื่อง *ฤกษ์เพชฌฆาต (The Deadly Messiah)* จากนั้นมา สุวิทย์ ขาวปลอดได้แปลนวนิยาย โดยเฉพาะนวนิยายขายดีแนวสืบสวน อาชญากรรม แนววิทยาศาสตร์ และเรื่องตื่นเต้นเขย่าขวัญ จนเริ่มเป็นที่รู้จักในวงการการแปลนวนิยาย ซึ่งผลงานแปลของเขาเป็นเรื่องของนักเขียนชื่อดังระดับเบสต์เซลเลอร์ เช่น ทอม แคลนซี (Tom Clancy) สตีเฟ่น คิง (Stephen King) ไมเคิล ไครซ์ตัน (Michael Crichton) ดิน คูนซ์ (Dean Koontz) โรเบิร์ต ลัดลัม (Robert Ludlum) โรบิน คูก (Robin Cook) อกาธา คริสตี (Agatha Christie) และโทมัส แฮร์ริส (Thomas Harris) เป็นต้น ปัจจุบัน สุวิทย์ ขาวปลอดเป็นเจ้าของสำนักพิมพ์วรรณวิภา ซึ่งเขาเป็นผู้พิมพ์งานของตนเองและดำเนินกิจการโดยใช้ระบบสมัครเป็นสมาชิกของผู้อ่านประจำ ไม่ได้วางขายตามร้านหนังสือทั่วไป โดยเมื่อหนังสือเล่มใหม่ตีพิมพ์เสร็จแล้วก็จะจัดส่งให้สมาชิก ส่วนผู้อ่านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสามารถซื้อได้ที่ร้าน นายอินทร์บางสาขา และตามงานหนังสือต่างๆ

รายชื่อผลงานแปลของสุวิทย์ ขาวปลอด

1. *สุ่มหัวสืบ (ชมรมนารีฆาตกรรม)* แปลจาก *1st to Die* ของ James Patterson
2. *บิวอิก 8* แปลจาก *A Buick 8* ของ Stephen King
3. *เกมรักหักเหลี่ยม* แปลจาก *A Dangerous Fortune* ของ Ken Follett
4. *พินัยกรรมอันตราย* แปลจาก *A Matter of Honour* ของ Jeffery Archer
5. *ลีลาศมรณะ* แปลจาก *A Novel* ของ Mary Higgins Clark
6. *แผนพลอยชั่ว* แปลจาก *A Simple Plan* ของ Scott Smith
7. *แรงอาฆาต* แปลจาก *Accursed* ของ Guy N. Smith
8. *545 เที่ยวบินนรก* แปลจาก *Airframe* ของ Michael Crichton
9. *เงื่อนตาย* แปลจาก *All Around the Town* ของ Mary Higgins Clark
10. *นัดมรณะ* แปลจาก *Appointment with Death* ของ Agatha Christie
11. *ปริศนาแอตแลนติส* แปลจาก *Atlantic Found* ของ Clive Cussler

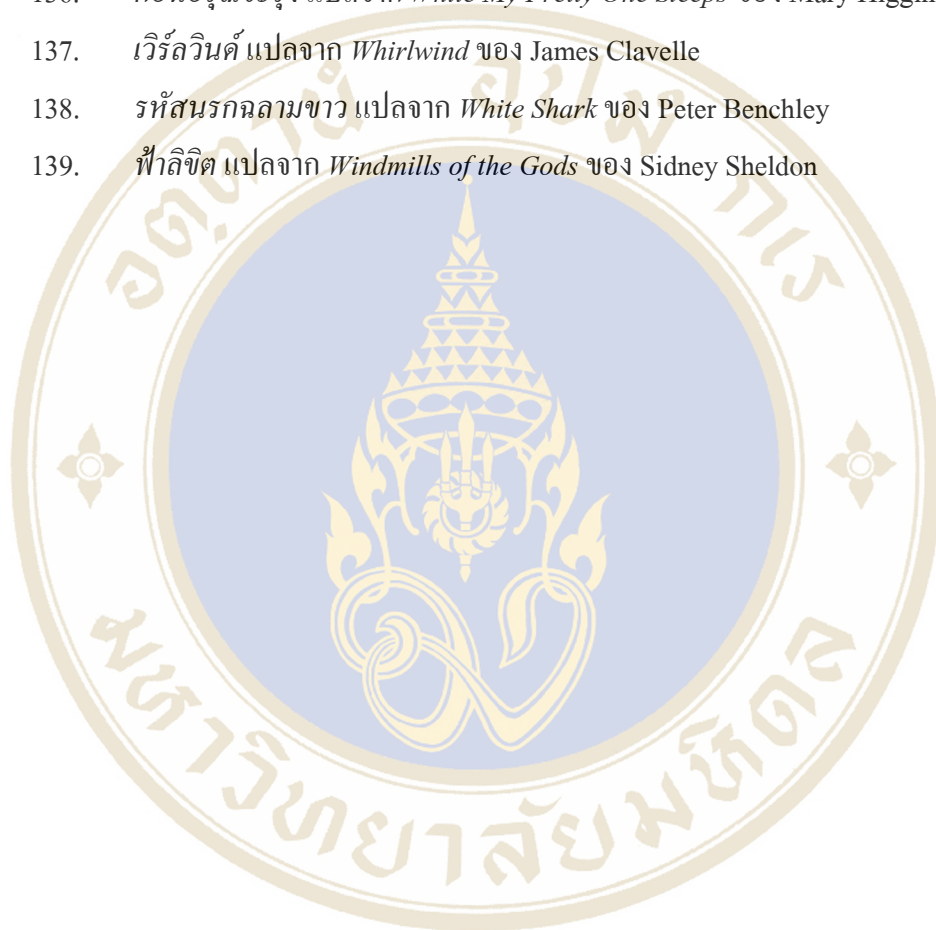
12. บ้านวิญญาณพะวง แปลจาก *Bag of Bones* ของ Stephen King
13. ใต้จันทร์มุกดา แปลจาก *Beneath an Opal Moon* ของ Eric Von Lustbader
14. อาทิตย์ทมิฬ แปลจาก *Black Sunday* ของ Thomas Harris
15. มรสุมโลหิต แปลจาก *Blood Storm* ของ Collin Forbes
16. คี้นวิญญาณเพชรฆาต แปลจาก *Burnt Sienna* ของ David Morrell
17. หลั่งเลือดบาบิโลน แปลจาก *By the River of Babylon* ของ Nelson De Mille
18. แผนชิงฟ้า แปลจาก *Cardinal of The Kremlin* ของ Tom Clancy
19. คี้นนรก แปลจาก *Carrie* ของ Stephen King
20. เคลียร์แล้วลุยเจ็บปวด แปลจาก *Clear and Present Danger* ของ Tom Clancy
21. คีตรูในเงามืด แปลจาก *Code to Zero* ของ Ken Follett
22. อยู่ฝ่าฝันอันตราย แปลจาก *Cold Fire* ของ Dean R. Koontz
23. โรงแรมมหากาฬ แปลจาก *Creepers* ของ David Morrell
24. สวดยุ้นรอก แปลจาก *Criminal Intent* ของ Sidney Sheldon
25. คุโจ แปลจาก *Cujo* ของ Stephen King
26. ไสยดำ แปลจาก *Darkfall* ของ Dean R. Koontz
27. ความมืด แปลจาก *Darkness* ของ John Saul
28. นรกวาตีกัน แปลจาก *Day of Confession* ของ Allan Folsom
29. หักปีกอินทรี แปลจาก *Debt of Honor* ของ Tom Clancy
30. เดิมพันชีวิต แปลจาก *Disclosure* ของ Michael Crichton
31. ภาพซ้อนซ้อนอำมหิต แปลจาก *Double Image* ของ David Morrell
32. มนุษย์วิปริต / ไร้อัลลิ่งกินถิ่น แปลจาก *Eaters of the Dead* ของ Michael Crichton
33. คี้นเหตุโหด แปลจาก *Endless Night* ของ Agatha Christie
34. ข้าราชการฆาตกรรม เล่ม 1,2 แปลจาก *Executive Orders* ของ Tom Clancy
35. ปริศนาภาพเขียนสะท้อนโลก แปลจาก *False Impression* ของ Jeffery Archer
36. นาคกรมมหากาฬ แปลจาก *Floating City* ของ Eric Von Lustbader
37. จากสุสานนิรนาม แปลจาก *From Potter's Field* ของ Patricia Cornwell
38. เกรมลิน ปีศาจน้อย แปลจาก *Gremlins* ของ Chris Columbus
39. ฮันนิบาล แปลจาก *Hannibal* ของ Thomas Harris
40. อมตะ แปลจาก *Heads* ของ David Osborn
41. สัญญาหมาประหลาด แปลจาก *Holcroft Covenant* ของ Robert Ludlum

42. แอตแลนติกเลือด แปลจาก *Iceberg* ของ Clive Cussler
43. พยาบาท แปลจาก *If Tomorrow Comes* ของ Sidney Sheldon
44. สืบสยอง แปลจาก *I'll Be Seeing You* ของ Mary Higgins Clark
45. อินเดียน่า โจนส์ วิหารมรณะ แปลจาก *Indian Jones* ของ George Lucas and James Katn
46. อิท เล่ม 1,2 แปลจาก *It* ของ Stephen King
47. ไกโซ แปลจาก *Kaisho* ของ Eric Von Lustbader
48. เคน & อาเบล แปลจาก *Kane & Abel* ของ Jeffery Archer
49. กิงเร้ท แปลจาก *King Rat* ของ James Clavelle
50. อำมหิต แปลจาก *Malefactor* ของ Robin Cook
51. จ้าวชีวิต แปลจาก *Master of the Game* ของ Sidney Sheldon
52. เมย์เดย์! แปลจาก *Mayday!* ของ Clive Cussler
53. ปมปริศนา แปลจาก *McNally's Puzzle* ของ Lawrence Sanders
54. ปมฆาตกรรม แปลจาก *McNally's Trial* ของ Lawrence Sanders
55. รอยพยาบาท แปลจาก *Memories of Night* ของ Sidney Sheldon
56. วิปลาศ แปลจาก *Mindbend* ของ Robin Cook
57. ผวา! แปลจาก *Moon* ของ James Herbert
58. ความตายได้แสงจันทร์ แปลจาก *Moonlight Becomes You* ของ Mary Higgins Clark
59. ตรวจแล้วตาย แปลจาก *Mortal Fear* ของ Robin Cook
60. ปิรามิดมหากาฬ แปลจาก *Name of the Beast* ของ Daniel Easterman
61. คืนแห่งฝันสยอง แปลจาก *Nightmares & Dreamscapes* ของ Stephen King
62. พระเจ้าเพื่อนรัก แปลจาก *Oh! God* ของ Avery Corman
63. โอเมน (ภาคสมบูรณ) แปลจาก *Omen* ของ Gordon McGill
64. กฎหี้ม-คนโทด แปลจาก *Omerta* ของ Mario Puso
65. โอนิ แปลจาก *Oni* ของ Marc Olden
66. อันตราย แปลจาก *Outbreak* ของ Robin Cook
67. แปซิฟิกเดือด แปลจาก *Pacific Vortex* ของ Clive Cussler
68. เต็ดหัววีรบุรุษ แปลจาก *Patriot Games* ของ Tom Clancy
69. สาวน้อย 100 1/2 ชั่ง แปลจาก *Pretty Baby* ของ Richard Harris
70. อาถรรพณ์ฝันรก แปลจาก *Raga Six* ของ Frank Lauria
71. อุดมการณ์เฉียดคนรก เล่ม 1,2 แปลจาก *Rainbow Six* ของ Tom Clancy

72. กู้เรือ ไททานิก แปลจาก *Raise the Titanic* ของ Clive Cussler
73. โหด แปลจาก *Red Dragon* ของ Thomas Harris
74. กระต่ายแดงแรงฤทธิ์ แปลจาก *Red Rabbit* ของ Tom Clancy
75. เกมถล่มโลก แปลจาก *Red Storm Rising* ของ Tom Clancy
76. อัมหิตอาทิตย์อุทัย แปลจาก *Rising Sun* ของ Michael Crichton
77. โรสแมดเดอร์ แปลจาก *Rose Madder* ของ Stephen King
78. ทำผู้ฝันรก แปลจาก *Salem's Lot* ของ Stephen King
79. คนโหดเกมอัมหิต แปลจาก *Scavenger* ของ David Morrell
80. ชิบูมิ : เกมเหนือคน แปลจาก *Shibumi* ของ Trevanian
81. ติดตามต้องตาย แปลจาก *Shock* ของ Robin Cook
82. ไซเรนส์ แปลจาก *Sirens* ของ Eric Von Lustbader
83. สเฟียร์ แปลจาก *Sphere* ของ Michael Crichton
84. ไขปมปริศนา แปลจาก *Still-Watch* ของ Mary Higgins Clark
85. ร่วมใจสังหาร แปลจาก *Tell Me Your Dreams* ของ Sidney Sheldon
86. มฤตยูแห่งอียิปต์ แปลจาก *The Awakening* ของ Ronald Chetwynd
87. ฝันร้ายที่เป็นจริง แปลจาก *The Bad Place* ของ Dean R. Koontz
88. ริษยา & อาฆาต แปลจาก *The Best Laid Plans* ของ Sidney Sheldon
89. ฆาตกรซ่อนเล่ห์ แปลจาก *The Body Farm* ของ Patricia Cornwell
90. นรกสายสวาท แปลจาก *The Burden of Proof* ของ Scott Turow
91. ตำนานมนุษย์ถ้ำ แปลจาก *The Clan of the Cave Bear* ของ Jean M. Auel
92. ถนนสายฆาตกรรม แปลจาก *The Clinic* ของ Jonathan Kellerman
93. โคบรา-สายพันธุ์พิษฆาต แปลจาก *The Cobra Event* ของ Richard Preston
94. มันมากับความมืด แปลจาก *The Dark* ของ James Herbert
95. รหัสนรกอื้อแบร์มอร์เกิน แปลจาก *The Day After Tomorrow* ของ Allan Folsom
96. ฤกษ์พิษฆาต แปลจาก *The Deadly Messiah* ของ David Campbell
97. เดอะดีซีฟเวอร์ แปลจาก *The Deceiver* ของ Frederick Forsyth
98. ทนายปีศาจ แปลจาก *The Devil's Advocate* ของ Andrew Neiderman
99. บัญญัติมือสังหาร แปลจาก *The Eleventh Commandment* ของ Jeffery Archer
100. ตัวกู่ผู้เดียวจะผู้ตาย แปลจาก *The Exile* ของ Allan Folsom
101. ฐานันดรที่ 4 แปลจาก *The Fourth Estate* ของ Jeffery Archer

102. มาเหนือเมฆ แปลจาก *The Fourth Protocol* ของ Frederick Forsyth
103. แค้นนี้ต้องชำระ แปลจาก *The Gemini Contenders* ของ Robert Ludlum
104. ปล้นเหนือเมฆ แปลจาก *The Great Train Robbery* ของ Michael Crichton
105. ล่าตุลาแดง แปลจาก *The Hunt for Red October* ของ Tom Clancy
106. โลกเดี่ยว แปลจาก *The Lonely Lady* ของ Harold Robbins
107. เดอะลอสท์เวิลด์ แปลจาก *The Lost World* ของ Michael Crichton
108. มาตารีสงครามหาคาฟ แปลจาก *The Matarese* ของ Robert Ludlum
109. ลุยเหล็ก แปลจาก *The Matlock Paper* ของ Robert Ludlum
110. เมดูซา แปลจาก *The Medusa Syndrome* ของ Ron Cutler
111. นางมารมิโกะ แปลจาก *The Miko* ของ Eric Von Lustbader
112. ใ้อัฒาตกร แปลจาก *The Naked Face* ของ Sidney Sheldon
113. เงื่อนคมกอร์บาชอฟ แปลจาก *The Negotiator* ของ Frederick Forsyth
114. นินจา แปลจาก *The Ninja* ของ Eric Von Lustbader
115. ชั่วชีวิตของผม แปลจาก *The Other Side of Me* ของ Sidney Sheldon
116. เขี้ยวสังคม แปลจาก *The Piranhas* ของ Harold Robbins
117. หนึ่งเดียวสะท้านโลก แปลจาก *The Prodigal Daughter* ของ Jeffery Archer
118. อารรรพณ์แม่่มด แปลจาก *The Priestess* ของ Frank Lauria
119. ล่าปริศนาพยากรณ์ แปลจาก *The Prophetess* ของ Barbara Wood
120. จารชน แปลจาก *The Rhinemann Exchange* ของ Robert Ludlum
121. โบสถ์อำมหิต แปลจาก *The Servants of Twilight* ของ Dean R. Koontz
122. โรงแรมฝันรัก แปลจาก *The Shining* ของ Stephen King
123. เข็มไม่เงียบ แปลจาก *The Silence of The Lambs* ของ Thomas Harris
124. ล้างตระกูลเทวดา แปลจาก *The Sky is Falling* ของ Sidney Sheldon
125. สุดทางที่สายรุ้ง แปลจาก *The Story Teller* ของ Harold Robbins
126. เดอะแสดนค์ แปลจาก *The Stand* ของ Stephen King
127. นักรบเกมโลกันต์ เล่ม 1,2 แปลจาก *The Sum of All Fears* ของ Tom Clancy
128. มันมาจากสุสาน แปลจาก *The Tomb* ของ F. Paul Wilson
129. หุบเขาม้าทุ่ง แปลจาก *The Valley of Horses* ของ Jean M. Auel
130. เกมถึงเลือด แปลจาก *Timothy's Game* ของ Lawrence Sanders
131. ที่อกชิน แปลจาก *Toxin* ของ Robin Cook

132. เทรเวลส์ แปลจาก *Travel* ของ Michael Crichton
133. คนตาทึบ แปลจาก *Twilight Eyes* ของ Dean R. Koontz
134. สุสานมฤตยู แปลจาก *The Watch Gods* ของ Barbara Wood
135. หनुเห็นเขามา แปลจาก *When The Bough Breaks* ของ Jonathan Kellerman
136. ก่อนอรุณจะรุ่ง แปลจาก *While My Pretty One Sleeps* ของ Mary Higgins Clark
137. เวิร์ลวินด์ แปลจาก *Whirlwind* ของ James Clavelle
138. รหส์นรกฉลามขาว แปลจาก *White Shark* ของ Peter Benchley
139. ฟ้าลิขิต แปลจาก *Windmills of the Gods* ของ Sidney Sheldon

เนื้อเรื่องย่อของนวนิยายเรื่อง *Red Dragon*

วิล เกรแฮม อดีตเจ้าหน้าที่เอฟบีไอผู้มีความสามารถในการเข้าใจความคิดของฆาตกรโรคจิต แต่ตัวเขาเองกลับไม่ชอบความสามารถพิเศษนี้จึงลาออกจากเอฟบีไอหลังจากที่เขาสามารถจับกุมตัวดอกเตอร์ฮันนิบาล เล็กเตอร์ ฆาตกรโรคจิตอัจฉริยะ ผู้เคยเป็นทั้งจิตแพทย์และที่ปรึกษาของเกรแฮมในการสืบสวนคดี เกรแฮมย้ายมาอยู่ที่ฟลอริดาแล้วแต่งงานกับภรรยาชื่อมอลลี่และมีลูกชายชื่อวิลลี่

วันหนึ่งแจ็ก ครอว์ฟอร์ด อดีตหัวหน้าของเกรแฮมที่เอฟบีไอได้มาขอให้เขาไปช่วยทำคดีฆาตกรต่อเนื่องที่สื่อเรียกว่า “ทูธแฟร์” หลังจากที่ฆาตกรรายนี้ได้ฆ่าคนไปแล้วสองครอบครัว และจะลงมืออีกครั้งในคืนพระจันทร์เต็มดวง ซึ่งเกรแฮมยอมไปช่วยทำคดีนี้อย่างไม่เต็มใจนัก

หลังจากที่เกรแฮมได้อ่านแฟ้มคดีและไปดูสถานที่เกิดเหตุรายที่สองในแอตแลนต้า เขาก็ได้ให้ข้อมูลสำคัญเพิ่มเติมกับเอฟบีไอและตำรวจท้องถิ่น แต่เขาก็ไม่สามารถคิดอะไรเพิ่มเติมได้อีก จึงตัดสินใจไปปรึกษากับดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่โรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิต

เกรแฮมเดินทางไปที่สถานที่เกิดเหตุฆาตกรรมรายแรกที่เบอร์มิงแฮม เขาได้ค้นพบรอยแกะสลักบนต้นไม้ ซึ่งเป็นตัวอักษรจีนที่มีความหมายว่า “มังกรแดง” ซึ่งเป็นชื่อที่ทูธแฟร์ใช้เรียกตนเอง หลังจากที่เกรแฮมกลับมาที่วอชิงตัน ครอว์ฟอร์ดได้รับแจ้งจากโรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิตว่าพบจดหมายที่ทูธแฟร์เขียนถึงดอกเตอร์เล็กเตอร์ถูกซ่อนไว้ในห้องซัง แต่มีบางส่วนที่ถูกฉีกทิ้งไป พวกเขาจึงแอบเอาจดหมายนั้นมาตรวจสอบ และได้ค้นพบว่าส่วนที่หายไปนั้นคือการบอกวิธีส่งข้อความเป็นรหัสเพื่อติดต่อกันในหนังสือพิมพ์ ซึ่ง ดอกเตอร์เล็กเตอร์ได้ส่งข้อความลงประกาศเพื่อบอกที่อยู่บ้านของเกรแฮมในฟลอริดาและบอกให้ฆ่าทุกคนในบ้าน มอลลี่กับวิลลี่จึงถูกพามาซ่อนตัวที่วอชิงตันทันทีเพื่อความปลอดภัย

ในเวลาต่อมา เฟรดดี้ เลาส์ นักข่าวที่เคยเขียนเรื่องของเกรแฮมกับ ดอกเตอร์เล็กเตอร์ได้โทรศัพท์หาเกรแฮมโดยหลอกว่าตนเองเป็นทูธแฟร์ เลาส์ถูกจับตัวได้ ครอว์ฟอร์ดกับเกรแฮมจึงวางแผนใช้เขาเป็นเหยื่อล่อทูธแฟร์โดยการให้ข้อมูลที่บิดเบือน หลังจากที่หนังสือพิมพ์ฉบับนั้นวางแผงแล้ว เลาส์ถูกทูธแฟร์ (ฟรานซิส คอลาร์ไฮด์) จับตัวไปไว้ที่บ้านแล้วถูกทำร้ายจนเสียชีวิต

หลังจากที่เกรแฮมดูเทปโฮมวิดีโอของทั้งสองครอบครัวที่ถูกฆ่า เขาพบว่าทูธแฟร์นั้นต้องเป็นพนักงานของบริษัทเทคโนโลยี ซึ่งเป็นบริษัทที่มีการรับตัดต่อโฮมวิดีโอ เกรแฮมกับครอว์ฟอร์ดจึงรีบเดินทางไปที่นั่น ในขณะที่ทั้งสองคนกำลังรออยู่ที่บริษัท คอลาร์ไฮด์แอบมาเห็นเข้า เมื่อกอง

กำลังตำรวจไปที่บ้านของคอลาร์ไฮด์ก็พบว่าที่นั่นกำลังไฟไหม้อยู่ หลังจากตรวจสอบสถานที่ พวกเขาพบศพที่ไหม้เกรียมอยู่ในบ้านจึงคิดว่าเป็นคอลาร์ไฮด์ที่มาตัวตาย

หลังจากที่เกรแฮม มอลลี และวิลลี่กลับมาที่ฟลอริดาแล้ว คีนวันหนึ่งคอลาร์ไฮด์ก็โผล่มาทำร้ายเกรแฮมจนบาดเจ็บสาหัส แต่คอลาร์ไฮด์ก็ถูกมอลลียิงจนเสียชีวิต เกรแฮมต้องนอนพักที่โรงพยาบาลเพื่อรักษาแผลที่ท้องและแผลฉกรรจ์บนใบหน้าที่ถูกมีดของคอลาร์ไฮด์แทง

ตัวละครหลักในนวนิยายเรื่อง *Red Dragon*

วิล เกรแฮม	อดีตเจ้าหน้าที่เอฟบีไอผู้มีความสามารถในการเข้าใจความคิดของฆาตกรโรคจิต แต่ตัวเขาเองกลับไม่ชอบความสามารถพิเศษนี้จึงลาออกจากเอฟบีไอ เขาได้รับการขอร้องจากแจ็ก ครอว์ฟอร์ด อดีตหัวหน้าของเขาให้กลับมาช่วยทำคดีทูรเฟรี่
ดร.ฮันนิบาล เล็กเตอร์	ฆาตกรโรคจิตอัจฉริยะ ผู้เคยเป็นทั้งจิตแพทย์และที่ปรึกษาของเกรแฮมในการสืบสวนคดี เขาถูกกักขังไว้ที่โรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิตในบัลติมอร์
แจ็ก ครอว์ฟอร์ด	หัวหน้าแผนกพฤติกรรมศาสตร์ของเอฟบีไอ ผู้มีหน้าที่ในการตามล่าพวกฆาตกรต่อเนื่อง
ฟรานซิส ดอลาร์ไฮด์	เจ้าหน้าที่แผนกติดต่อมวลชนวิดีโอของบริษัทเทเวีย เขาเป็นฆาตกรต่อเนื่องที่ได้รับฉายาจากสื่อว่า “ทูรเฟรี่” แต่เขาเรียกตัวเองว่า “พญามังกรแดง” ในวัยเด็กเขามีหน้าตาน่าเกลียดเนื่องจากเป็นโรคปากแหว่งเพดานโหว่
ริบา แม็คเคลน	สาวตาบอดซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่แผนกห้องมีดของบริษัทเทเวีย วันหนึ่งเธอได้รู้จักกับฟรานซิส ดอลาร์ไฮด์ แล้วทั้งคู่ก็เริ่มรู้สึกชอบพอกัน
เฟรดดี เลาส์	นักข่าวหนังสือพิมพ์เนชั่นแนล แท็บเล็ตอร์ ที่ยอมทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้ข่าวมา เขาเคยมีเรื่องบาดหมางกับวิล เกรแฮมเพราะเรื่องที่เขาเขียนลงในหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับการสืบคดีของเกรแฮม
ดร.เฟดริก ซิลตัน	ผู้อำนวยการโรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิตในบัลติมอร์ เขาเป็นคนเห็นแก่ตัวและชอบลงโทษดอกเตอร์เล็กเตอร์ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อความสนุกของตนเอง
ดร.อลัน บลูม	จิตแพทย์ผู้เป็นที่ปรึกษาในการทำคดีฆาตกรต่อเนื่องของเอฟบีไอ
มอลลี่ เกรแฮม	ภรรยาของวิล เกรแฮม ทั้งคู่อาศัยอยู่ด้วยกันที่ฟลอริดา
วิลลี่	ลูกของสามีเก่าของมอลลี่
จิมมี่ ไพรซ์	เจ้าหน้าที่ชั้นสูงสุดศพของเอฟบีไอ

เนื้อเรื่องย่อของนวนิยายเรื่อง *The Silence of the Lambs*

คลาสิช สตาร์ลิ่ง เจ้าหน้าที่ฝึกหัดของเอฟบีไอได้รับมอบหมายจากแจ็ก ครอว์ฟอร์ด หัวหน้าแผนกพฤติกรรมศาสตร์ของเอฟบีไอให้ไปสัมภาษณ์ดอกเตอร์ฮันนิบาล เล็กเตอร์ ที่โรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิต ซึ่งเธอได้รับข้อมูลจากดอกเตอร์เล็กเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับคดีของบัฟฟาโล บิลล์ ฆาตกรต่อเนื่องที่จับหญิงสาวมาถลกหนังและเอาดักแด้ของผีเสื้ออะโหลกฟิยด์ไว้ในลำคอของเหยื่อ ก่อนจะทิ้งศพลงไปในแม่น้ำ ซึ่งเป็นฆาตกรที่ครอว์ฟอร์ดกำลังตามล่าตัวอยู่ ครอว์ฟอร์ดจึงให้สตาร์ลิ่งเข้ามาช่วยสืบสวนคดีนี้ ถึงแม้ว่าเธอจะยังเรียนไม่จบก็ตาม

ขณะเดียวกันนั้น แคนเธอริน เบเคอร์ มาร์ติน ลูกสาวของวุฒิสมาชิกรัฐเทนเนสซี รัฐมาร์ติน ถูกบัฟฟาโล บิลล์หรือในชื่อจริงว่า เจม กัมป์จับตัวไปจากหน้าอพาร์ตเมนต์ของเธอ แล้วนำไปขังไว้ในบ่อน้ำในห้องใต้ดิน เมื่อทางเจ้าหน้าที่รู้ข่าวการลักพาตัวนี้แล้ว ครอว์ฟอร์ดจึงให้สตาร์ลิ่งเข้าไปยื่นข้อเสนอหลอกว่าวุฒิสมาชิกมาร์ติน แม่ของแคนเธอรินจะสั่งให้ย้ายดอกเตอร์เล็กเตอร์ไปอยู่สถานที่กักขังอื่นที่ดีกว่านี้ ถ้าหากเขายอมบอกว่าบัฟฟาโล บิลล์คือใคร แต่การเจรจาต่อรองนี้ถูกดอกเตอร์ซิลตัน ผู้อำนวยการของโรงพยาบาลดักฟัง เขาเอาเรื่องนี้ไปบอกกับวุฒิสมาชิกมาร์ติน ซึ่งหล่อนไม่พอใจเป็นอย่างมากแล้วจึงได้สั่งให้ส่งตัวดอกเตอร์เล็กเตอร์ไปที่เมมฟิส เพื่อที่หล่อนจะได้สัมภาษณ์เขาด้วยตนเอง

หลังจากที่ดอกเตอร์เล็กเตอร์ถูกส่งตัวไปขังไว้ที่เมมฟิส สตาร์ลิ่งได้เข้าไปพูดคุยกับดอกเตอร์เล็กเตอร์อีกครั้ง ซึ่งเขาได้บอกไปเป็นครั้งสุดท้ายว่าจะจับตัวบัฟฟาโล บิลล์ได้อย่างไร หลังจากที่สตาร์ลิ่ง กลับไปแล้ว ดอกเตอร์เล็กเตอร์ได้สะเดาะกุญแจมือแล้วสังหารผู้คุมทั้งสองคนก่อนที่จะหนีออกไปจากอาคารที่มีตำรวจคุ้มกันหนาแน่นไปได้

สตาร์ลิ่งได้เดินทางไปสัมภาษณ์คนต่างๆ ที่รู้จักกับเฟดริกา บิมเมด เหยื่อรายแรก ของบัฟฟาโล บิลล์ ซึ่งเธอได้เข้าไปในบ้านของเจม กัมป์โดยไม่รู้ว่าเขาคือบัฟฟาโล บิลล์ ขณะที่เธอกำลังพูดคุยกับเขาอยู่ก็มีผีเสื้ออะโหลกฟิยด์บินมาเกาะบนโต๊ะระหว่างเธอกับเขา ทำให้สตาร์ลิ่งรู้ทันทีว่าเขาคือบัฟฟาโล บิลล์ เธอวิ่งไล่ตามเขาไปยังห้องใต้ดินและยิงเขาจนเสียชีวิต สตาร์ลิ่งสามารถช่วยแคนเธอรินที่ถูกขังไว้ในบ่อน้ำในห้องใต้ดินออกมาได้อย่างปลอดภัย

ตัวละครหลักในนวนิยายเรื่อง *The Silence of the Lambs*

คลาสิซ สตาร์ลิ่ง	เจ้าหน้าที่ฝึกหัดของเอฟบีไอผู้ต้องการเข้ามาทำงานในแผนกพฤติกรรมศาสตร์ของเอฟบีไอ แจ็ค ครอว์ฟอร์ดได้ขอให้เธอมาช่วยสืบคดีบัฟฟาโล บิลล์ ถึงแม้ว่าเธอยังเรียนไม่จบก็ตาม
ดร.ฮันนิบาล เล็คเตอร์	ฆาตกรโรคจิตอัจฉริยะ ผู้เคยเป็นทั้งจิตแพทย์และที่ปรึกษาของเกรแฮม ในการสืบสวนคดี เขาถูกกักขังไว้ที่โรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิตในบัลติมอร์
แจ๊ค ครอว์ฟอร์ด	หัวหน้าแผนกพฤติกรรมศาสตร์ของเอฟบีไอ ผู้มีหน้าที่ในการตามล่าพวกฆาตกรต่อเนื่อง
ดร.เฟดริก ซิลตัน	ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลสำหรับอาชญากรโรคจิตในบัลติมอร์ เขาเป็นคนเห็นแก่ตัวและชอบลงโทษดอกเตอร์เล็คเตอร์ด้วยวิธีการต่างๆ เพื่อความสนุกของตนเอง
เจม กัมบี้	ฆาตกรต่อเนื่องที่ได้รับฉายาจากสื่อว่า “บัฟฟาโล บิลล์” เขาจะจับเหยื่อที่เป็นหญิงสาวที่มีรูปร่างใหญ่มาลวกหนังเพื่อนำมาตัดเย็บเป็นชุดให้ตนเองใส่ เนื่องจากเขาอยากจะทำแปลงเพศแต่กลับถูกปฏิเสธจากโรงพยาบาลต่างๆ เพราะไม่ผ่านการทดสอบทางจิต
อาร์ดีเลีย แม็พพ์	เจ้าหน้าที่ฝึกหัดของเอฟบีไอซึ่งเป็นเพื่อนร่วมห้องของคลาสิซ สตาร์ลิ่ง
เบนจามิน ราสเพล	เหยื่อรายที่เก้าของดอกเตอร์เล็คเตอร์ และเคยเป็นคู่รักของเจม กัมบี้
กลอส	กลาสีเรือชาวอร์เวย์ที่ถูกพบเป็นศพอยู่ภายในโกดังของราสเพล
มิกส์	ผู้ต้องขังที่มีปัญหาทางจิตที่อยู่ห้องข้างๆ ดอกเตอร์เล็คเตอร์
แคเธอริน มาร์ติน	นักศึกษามหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นลูกสาวของวุฒิสมาชิกรัฐเทนเนสซี รูธ มาร์ติน แคเธอรินถูกบัฟฟาโล บิลล์จับตัวไปแล้วนำไปขังไว้ในบ่อน้ำที่อยู่ชั้นใต้ดินที่บ้าน
ดร.ฟิลเซอร์	เจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญด้านแมลงของสถาบันสมิธโซเนียน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายอาร์มภ์ เอี่ยมละออ
วัน เดือน ปีเกิด	26 ตุลาคม พ.ศ. 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดลพบุรี ประเทศไทย
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยศิลปากร พ.ศ. 2545-2549 อักษรศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษ) มหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2549-2552 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาและวัฒนธรรม เพื่อการสื่อสารและการพัฒนา) วิชาเอกการแปล
ทุนวิจัย	ได้รับทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์บางส่วนสำหรับ นักศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ	การประชุมนำเสนอผลงานวิจัยบัณฑิตศึกษา ประจำปี การศึกษา 2551 วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2551 ชั้น 7 อาคาร เฉลิมพระเกียรติฯ มหาวิทยาลัยรังสิต
ที่อยู่ปัจจุบัน	96 หมู่ 2 ต.พรหมมาستر อ.เมือง จ.ลพบุรี 15000 โทรศัพท์ 081-810-8075 E-mail: thetong18@hotmail.com